

UNDERSØGELSE AF DANSKE FORBRUGERES KENDSKAB TIL SUNDHEDSSKADELIGE STOFFER I FØDEVARER

KATRINE VOLKE CHRISTENSEN, INGE HUMMELSHØJ OG KLAUS G. GRUNERT
DCA RAPPORT NR. 032 · DECEMBER 2013

AARHUS
UNIVERSITET

DCA - NATIONALT CENTER FOR FØDEVARER OG JORDBRUG

UNDERSØGELSE AF DANSKE FORBRUGERES KENDSKAB TIL SUNDHEDSSKADELIGE STOFFER I FØDEVARER

DCA RAPPORT NR. 032 · DECEMBER 2013

AARHUS
UNIVERSITET

DCA - NATIONALT CENTER FOR FØDEVARER OG JORDBRUG

Katrine Volke Christensen, Inge Hummelshøj og Klaus G. Grunert
Aarhus Universitet
School of Business and Social Sciences
MAPP - Centre for Research on Customer Relations in the Food Sector
Department of Business Administration
Bartholins Allé 10
Bygning 1323 - 321
DK-8000 Aarhus C

UNDERSØGELSE AF DANSKE FORBRUGERES KENDSKAB TIL SUNDHEDSSKADELIGE STOFFER I FØDEVARER

Serietitel: DCA rapport
Nr.: 032
Forfattere: Katrine Volke Christensen, Inge Hummelshøj og Klaus G. Grunert
Udgiver: DCA - Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug, Blichers Allé
20, postboks 50, 8830 Tjele. Tlf. 8715 1248, e-mail: dca@au.dk,
hjemmeside: www.dca.au.dk
Rekvirent: Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Fotograf: Forsidefoto: Colourbox
Tryk: www.digisource.dk
Udgivelsesår: 2013
Gengivelse er tilladt med kildeangivelse
ISBN: 978-87-92869-77-7
ISSN: 2245-1684

Rapporterne kan hentes gratis på www.dca.au.dk

Videnskabelig rapport

Rapporterne indeholder hovedsageligt afrapportering fra forskningsprojekter, oversigtsrapporter over faglige emner, vidensynteser, rapporter og redegørelser til myndigheder, tekniske afprøvninger, vejledninger osv.

Forord

Nærværende rapport om forbrugernes kendskab til sundhedsskadelige kemiske stoffer i fødevarer er lavet på baggrund af en anmodning fra Fødevarestyrelsen om en udredning på området. Udredningen er led i "Aftale mellem Aarhus Universitet og Fødevareministeriet om udførelse af forskningsbaseret myndighedsbetjening m.v. ved Aarhus Universitet, DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug, 2013-2016" (punkt AD-2013-7 i Aftalens Bilag 2).

Rapporten er baseret på en spørgeskemaundersøgelse blandt danske forbrugere, hvor både forbrugernes selvvaluerede kendskab og reelle kendskab til sundhedsskadelige kemiske stoffer i fødevarer blev målt. Faktuelle oplysninger til brug for spørgeskemaundersøgelsen om de enkelte stoffer, vedrørende i hvilke fødevarer de kan forekomme, farer forbundet med indtagelse, og hvordan indtaget kan reduceres er modtaget fra Fødevarestyrelsen i maj 2013.

De sundhedsskadelige kemiske stoffer, der indgik i undersøgelsen, var: Pesticidrester (rester af sprøjtemidler), procesforureninger (akrylamid og PAH – tjærestoffer), miljøforureninger (dioxin, cadmium, uorganisk arsen, bisphenol A og kviksølv) og naturlige toksiner (phenylhydraziner, nitrat, lektiner, solanin og mugne fødevarer). I undersøgelsen indgik også forbrugernes anvendelse af emballage.

Der rettes en tak til alle, der har bidraget til gennemførelsen af undersøgelsen. En særlig tak fra forfatterne rettes til adjunkt Bjarne Taulo Sørensen (MAPP, Aarhus Universitet) for statistisk rådgivning.

Resumé

Formål: Rapporten er udarbejdet for Fødevarestyrelsen og har til formål at afdække et repræsentativt udsnit af den danske befolknings viden om sundhedsskadelige kemiske stoffer i maden, hvor meget det fylder i deres bevidsthed samt deres viden om, hvad de selv kan gøre for at minimere deres udsættelse for kemi gennem fødevarer.

Metode: Rapporten er baseret på en kvantitativ web-baseret spørgeskemaundersøgelse, hvor forbrugernes subjektive og objektive forståelse samt bekymring for en række, af Fødevarestyrelsen forudbestemt, sundhedsskadelige kemiske stoffer, samt deres brug af emballage blev afdækket via forskellige udsagn, som forbrugerne skulle tage stilling til. Effekter af demografiske karakteristika på forståelsen af de enkelte stoffer blev analyseret via en lineær model. Respondenterne blev rekrutteret gennem et analysebureau, der inviterede et udsnit af den danske befolkning i alderen 18-65 år, der var repræsentativt i forhold til køn, alder, uddannelse og geografi til at deltage i undersøgelsen. Undersøgelsen blev gennemført i april 2013, hvor 1034 respondenter gennemførte undersøgelsen.

Resultater: Respondenterne vurderede selv, at have et relativt dårligt kendskab til de sundhedsskadelige kemiske stoffer, der indgik i undersøgelsen. Spørgeskemaundersøgelsen viste overordnet en lav til middel grad af bekymring for de enkelte kemiske stoffer, mens bekymringen for sundhedsskadelige stoffer i fødevarer generelt lå over middel. Overordnet viste resultaterne, at der generelt er stor usikkerhed blandt respondenterne vedrørende viden om sundhedsskadelige kemiske stoffer i fødevarer. Undersøgelsen viste en sammenhæng mellem det selvvaluerede kendskab, bekymringen og det reelle kendskab til de undersøgte stoffer. Respondenterne udtrykte størst bekymring for de stoffer, de selv vurderede, og som de faktisk havde det største kendskab til. De tilkendegav samtidig mindst bekymring for de stoffer, de selv vurderede, og som de faktisk havde det mindste kendskab til. Flere faktorer blev fundet at have indvirkning på kendskabet til de enkelte sundhedsskadelige kemiske stoffer. Generelt viste analysen af influerende faktorer, at uddannelsesniveau, alder og køn har størst indvirkning på kendskabet til de sundhedsskadelige stoffer. Langt størstedelen af respondenterne benytter emballage købt specifikt til opbevaring af fødevarer. Langt de fleste respondenter genbruger ikke tom fødevaremballage til opvarmning af andre fødevarer. Analysen viste derudover, at lige under halvdelen af respondenterne kender glas- og gaffelmærket.

Konklusion: Flertallet af de danske forbrugere synes at have et relativt dårligt kendskab til kemi i fødevarer. Endvidere synes der at være en sammenhæng mellem kendskabet til og bekymringen for de enkelte sundhedsskadelige kemiske stoffer, således at de bedst forståede stoffer også er dem, forbrugere er mest bekymrede for.

Abstract

Objective: This report is a result of an enquiry from the Danish Veterinary and Food Administration. The objective was to examine, for a representative cross section of Danish consumers, their awareness of and knowledge about health hazardous chemical toxins in food, and their knowledge of ways to reduce their exposure to chemical toxins in food.

Method: The report is based on a quantitative web-based questionnaire survey. The survey examined consumers' subjective and objective understanding, and their concerns for a number of health hazardous chemical toxins predefined by the Danish Veterinary and Food Administration, as well as their use of packaging. This was done through a number of statements, which the consumers were asked their opinion on. Effects of demographics on the understanding of the individual toxins were tested using a linear model. The respondents were recruited through a market research agency, which invited a cross section of the Danish population aged 18-65 years, which was representative with regard to age, education and geography, to participate in the survey. The survey was conducted in April 2013 with 1034 respondents completing the survey.

Results: The respondents considered their own knowledge on those health hazardous chemical toxins that were included in the study to be relatively poor. The survey uncovered an overall low to average degree of concern for the various chemical toxins, while the general concern for health hazardous chemical toxins in food was above average. In general, the results showed great insecurity among the respondents regarding knowledge about health hazardous chemical toxins in food. The survey showed that there is a relation between the self-assessed knowledge, the concern and the actual knowledge about the investigated toxins. The respondents expressed the greatest concern for the toxins they considered themselves (and actually were) most knowledgeable about. At the same time they expressed least concern about the toxins they considered themselves (and actually were) least knowledgeable about. Several factors were found to influence the knowledge on individual health hazardous chemical toxins. The analysis showed that the level of education, age and gender had the largest impact on the knowledge on the health hazardous toxins. The majority of the respondents use packaging bought specifically for storing food. Most of the respondents do not reuse empty food packaging for heating other foods. Additionally, the analysis showed that a little less than half of the respondents know the glass- and fork label.

Conclusion: The majority of the Danish consumers appear to have a relatively poor knowledge about toxins in food. There seems to be a connection between knowledge about and concern for the various health hazardous chemical toxins so that the best understood toxins are also the ones the consumers are most concerned about.

Indhold

Forord	3
Resume	4
Abstract.....	5
1. Formål.....	9
2. Metode.....	9
2.1 Spørgeskemaundersøgelse.....	9
2.2.1 Demografi.....	9
2.2.2 Kendskab - subjektiv.....	10
2.2.3 Bekymring.....	10
2.2.4 Kendskab - objektiv.....	10
2.2.5 Brug af emballage.....	10
2.2.6 Rekruttering og deltagere.....	11
2.2.7 Statistiske analyser.....	11
3. Forbrugernes kendskab til kemi i fødevarer.....	11
3.1 Sundhedsskadelige stoffer.....	11
3.1.1 Rester af sprøjtemidler.....	14
3.1.2 Akrylamid.....	27
3.1.3 PAH (tjærestoffer).....	30
3.1.4 Dioxin.....	33
3.1.5 Cadmium.....	37
3.1.6 Uorganisk arsen.....	41
3.1.7 Bisphenol A.....	45
3.1.8 Kviksølv.....	49
3.1.9 Phenylhydraziner.....	52
3.1.10 Nitrat.....	56
3.1.11 Lektiner.....	60
3.1.12 Solanin.....	64
3.1.13 Mugne fødevarer.....	68
3.2 Brug af emballage.....	70
4. Konklusion.....	71
5. Bilagsliste.....	73
BILAG 1: Beskrivelse af de enkelte sundhedsskadelige stoffer.....	74
BILAG 2: Spørgeskema.....	76
BILAG 3: Demografiske karakteristika.....	92

BILAG 4: Subjektivt kendskab: Frekvensfordeling af svar	93
BILAG 5: Bekymring: Frekvensfordeling af svar	95
BILAG 6: Objektivt kendskab: Frekvensfordeling af svar - Forekomst	98
BILAG 7: Objektivt kendskab: Frekvensfordeling af svar - Farer	100
BILAG 8: Objektivt kendskab: Frekvensfordeling af svar – Reducering.....	103

1. Formål

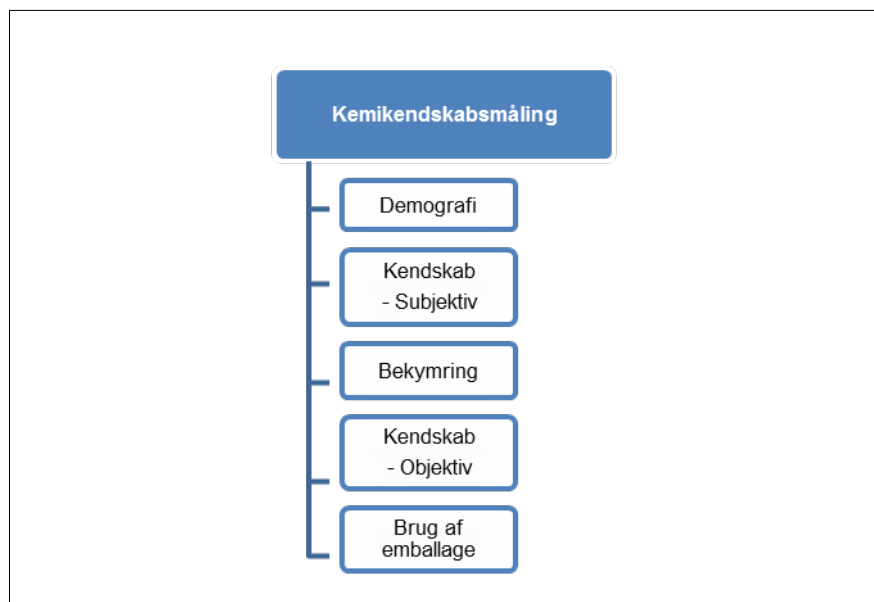
Undersøgelsen har til formål at måle danske forbrugeres viden om kemiske stoffer i fødevarer. Hensigten er at afdække et repræsentativt udsnit af den danske befolknings viden om sundhedsskadelige kemiske stoffer i maden, hvor meget det fylder i deres bevidsthed samt deres viden om, hvad de selv kan gøre for at minimere deres udsættelse for kemi gennem fødevarer.

Kendskabsmålingen omfatter følgende temaer: pesticidrester (rester af sprøjtemidler), procesforureninger (akrylamid og PAH – tjærestoffer), miljøforureninger (dioxin, cadmium, uorganisk arsen, bisphenol A og kviksølv), naturlige toksiner (giftstoffer) (phenylhydraziner, nitrat, lektiner, solanin og toksiner fra mugne fødevarer). Endvidere undersøges forbrugernes anvendelse af emballage. En nærmere beskrivelse af de enkelte stoffer/temaer findes i bilag 1.

2. Metode

2.1 Spørgeskemaundersøgelse

Forbrugernes kendskab til sundhedsskadelige kemiske stoffer i fødevarer blev afdækket gennem en kvantitativ web-baseret spørgeskemaundersøgelse. I figur 1 ses en oversigt over de elementer, der indgik i spørgeskemaundersøgelsen. Det komplette spørgeskema fremgår af bilag 2. I det følgende vil de enkelte elementer i spørgeskemaet blive beskrevet.

2. Figur 1: Oversigt over elementerne i den web-baserede spørgeskemaundersøgelse.

2.2.1 Demografi

Demografiske karakteristika som indgik, var køn, alder, husstandsstørrelse, antal hjemmeboende børn under 12 år, indkomst, højeste gennemførte uddannelse og antal indbyggere i den by/det område re-

spondenten bor i. Derudover blev respondenterne spurgt, om der i respondenterens husstand fandtes fødevareallergi og/eller sygdom, der kræver speciel diæt. Dette skulle bruges til at undersøge om disse faktorer havde indvirkning på forståelse og bekymring for sundhedsskadelige kemiske stoffer i fødevarer.

2.2.2 Kendskab - subjektiv

Spørgsmålene omkring kendskab til sundhedsskadelige kemiske stoffer i fødevarer afdækkede både, i hvor høj grad forbrugerne selv mente at forstå de enkelte stoffer (subjektivt kendskab), og i hvor høj grad de reelt havde kendskab til de enkelte stoffer (objektivt kendskab). Respondenterne angav først på en skala fra 1-7 (hvor 1 betød "Intet kendskab" og 7 betød "Dybdegående kendskab"), hvor godt de selv mente at have kendskab til de enkelte stoffer.

2.2.3 Bekymring

For at måle forbrugernes bekymring for de enkelte sundhedsskadelige kemiske stoffer inden de blev "vejledt" af spørgeskemaet, blev de, inden de fik spørgsmålene til afdækning af det objektive kendskab, bedt om at angive i hvor høj grad de var bekymret for det enkelte stof. Respondenterne kunne angive deres bekymring på en skala fra 1-7, hvor 1 betød "Slet ikke bekymret" og 7 betød "Særdeles bekymret".

2.2.4 Kendskab - objektiv

Til undersøgelse af respondenterens reelle kendskab til de sundhedsskadelige kemiske stoffer blev der gjort brug af tre spørgsmål for hvert af de enkelte stoffer (for mælk og fødevarer dog kun to). I det første spørgsmål blev respondenterne ud fra en liste med fødevarer bedt om at angive, i hvilke fødevarer det enkelte stof særligt kan forekomme. For hver enkelt fødevarer havde respondenterne mulighed for at svare "Ja/Nej/Ved ikke". I det andet spørgsmål blev respondenterne ud fra en liste med sygdomme og fysiske farer bedt om at indikere hvilke farer, der kan være forbundet med at indtage mad, der indeholder det enkelte stof. Respondenterne havde mulighed for at svare "Ja/Nej/Ved ikke". I det tredje spørgsmål skulle respondenterne markere med "Ja/Nej/Ved ikke", hvorvidt en given handling kunne reducere indtaget af det enkelte stof fra fødevarer. De enkelte udsagn fremgår af spørgeskemaet i bilag 2.

2.2.5 Brug af emballage

Den sidste del af undersøgelsen bestod af fire spørgsmål, der skulle afdække respondenterens brug og genbrug af emballage til opbevaring og opvarmning af fødevarer. Spørgsmålene var formuleret som simple "Ja/Nej/Ved ikke"-spørgsmål.

2.2.6 Rekruttering og deltagere

Respondenterne blev rekrutteret gennem et analysebureau, der inviterede et udsnit af den danske befolkning i alderen 18-65 år, der var repræsentativt i forhold til køn, alder, uddannelse og geografi. Undersøgelsen blev gennemført i april 2013, hvor 1034 respondenter gennemførte undersøgelsen. En detaljeret oversigt over respondenternes demografiske karakteristika fremgår af bilag 3.

2.2.7 Statistiske analyser

Datasættet blev indledningsvist rensset for alle ufuldstændige besvarelser, så kun besvarelser fra respondenter, der gennemførte hele spørgeskemaet, indgik i analysen. Ved hjælp af en Chi-square test blev det undersøgt, om datasættet viste et repræsentativt udsnit af den danske befolkning. Der blev ikke fundet nogen signifikant forskel mellem datasættet og et repræsentativt udsnit af den danske befolkning.

Ud over almindelig deskriptiv statistik blev det undersøgt, hvorvidt demografi (f.eks. køn og alder) havde en betydning for respondenternes kendskab til de enkelte stoffers forekomst, farerne ved disse, samt muligheden for at reducere disse. Denne effekt blev analyseret gennem en lineær model (lineær regression), hvor andelen af korrekt besvarede udsagn på de enkelte forståelsesspørgsmål blev søgt forklaret gennem de demografiske variabler (influerende faktorer). I analysen blev der anvendt den naturlige logaritme til den afhængige variabel (antal korrekt besvarede udsagn), så koefficienterne (i tabel 1-3) er udtrykt som procentvise ændringer.

3. Forbrugernes kendskab til kemi i fødevarer

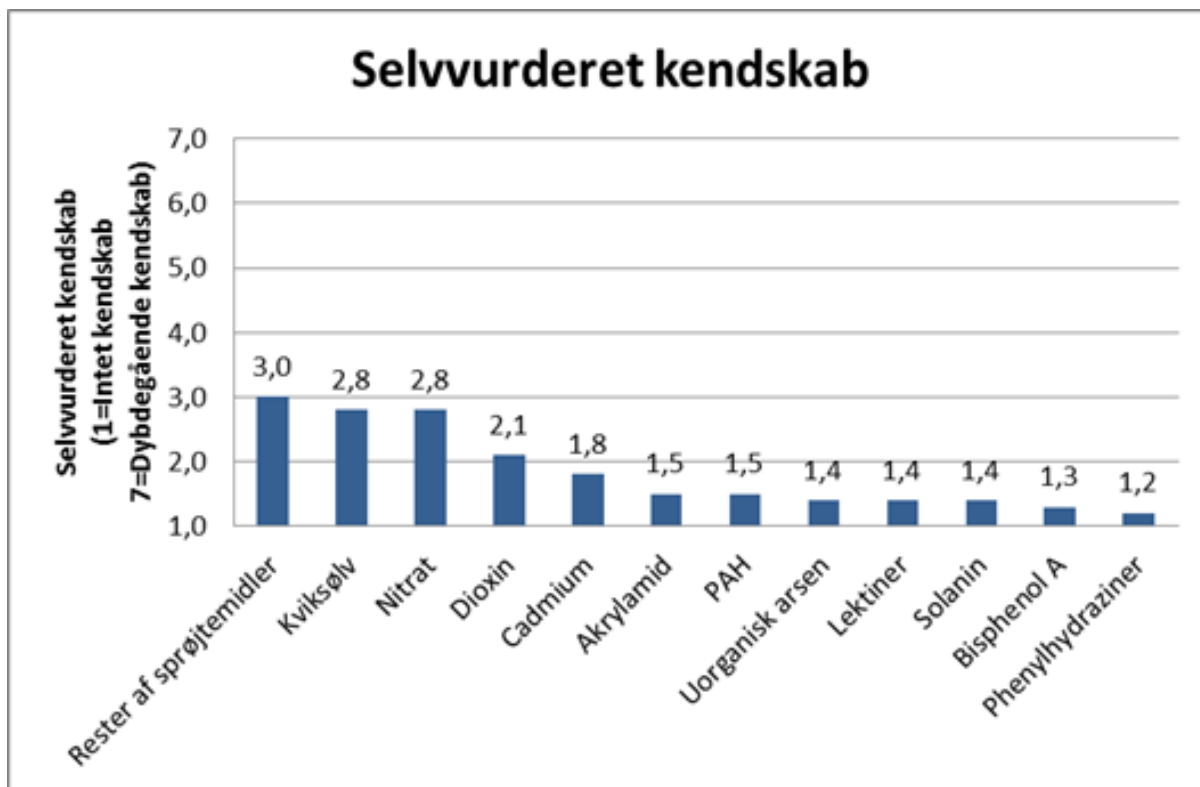
I de følgende underafsnit præsenteres resultaterne vedrørende forståelse/kendskab. Forståelse af de enkelte sundhedsskadelige stoffer præsenteres hver for sig. For hvert sundhedsskadeligt stof bliver både den selvvaluerede og den faktiske forståelse (hvor godt respondenterne reelt har kendskab til sundhedsskadelige stoffer) gennemgået, ligesom indvirkningen af de forklarende faktorer bliver beskrevet.

3.1 Sundhedsskadelige stoffer

Der indgik i undersøgelsen tretten sundhedsskadelige stoffer samt spørgsmål om anvendelse af emballage til fødevarer. De tretten sundhedsskadelige stoffer var:

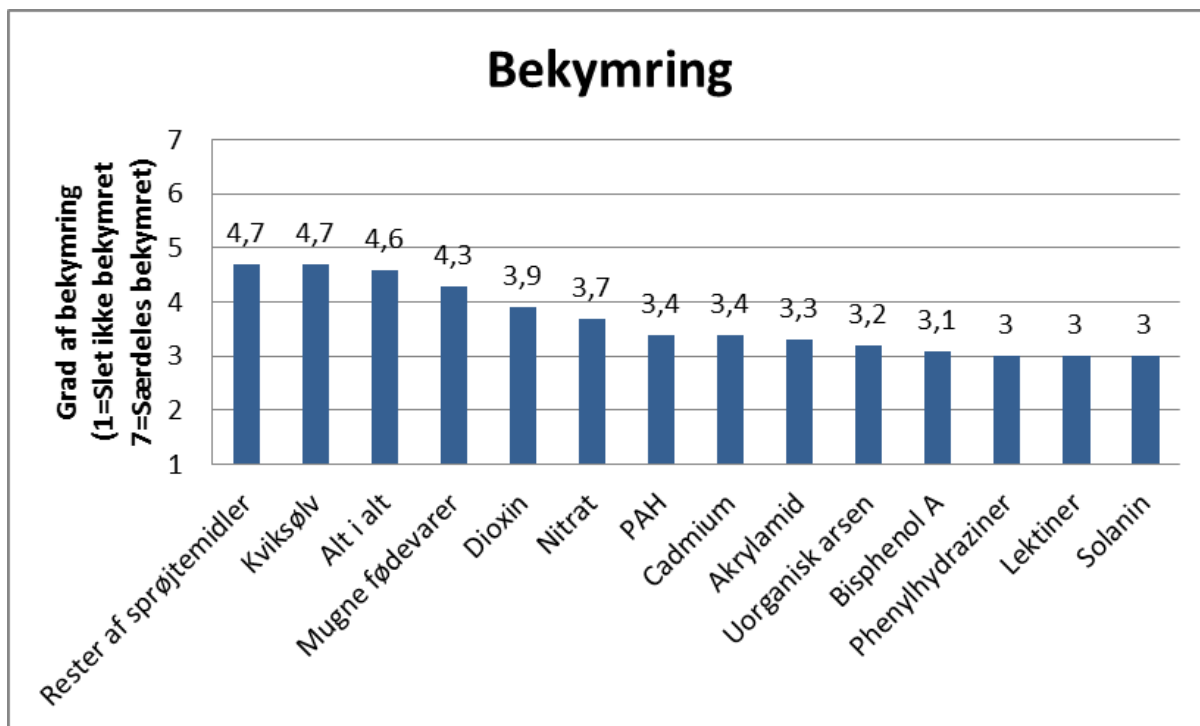
1. Rester af sprøjtemidler	5. Cadmium	9. Phenylhydraziner	13. Giftstoffer fra mug
2. Akrylamid	6. Uorganisk arsen	10. Nitrat	
3. PAH (tjærestoffer)	7. Bisphenol A	11. Lektiner	
4. Dioxin	8. Kviksølv	12. Solanin	

Nedenfor ses gennemsnittet for det selvvaluerede kendskab til de enkelte sundhedsskadelige stoffer (figur 2), gennemsnittet for bekymringen for de enkelte sundhedsskadelige stoffer (figur 3) samt den gennemsnitlige rigtige svarprocent for de enkelte stoffer (figur 4).

Figur 2: Gennemsnit for selvvalueret kendskab til de enkelte stoffer (giftstoffer fra mug er ikke medtaget i det selvvaluerede kendskab).

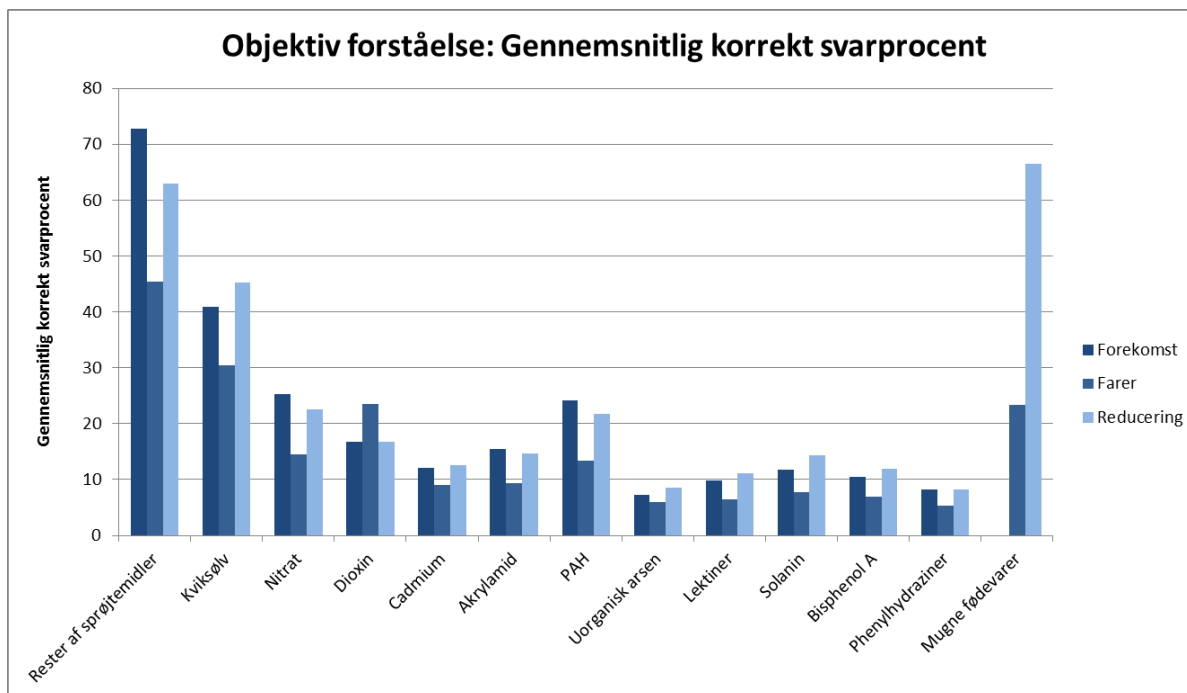
Rester af sprøjtemidler var det stof respondenterne selv mente at have det bedste kendskab til, i gennemsnit 3 på en skala fra 1-7, hvor 1 betød "Intet kendskab" og 7 betød "Dybdegående kendskab". De vurderede selv at have det dårligste kendskab til phenylhydraziner, i gennemsnit 1,2 på samme skala. En detaljeret oversigt over respondenternes svarfordeling med hensyn til det selvvaluerede kendskab til de enkelte stoffer fremgår af bilag 4.

Figur 3: Gennemsnit for bekymring for de enkelte stoffer.

Resultaterne af spørgeskemaundersøgelsen viste, at rester af sprøjtemidler og kviksølv var de kemiske stoffer respondenterne var mest bekymrede for, i gennemsnit 4,7 på en skala fra 1-7, hvor 1 betød "slet ikke bekymret" og 7 betød "særdeles bekymret". Phenylhydraziner, lektiner og solanin var med et gennemsnit på 3, de stoffer respondenterne var mindst bekymrede for.

Adspurgt om deres generelle bekymring for kemi i fødevarer var gennemsnittet af respondenternes svar 4,6. Blandt respondenterne angav 13,7 %, at de alt i alt var særdeles bekymrede for kemi i fødevarer på en skala fra 1-7, hvor 1 betød "slet ikke bekymret" og 7 betød "særdeles bekymret". Et udførligt overblik over respondenternes svarfordeling med hensyn til den generelle bekymring og bekymringen for de enkelte stoffer findes i bilag 5.

Figur 4: Gennemsnit rigtig svarprocent for de enkelte stoffer.

I målingen af respondenternes reelle kendskab til de enkelte stoffer viste undersøgelsen, at forbrugerne generelt har et dårligt kendskab til de undersøgte sundhedsskadelige stoffer. Den gennemsnitlige korrekte svarprocent for de enkelte sundhedsskadelige stoffer var lav, undtaget herfra var dog rester af sprøjtemidler, kviksølv og toksiner fra mugne fødevarer. En detaljeret oversigt over respondenternes svarfordeling med hensyn til forekomst af de enkelte stoffer, farer forbundet med indtagelse af de enkelte stoffer og hvorledes man kan reducere indtaget af de enkelte stoffer fremgår af henholdsvis bilag 6, bilag 7 og bilag 8.

3.1.1 Rester af sprøjtemidler

Ud af de sundhedsskadelige stoffer, der indgik i undersøgelsen, angav respondenterne at have størst kendskab til rester af sprøjtemidler. Den gennemsnitlige vurdering lå således på 3, men det var dog kun 1,5 %, der angav, at de havde et dybdegående kendskab til stoffet på en skala fra 1-7, hvor 1 betød "Intet kendskab" og 7 betød "Dybdegående kendskab". Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 4.

Samtidig var rester af sprøjtemidler også et af de sundhedsskadelige stoffer, som respondenterne var mest bekymrede for. Andelen af respondenter, der angav, at de var særdeles bekymrede for rester af sprøjtemidler i fødevarer, var således 21,2 % på en skala fra 1-7, hvor 1 betød "Slet ikke bekymret" og 7 betød "Særdeles bekymret". Gennemsnittet for den selvvaluerede bekymring var 4,7. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 5.

3.1.1.1 Forekomst af rester af sprøjtemidler

Spørgsmål:

I hvilke fødevarer kan der særligt forekomme rester af sprøjtemidler?

Korrekte svar:

- Frugt
- Grøntsager
- Brød

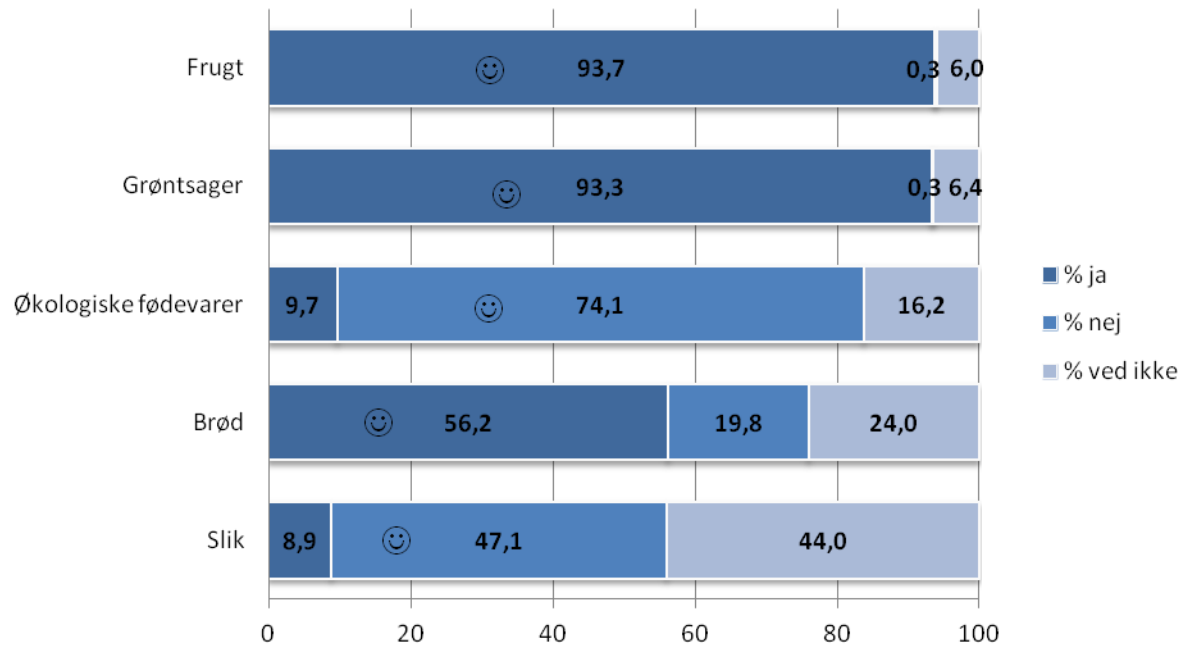
Boks 1: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

Respondenternes selvvaluerede forståelse af kendskabet til rester af sprøjtemidler i fødevarer viste sig at stemme overens med deres faktiske forståelse. Blandt alle sundhedsskadelige stoffer var "Rester af sprøjtemidler" den, respondenterne bedst forstod. I gennemsnit blev der svaret rigtigt på 72,9 % af de fem udsagn omkring, hvor rester af sprøjtemidler kan forekomme. Hele 87,4 % af respondenter svarede rigtigt på minimum tre af de fem udsagn, og 21,6 % af respondenterne svarede rigtigt på alle udsagnene. 5,3 % af respondenterne formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 6.

Henholdsvis 93,7 % og 93,3 % af respondenterne svarede korrekt, at rester af sprøjtemidler særligt kan forekomme i frugt og grøntsager (figur 5). En stor andel, 74,1 %, af respondenterne svarede korrekt "nej" til at rester af sprøjtemidler særligt kan forekomme i økologiske fødevarer. Mere end halvdelen af respondenterne, 56,2 %, svarede også korrekt, at rester af sprøjtemidler særligt kan forekomme i brød. Under halvdelen af respondenterne, 47,1 %, svarede korrekt nej til, om rester af sprøjtemidler særligt kan forekomme i slik. En forholdsvis stor andel af respondenterne (44 %) svarede dog "ved ikke" til udsagnet.

Blandt de influerende faktorer blev uddannelse fundet at have indvirkning på graden af forståelse. Blandt de respondenter der opgav, at de havde en mellemlang eller lang videregående uddannelse, var forståelsen således 21,2 % større end blandt respondenter, der angav grundskole som højest gennemførte uddannelse. Samtidig var forståelsen 18,5 % og 16,1 % højere end referencegruppen for respondenter, der havde henholdsvis gymnasium og erhvervsfaglig uddannelse som højest gennemførte uddannelse. Endvidere blev det fundet, at tilstedeværelsen af personer med allergi i husstanden havde en lille men signifikant positiv effekt på forståelsen. Koefficientværdierne for de direkte effekter fremgår af tabel 1.

I hvilke fødevarer kan der særligt forekomme rester af sprøjtemidler?

Figur 5: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

Tabel 1: Oversigt over mulige influerende faktorer testet for indvirkning på forståelsen af de enkelte sundhedsskadelige stoffers forekomst samt hvorvidt faktorerne havde effekt på forståelsen.

	Køn_kvinde	Alder	Husstands-størrelse	Børn i hjemmet	Indkomst 300-499.999	Indkomst 500-699.999	Indkomst 700.000+	Uddannelse Gymnasium	Uddannelse Erhvervsfaglig	Uddannelse Kort videregående	Uddannelse Mellemlang/lang	Land/by 0-10.000	By/land 10.000-100.000	Allergi_ja	Sygdom_ja
Rester af sprøjtemidler								18,5**	16,1**		21,2**			5,8*	
Akrylamid											31,9**				
PAH (tjærestoffer)	-11,1*	1,0**									37,0**		-15,9*	14,9**	
Dioxin		0,8**									17,7*				
Cadmium		0,09**											-12,9*		
Uorganisk arsen		0,04*													
Bisphenol A				13,1*								-11,1**	-8,6*		
Kviksølv		0,04*									23,4**		-9,7*		
Phenylhydraziner															12,8*
Nitrat	17,8**	0,8**									19,2*				
Lektiner											13,8*		-9,2*		
Solanin	10,2**	0,5**									13,0*		-9,0*		

* $p \leq 0,05$, ** $p \leq 0,01$, Koefficientværdierne angiver procentvise ændringer i forhold til referencegruppen. Positive tal indikerer positiv indvirkning på forståelsen, og negative tal indikerer negativ indvirkning på forståelsen. For køn er referencegruppen mænd, for uddannelse er referencegruppen grundskole, og for indkomst er referencegruppen 0-299.999 kr./år. For alder er koefficientværdierne procentvis stigning i forståelse per år respondenterne bliver ældre. For bopæl er referencegruppen by med mere end 100.000 indbyggere.

3.1.1.2 Farer forbundet med indtagelse af rester af sprøjtemidler

Spørgsmål:

Hvilke farer kan der være forbundet med at spise mad med et højt indhold af rester af sprøjtemidler?

Korrekte svar:

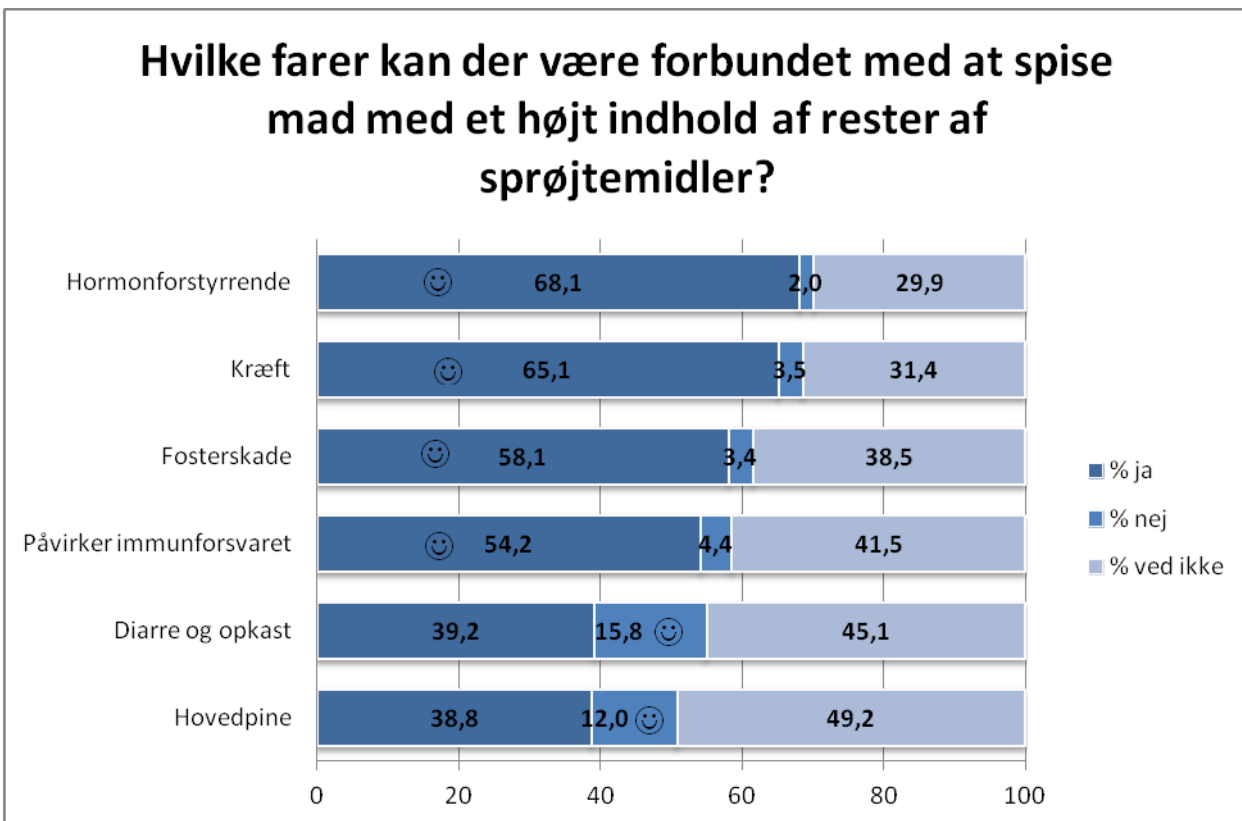
- Hormonforstyrrende
- Kræft
- Fosterskade
- Påvirker immunforsvaret

Boks 2: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

På spørgsmålet om hvilke farer, der kan være forbundet med at spise mad med et højt indhold af rester af sprøjtemidler, svarede respondenterne i gennemsnit rigtigt på 45,5 % af de seks udsagn. Det var dog kun 4,3 % af respondenterne, der svarede rigtigt på alle udsagnene. Lige under halvdelen, 47,3 %, af respondenterne svarede rigtigt på mindst tre af de seks udsagn. Der var dog også en gruppe på 22,3 % af respondenterne, som ikke formåede at svare rigtigt på bare ét af udsagnene. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 7.

68,1 % af respondenterne svarede korrekt, at indtagelse af mad med rester af sprøjtemidler kan virke hormonforstyrrende (figur 6). 65,1 %, 58,1 % og 54,2 % svarede rigtigt, at indtagelse af rester af sprøjtemidler kan medføre henholdsvis kræft, fosterskade og påvirkning af immunforsvaret. En andel af respondenterne (39,2 %) svarede fejlagtigt, at diarre og opkast kan være en fare forbundet med at spise mad med et højt indhold af rester af sprøjtemidler. 45,1 % svarede dog "ved ikke" til dette udsagn. Ligeledes svarede 38,8 % fejlagtigt "ja" til udsagnet "Hovedpine". Knap halvdelen, 49,2 %, svarede "ved ikke" til dette udsagn.

Af influerende faktorer blev uddannelsesniveau igen fundet at have indvirkning på graden af forståelse. Koefficientværdien lå på 22,4 % (tabel 2), og forståelsen var således 22,4 % større blandt respondenter, der angav, at de havde en mellemlang eller lang videregående uddannelse, end blandt respondenter, der angav grundskole som højest gennemførte uddannelse. Alder var ligeledes en influerende faktor på forståelsen.

Figur 6: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar. I forhold til de nævnte farer er det dog vigtigt at understrege, at dette ikke er en samlet liste over alle de skadelige egenskaber, som det enkelte pesticid har eller er mistænkt for at have. Det er vurderingen, at niveauerne af pesticidrester i fødevarer i Danmark ligger langt under de niveauer, der vil kunne give de nævnte effekter.

Tabel 2: Oversigt over mulige influerende faktorer testet for indvirkning på forståelsen af farerne ved de enkelte sundhedsskadelige stoffer samt hvorvidt, faktorerne havde effekt på forståelsen.

	Køn_kvinde	Alder	Husstands-størrelse	Børn i hjemmet	Indkomst 300-499.999	Indkomst 500-699.999	Indkomst 700.000+	Uddannelse Gymnasium	Uddannelse Erhvervsfaglig	Uddannelse Kort videregående	Uddannelse Mellemlang/lang	Land/by 0-10.000	By/land 10.000-100.000	Allergi_ja	Sygdom_ja
Rester af sprøjtemidler		0,9**						19,4*			22,4**			8,7*	
Akrylamid											24,6**				
PAH (tjærestoffer)		0,4**					-14,7*			19,9**	29,2**		-10,2*	12,8**	
Dioxin		1,3**						26,6**	18,0*	37,8**	45,9**				
Cadmium	0,5**										13,8*		-11,0**		
Uorganisk arsen											12,7*				
Bisphenol A				13,2**							12,9*				
Kviksølv		0,6**						22,0*		18,2*	28,7**		-13,4**	11,1**	
Phenylhydraziner											12,2*				
Nitrat		0,5**									20,3**				
Lektiner											13,3*				
Solanin	677*	0,4**									12,7*				
Mugne fødevarer														7,2*	

* $p \leq 0,05$, ** $p \leq 0,01$, Koefficientværdierne angiver procentvise ændringer i forhold til referencegruppen. Positive tal indikerer positiv indvirkning på forståelsen, og negative tal indikerer negativ indvirkning på forståelsen. For køn er referencegruppen mænd, for uddannelse er referencegruppen grundskole, og for indkomst er referencegruppen 0-299.999 kr./år. For alder er koefficientværdierne procentvis stigning i forståelse per år respondenterne bliver ældre. For bopæl er referencegruppen by med mere end 100.000 indbyggere.

3.1.1.3 Reducering af indtag af rester af sprøjtemidler

Spørgsmål:

Er det muligt at reducere indtaget af rester af sprøjtemidler fra fødevarer ved at...

Korrekte svar:

- ...købe økologisk
- ...skrælle fødevarerne (f.eks. frugt og grønt)
- ... skylle fødevarerne (f.eks. frugt og grønt) grundigt
- ...købe dansk producerede fødevarer
- ...koge grøntsagerne

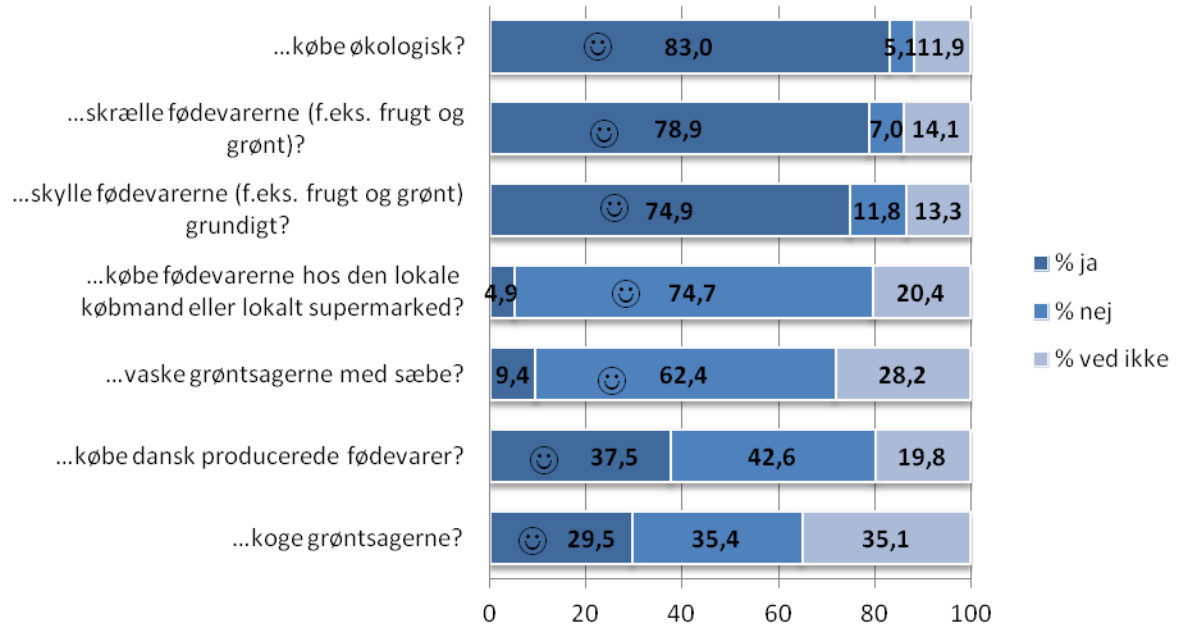
Boks 3: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

At respondenterne selv vurderede, at de havde den største forståelse af rester af sprøjtemidler, blev afspejlet i den faktiske forståelse. Der blev i gennemsnit svaret rigtigt på 63,0 % af de syv udsagn, og 78,1 % svarede rigtigt på minimum fire af de syv udsagn. Det var dog kun 5,3 % af respondenterne, der svarede rigtigt på alle udsagn, mens 7,6 % ikke formåede at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 8.

En stor andel af respondenterne svarede korrekt, at det er muligt at reducere indtaget af rester af sprøjtemidler ved at "...købe økologisk" (83 %), "...skrælle fødevarerne (f.eks. frugt og grønt)" (78,9 %) og "...skylle fødevarerne (f.eks. frugt og grønt) grundigt" (74,9 %) (figur 7). Samtidig svarede en stor andel (74,7 %) korrekt "nej" til, at man kan reducere indtaget af rester af sprøjtemidler ved at købe fødevarerne hos den lokale købmand eller lokalt supermarked. 42,6 % af respondenterne svarede fejlagtigt "nej" til, at man kan reducere indtaget af rester af sprøjtemidler ved at "...købe dansk producerede fødevarer". 35,4 % svarede ligeledes fejlagtigt "nej" til, at man kan reducere indtaget af rester af sprøjtemidler ved at "...koge grøntsagerne".

Den faktor, der blev fundet at have indvirkning på kendskabet til stoffet, var igen respondenternes uddannelsesniveau. Både gymnasium, erhvervsfaglig uddannelse, kort, mellemlang og lang uddannelse viste sig at have en positiv indvirkning på forståelsen. Endvidere blev det fundet, at alder samt tilstedeværelsen af personer med allergi i husstanden havde en positiv effekt på forståelsen. Koefficientværdierne for de direkte effekter fremgår af tabel 3.

Er det muligt at reducere indtaget af rester af sprøjtemidler fra fødevarer ved at...

Figur 7: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

Tabel 3: Oversigt over mulige influerende faktorer testet for indvirkning på forståelsen for reducere indtag af de enkelte sundhedsskadelige stoffer samt hvorvidt faktorerne havde effekt på forståelsen.

	Køn_kvind	Alder	Husstands-størrelse	Børn i hjemmet	Indkomst 300-499.999	Indkomst 500-699.999	Indkomst 700.000+	Uddannelse Gymnasium	Uddannelse Erhvervsfaglig	Uddannelse Kort videregående	Uddannelse Mellemlang/lang	Land/by 0-10.000	By/land 10.000-100.000	Allergi_ja	Sygdom_ja
Rester af sprøjtemidler		0,3*						24,2**	16,8**	17,8*	25,5**			7,7*	
Akrylamid											25,3				
PAH (tjærestoffer)		1,0**								23,1*	39,3**		13,1*	13,3**	
Dioxin		1,0**									28,1**	-11,8*	-16,1**		
Cadmium		0,8**									21,1**		-13,1*		
Uorganisk arsen															
Bisphenol A		0,3*		15,9*							15,8*	-11,6*			
Kviksølv		0,4*						23,0*		29,7**	45,2**		-19,7**		
Phenylhydraziner	8,2*									19,5*	17,3*				
Nitrat		0,7**									21,3*				
Lektiner											14,9*				
Solanin	11,0**	0,6**											-9,3*		
Mugne fødevarer	6,8**														

* $p \leq 0,05$, ** $p \leq 0,01$, Koefficientværdierne angiver procentvise ændringer i forhold til referencegruppen. Positive tal indikerer positiv indvirkning på forståelsen, og negative tal indikerer negativ indvirkning på forståelsen. For køn er referencegruppen mænd, for uddannelse er referencegruppen grundskole, og for indkomst er referencegruppen 0-299.999 kr./år. For alder er koefficientværdierne procentvis stigning i forståelse per år, respondenterne bliver ældre. For bopæl er referencegruppen by med mere end 100.000 indbyggere.

3.1.2 Akrylamid

Respondenterne vurderede selv, at have et relativt dårligt kendskab til det sundhedsskadelige stof akrylamid. Det var kun 0,8 %, der angav, at de havde et dybdegående kendskab til stoffet på en skala fra 1-7, hvor 1 betød "Intet kendskab" og 7 betød "Dybdegående kendskab". Gennemsnittet for det selvvaluerede kendskab var 1,5. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 4.

Andelen af respondenter, der angav, at de var særdeles bekymret for akrylamid i fødevarer, var 10,1 % på en skala fra 1-7, hvor 1 betød "Slet ikke bekymret" og 7 betød "Særdeles bekymret". Gennemsnittet for den selvvaluerede bekymring var 4,7. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 5.

3.1.2.1 Forekomst af akrylamid

Spørgsmål:

I hvilke fødevarer kan der særligt forekomme akrylamid?

Korrekte svar:

- Pommes frites
- Kartoffelchips
- Ristet brød
- Kaffe

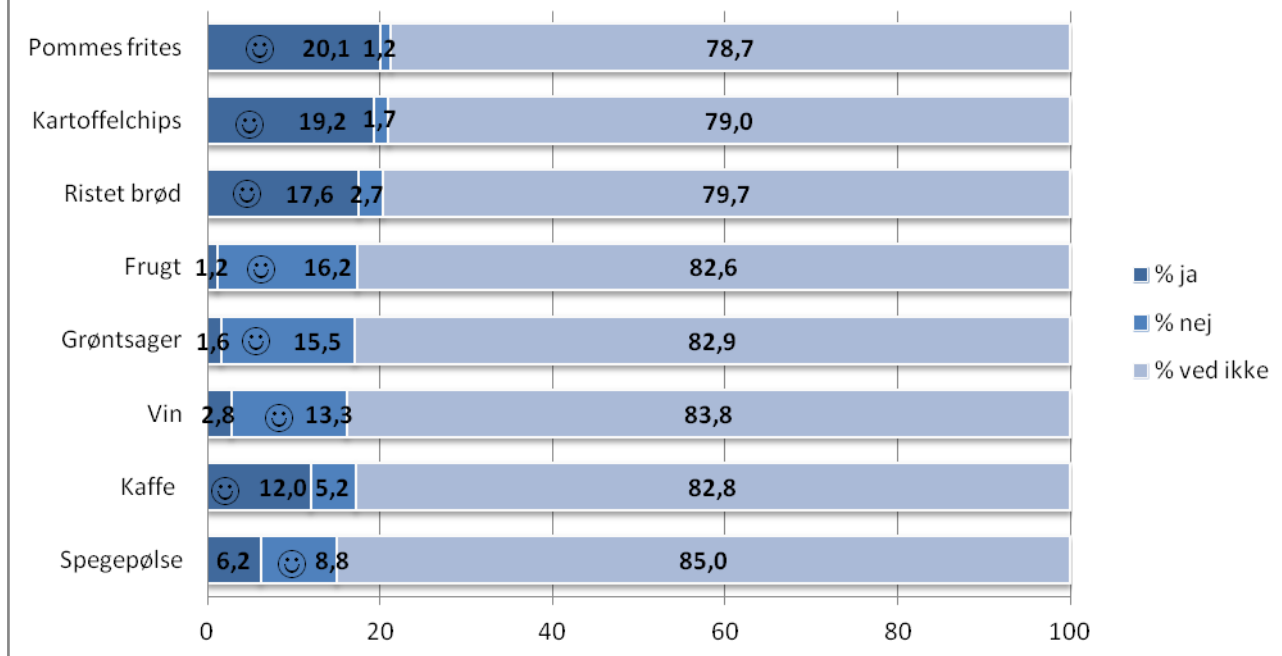
Boks 4: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

Den selvvaluerede forståelse stemte overens med den faktiske forståelse, idet respondenterne i gennemsnit kun svarede rigtigt på 15,4 % af de otte udsagn. Blot 3,9 % af respondenterne svarede rigtigt på alle udsagnene. 14,5 % af respondenter svarede rigtigt på minimum fire af de otte udsagn. Hele 76,2 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 6.

For alle udsagnene omhandlende forekomst af akrylamid ("Pommes frites", "Kartoffelchips", "Ristet brød", "Frugt", "Grøntsager", "Vin", "Kaffe" og "Spegepølse") var der en høj andel af "Ved ikke" besvarelser – henholdsvis 78,7 %, 79 %, 79,7 %, 82,6 %, 82,9 %, 83,8 %, 82,8 % og 85 % (figur 8). Respondenterne syntes altså ikke at have et godt kendskab til det sundhedsskadelige stof akrylamid, hvilket stemmer overens med den selvvaluerede forståelse.

En influerende faktor på respondenternes kendskab til hvor akrylamid kan forekomme viste sig igen at være uddannelsesniveau. Forståelsen var 31,9 % højere for respondenter med en mellemlang eller lang uddannelse end blandt respondenter, der angav grundskole som højest gennemførte uddannelse. Koefficientværdierne for de direkte effekter fremgår af tabel 1.

I hvilke fødevarer kan der særligt forekomme akrylamid?

Figur 8: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.2.2 Farer forbundet med indtagelse af akrylamid

Spørgsmål:

Hvilke farer kan der være forbundet med at spise mad, der indeholder akrylamid?

Korrekt svar:

- Kræft

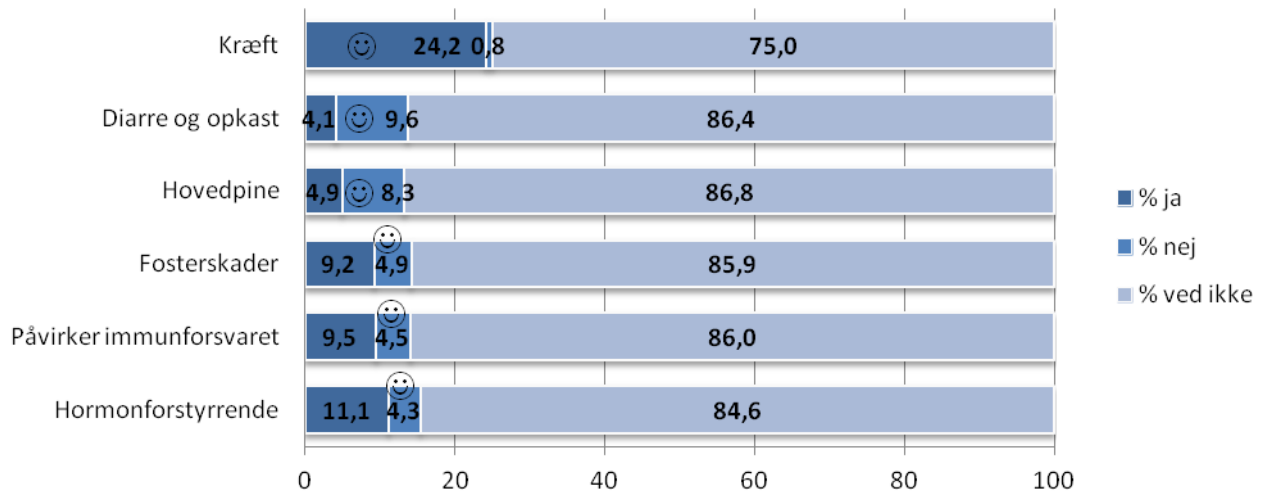
Boks 5: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

Igen viste det sig, at den selv vurderede forståelse stemte overens med den faktiske. I gennemsnit svarede respondenterne kun rigtigt på 9,3 % af de seks udsagn. Det var 2,9 % af respondenterne, der svarede rigtigt på alle udsagnene. 5,7 % af respondenter svarede rigtigt på minimum tre af de seks udsagn. Hele 75,1 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 7.

Det manglende kendskab til akrylamid viste sig i svarfordelingen. Langt størstedelen af respondenterne svarede "Ved ikke" til de seks udsagn omhandlende farer forbundet med at spise mad, der indeholder akrylamid. 24,2 % af respondenterne svarede dog korrekt at indtag af akrylamid kan være kræftfremkaldende (figur 9).

Uddannelsesniveaet var endnu en gang den faktor med størst indvirkning på forståelsen af farer forbundet med indtag af akrylamid. Respondenter med en mellemlang eller lang uddannelse havde således en 24,6 % større forståelse end respondenter, der angav grundskole som højest gennemførte uddannelse. Koefficientværdierne for de direkte effekter fremgår af tabel 2.

Hvilke farer kan der være forbundet med at spise mad, der indeholder akrylamid?

Figur 9: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.2.3 Reducering af indtag af akrylamid

Spørgsmål:

Er det muligt at reducere indtaget af akrylamid fra fødevarer ved at...

Korrekte svar:

- ...spise kogte kartofler i stedet for stegte
- ...riste brød let i stedet for hårdt
- ...drikke te i stedet for kaffe

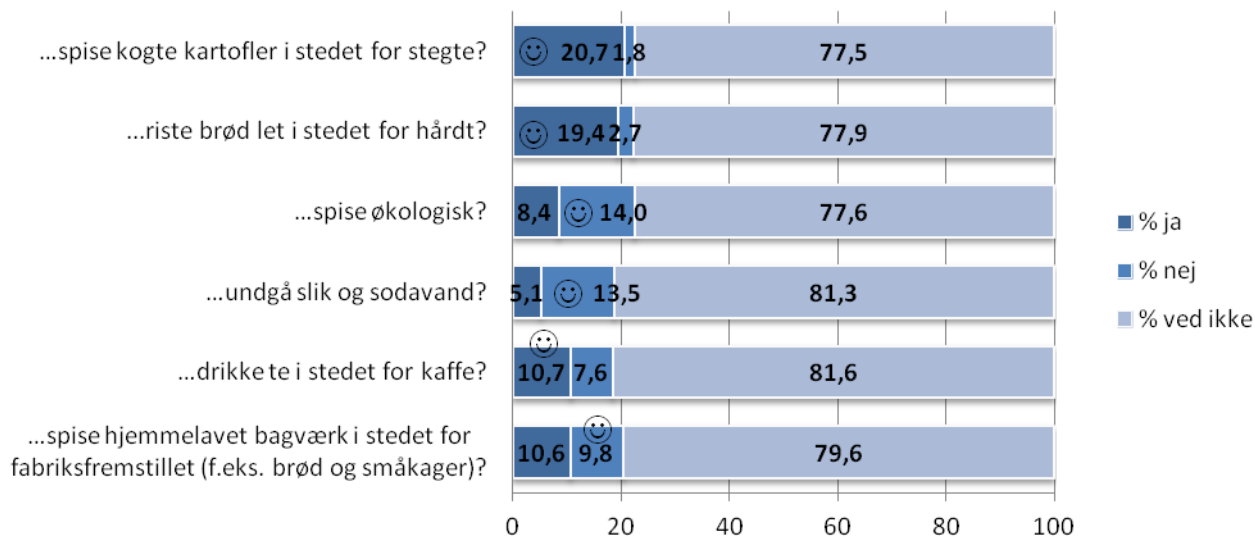
Boks 6: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 14,7 % af de seks udsagn. Det var dog kun 3,2 % af respondenterne, der svarede rigtigt på alle udsagnene. 12,4 % af respondenter svarede rigtigt på minimum tre af de seks udsagn. Hele 75,7 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 8.

Det manglende kendskab til akrylamid viser sig atter i svarfordelingen (figur 10). Langt størstedelen af respondenterne svarede "Ved ikke" til de seks udsagn omhandlende muligheden for at reducere indtaget af akrylamid fra fødevarer. 20,7 % af respondenterne svarede dog korrekt "ja" til, at det er muligt at reducere indtaget af akrylamid fra fødevarer ved at "...spise kogte kartofler i stedet for stegte".

Uddannelsesniveaut var atter den faktor med størst indflydelse. Respondenter med en mellemlang eller lang uddannelse havde således en 24,6 % større forståelse af, hvorledes man reducerer indtaget af akrylamid gennem fødevarer end respondenter, der angav grundskole som højest gennemførte uddannelse. Koefficientværdierne for de direkte effekter fremgår af tabel 3.

Er det muligt at reducere indtaget af akrylamid fra fødevarer ved at...

Figur 10: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.3 PAH (tjærestoffer)

Respondenterne vurderede selv at have et forholdsvis dårligt kendskab til det sundhedsskadelige stof PAH (tjærestoffer). Det var kun 0,6 %, der angav, at de havde et dybdegående kendskab til stoffet på en skala fra 1-7, hvor 1 betød "Intet kendskab" og 7 betød "Dybdegående kendskab". Gennemsnittet for det selvvaluerede kendskab var 1,5. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 4.

Andelen af respondenter, der angav, at de var særdeles bekymret for PAH (tjærestoffer) i fødevarer, var 11,9 % på en skala fra 1-7, hvor 1 betød "Slet ikke bekymret" og 7 betød "Særdeles bekymret". Gennemsnittet for den selvvaluerede bekymring var 3,4. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 5.

3.1.3.1 Forekomst af PAH (tjærestoffer)

Spørgsmål:

I hvilke fødevarer kan der særligt forekomme PAH (tjærestoffer)?

Korrekte svar:

- Grillet bøf
- Røget sild
- Bananchips

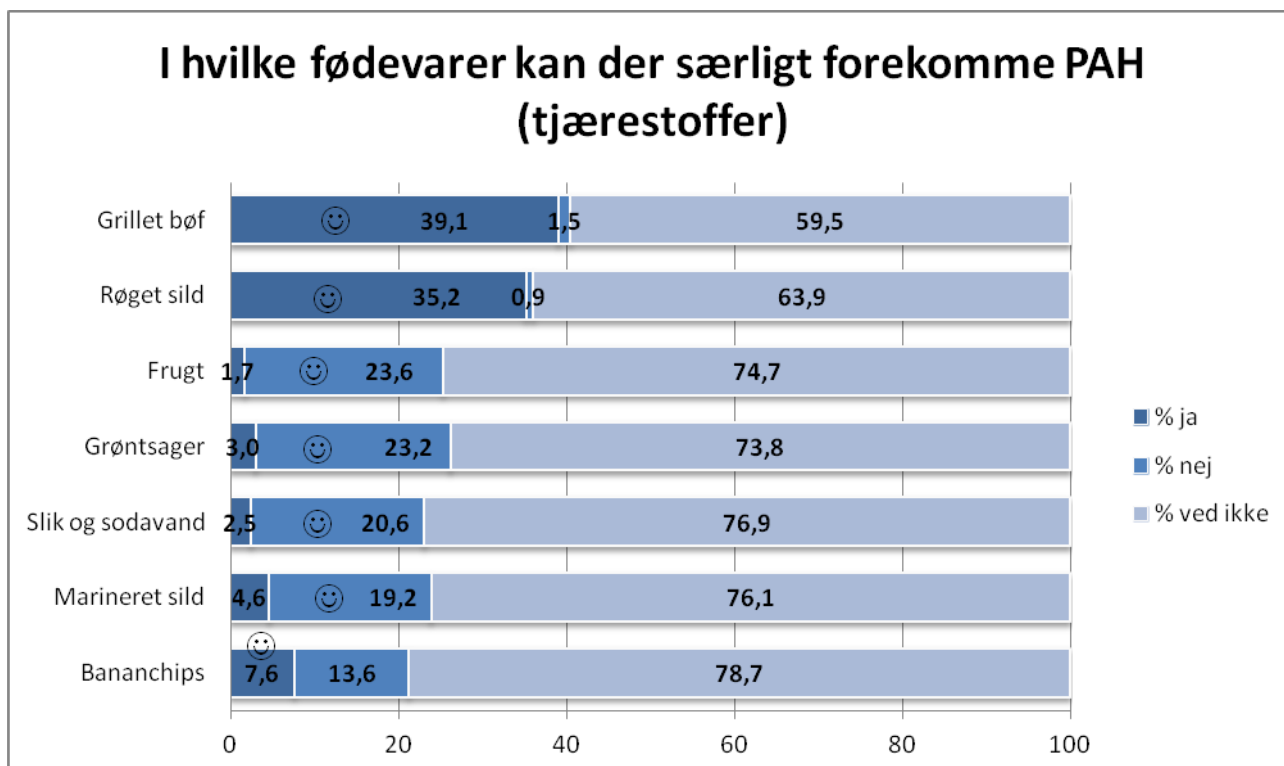
Boks 7: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 24,1 % af de syv udsagn. Kun 2,7 % af respondenterne svarede rigtigt på alle udsagnene. 23,6 % af respondenter svarede rigtigt på minimum fire af de syv udsagn. Mere end halvdelen, 57,1 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 6.

Henholdsvis 39,1 % og 35,2 % af respondenterne svarede korrekt, at PAH (tjærestoffer) særligt forekommer i grillet bøf og røget sild (figur 11). Respondenternes selv vurderede dårlige kendskab til PAH (tjærestoffer) kommer til udtryk i den faktiske forståelse, hvor en høj andel har svaret "Ved ikke" til de enkelte udsagn.

Særligt uddannelse viste sig at have indflydelse på graden af forståelse. Respondenter med en mellemlang eller lang videregående uddannelse havde 37 % større forståelse end referencegruppen. Alder var også en influerende faktor. Derudover viste svarfordelingen, at mænd generelt havde en større forståelse for det sundhedsskadelige stof PAH (tjærestoffer) end kvinder. Koefficientværdierne for de direkte effekter fremgår af tabel 1.

Figur 11: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.3.2 Farer forbundet med indtagelse af PAH (tjærestoffer)

Spørgsmål:

Hvilke farer kan der være forbundet med at spise mad, der indeholder PAH (tjærestoffer)?

Korrekt svar:

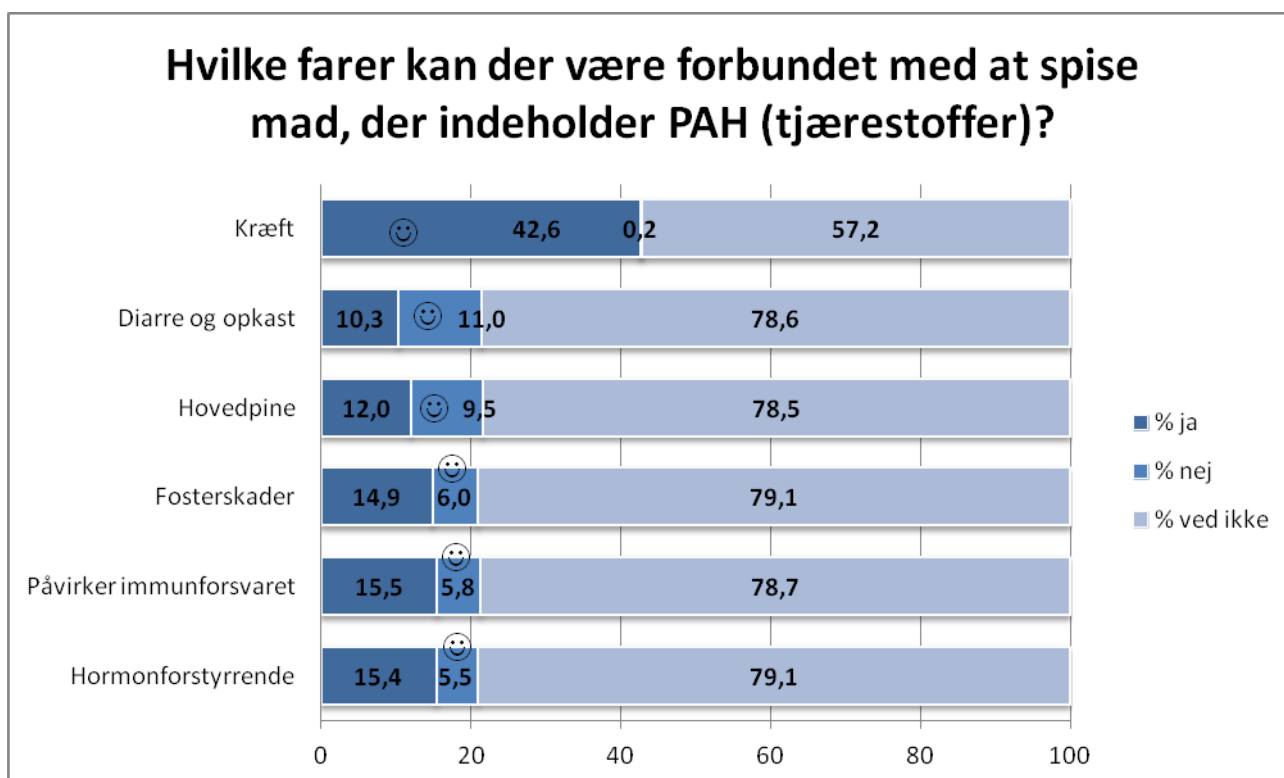
- Kræft

Boks 8: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 13,4 % af de seks udsagn. Det var 2,6 % af respondenterne, der svarede rigtigt på alle udsagnene. 6,6 % af respondenter svarede rigtigt på minimum tre af de seks udsagn. 57,1 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 7.

En stor del (42,6 %) af respondenterne svarede korrekt, at det kan være kræftfremkaldende at spise mad, der indeholder PAH (tjærestoffer) (figur 12). Den faktiske forståelse viste et lille kendskab til hvilke farer, der kan være forbundet med at spise mad, der indeholder PAH (tjærestoffer), da mere end tre fjerdedele af respondenterne svarede "Ved ikke" til de øvrige udsagn i spørgsmålet.

Forståelsen af hvilke farer, der kan være forbundet med at spise mad, der indeholder PAH (tjærestoffer) påvirkes af adskillige socio-demografiske faktorer. Endnu en gang påvirkede uddannelsesniveaueet forståelsen af det sundhedsskadelige stof. Samtidig havde både alder og tilstedeværelsen af personer med allergi i husstanden en positiv effekt på forståelsen. Ydermere blev det blandt de influerende faktorer fundet, at høj indkomst havde en negativ indvirkning på graden af forståelse. Blandt de respondenter, der opgav, at de havde en årlig brutto husstandsindkomst på mere end 700.000 kr., var forståelsen således 14,7 % mindre end blandt respondenter, der angav at have en indtægt på mindre end 300.000 kr. Koefficientværdierne fremgår af tabel 2.

Figur 12: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.3.3 Reducering af indtag af PAH (tjærestoffer)

Spørgsmål:

Er det muligt at reducere indtaget af PAH (tjærestoffer) fra fødevarer ved at...

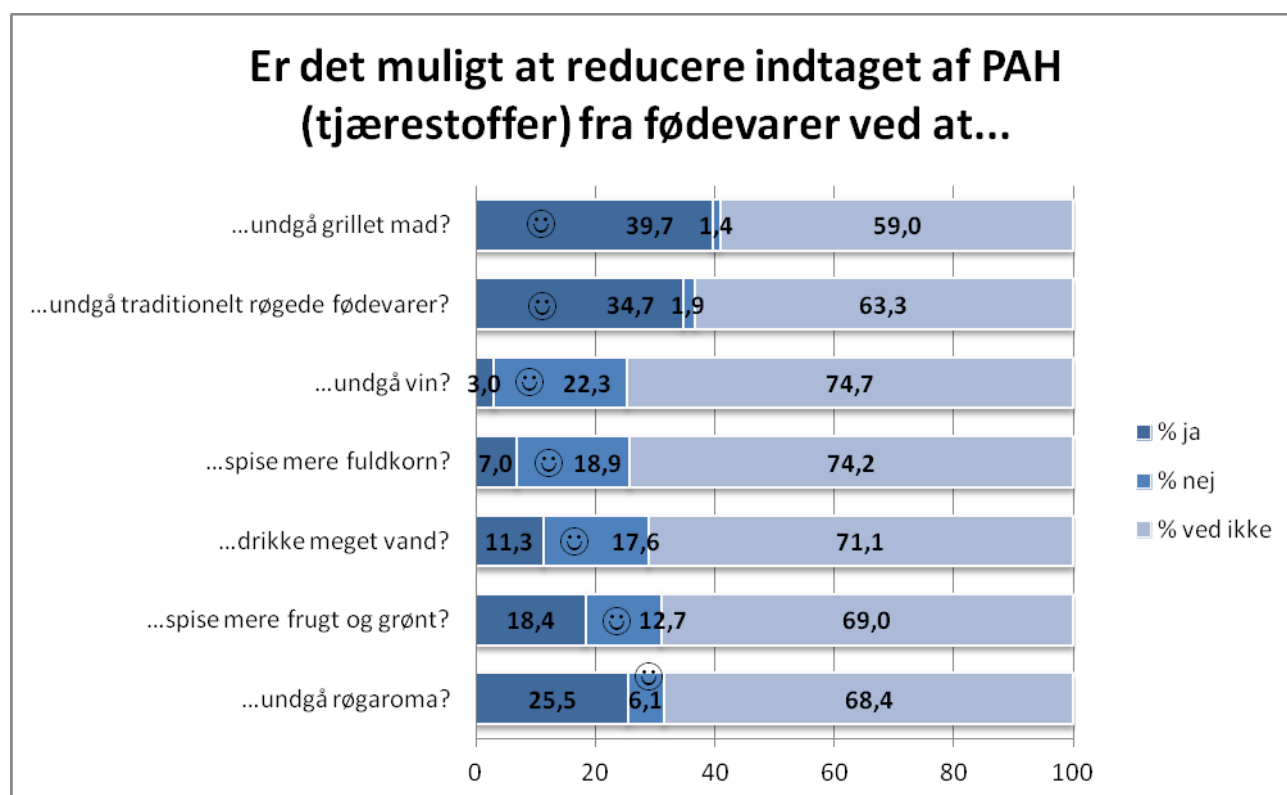
Korrekte svar:

- ...undgå grillet mad
- ...undgå traditionelt røgede fødevarer

I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 21,7 % af de syv udsagn. Det var dog kun 2,3 % af respondenterne, der svarede rigtigt på alle udsagnene. 19,9 % af respondenter svarede rigtigt på minimum fire af de syv udsagn. 57,3 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 8.

En del af respondenterne (39,7 %) svarede korrekt, at man kan reducere indtaget af PAH (tjærestoffer) fra fødevarer ved at "...undgå grillet mad" (figur 13). Ved alle udsagn svarede størstedelen af respondenterne dog "Ved ikke", hvilket underbygger respondenternes egen opfattelse af at deres kendskab til PAH (tjærestoffer) i fødevarer er relativt lille.

I analysen for forklarende faktorer blev det fundet, at især uddannelsesniveau og alder havde en positiv indvirkning på forståelsen af, hvorledes man reducerer indtagelsen af PAH (tjærestoffer). Forståelsen blandt respondenter med en mellemlang eller lang videregående uddannelse var således 39,3 % højere. Koefficientværdierne kan ses i tabel 3.

Figur 13: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.4 Dioxin

Respondenterne vurderede selv at have et rimeligt kendskab til det sundhedsskadelige stof dioxin. Det var dog kun 1,2 %, der angav at de havde et dybdegående kendskab til stoffet på en skala fra 1-7, hvor 1 betød "Intet kendskab" og 7 betød "Dybdegående kendskab". Gennemsnittet for det selvvaluerede kendskab var 2,1. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 4.

Andelen af respondenter, der angav, at de var særdeles bekymret for dioxin i fødevarer, var 15,6 % på en skala fra 1-7, hvor 1 betød "Slet ikke bekymret" og 7 betød "Særdeles bekymret". Gennemsnittet for den selvvaluerede bekymring var 3,9. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 5.

3.1.4.1 Forekomst af dioxin

Spørgsmål:

I hvilke fødevarer kan der særligt forekomme dioxin?

Korrekte svar:

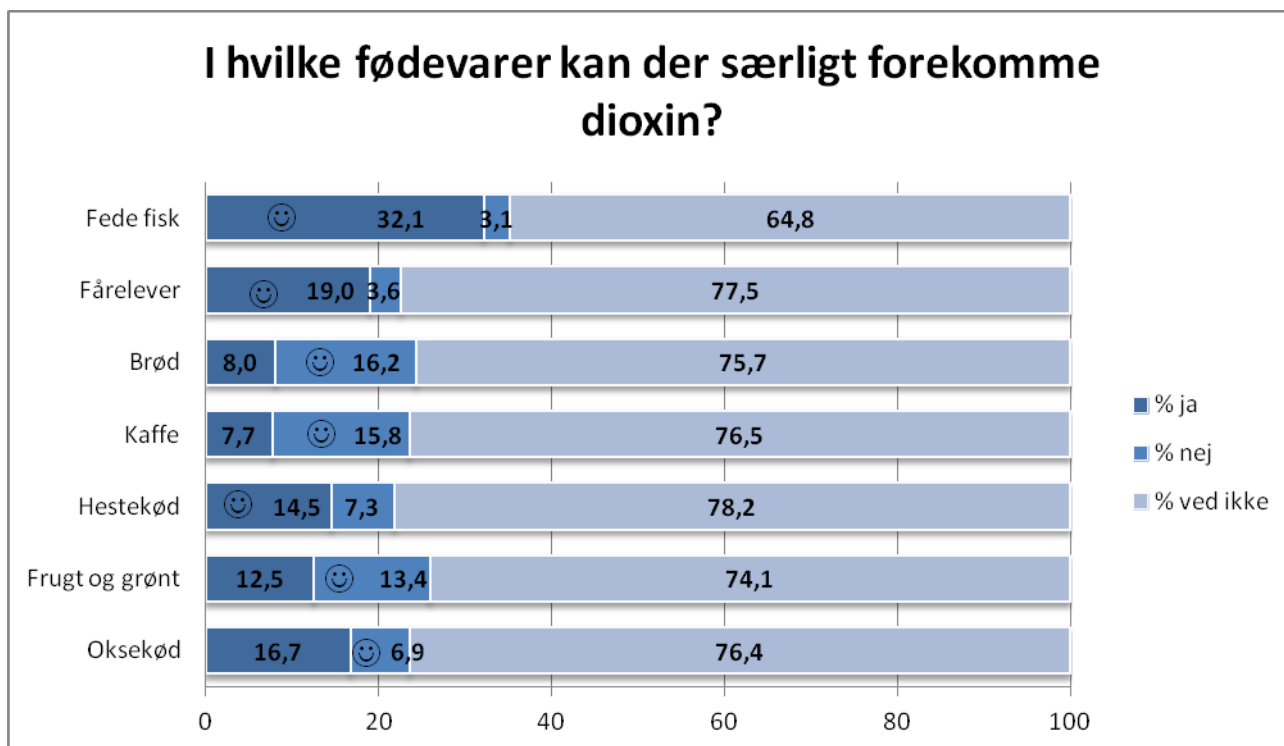
- Fede fisk
- Fårelever
- Hestekød

Boks 10: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

Den selvvaluerede forståelse stemte imidlertid ikke overens med den faktiske forståelse, idet respondenterne i gennemsnit kun svarede rigtigt på 16,8 % af de syv udsagn omkring, hvor dioxin særligt kan forekomme. Kun 0,1 % af respondenterne svarede rigtigt på alle udsagnene. 15,5 % af respondenter svarede rigtigt på minimum fire af de syv udsagn, og hele 63,1 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 6.

Ca. en tredjedel (32,1 %) af respondenterne svarede korrekt, at dioxin særligt kan forekomme i fede fisk (figur 14). Andelen af respondenter, der svarede "Ved ikke" til udsagnene vedrørende dioxin, var høj. Den laveste var for "Fede fisk" (64,8 %) og den højeste for "Hestekød" (78,2 %).

De faktorer, der blev fundet at have indvirkning på forståelsen af hvilke fødevarer, der særligt kan indeholde dioxin, var respondenternes uddannelsesniveau samt deres alder. Koefficientværdierne for de direkte effekter findes i tabel 1.

Figur 14: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.4.2 Farer forbundet med indtagelse af dioxin

Spørgsmål:

Hvilke farer kan der være forbundet med at spise mad, der indeholder dioxin?

Korrekte svar:

- Hormonforstyrrende
- Kræft
- Fosterskade
- Påvirker immunforsvaret

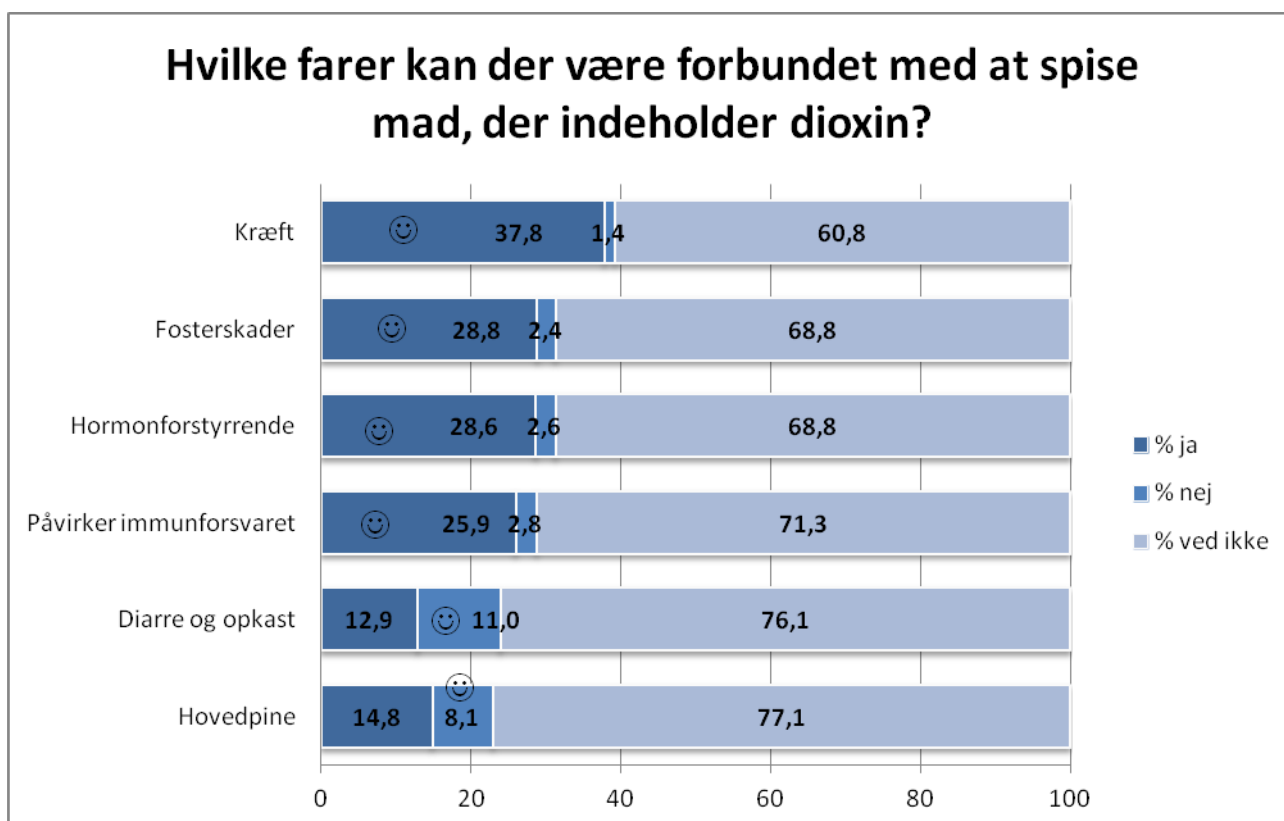
Boks 11: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 23,5 % af de seks udsagn. Det var 2,5 % af respondenterne, der svarede rigtigt på alle udsagnene. 21,8 % af respondenter svarede rigtigt på minimum tre af de seks udsagn. 56,5 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 7.

Endnu en gang ses alle udsagnene besvaret med en stor andel "Ved ikke" (figur 15). Mere end en tredjedel (37,8 %) havde dog korrekt svaret, at det kan være kræftfremkaldende at spise mad, der indeholder dioxin.

Forståelsen blev påvirket af flere faktorer. De forskellige uddannelsesniveauer havde en positiv effekt på forståelsen af hvilke farer, der kan være forbundet med indtagelsen af mad indeholdende dioxin. Især respon-

denter med en mellemlang eller lang videregående uddannelse havde en større forståelse (45,9 %). Alder var også en influerende faktor. Koefficientværdierne for de direkte effekter fremgår af tabel 2.

Figur 15: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.4.3 Reducering af indtag af dioxin

Spørgsmål:

Er det muligt at reducere indtaget af dioxin fra fødevarer ved at...

Korrekte svar:

- ...begrænse indtaget af østersølaks
- ...blive vegetar
- ... spise opdrættet laks

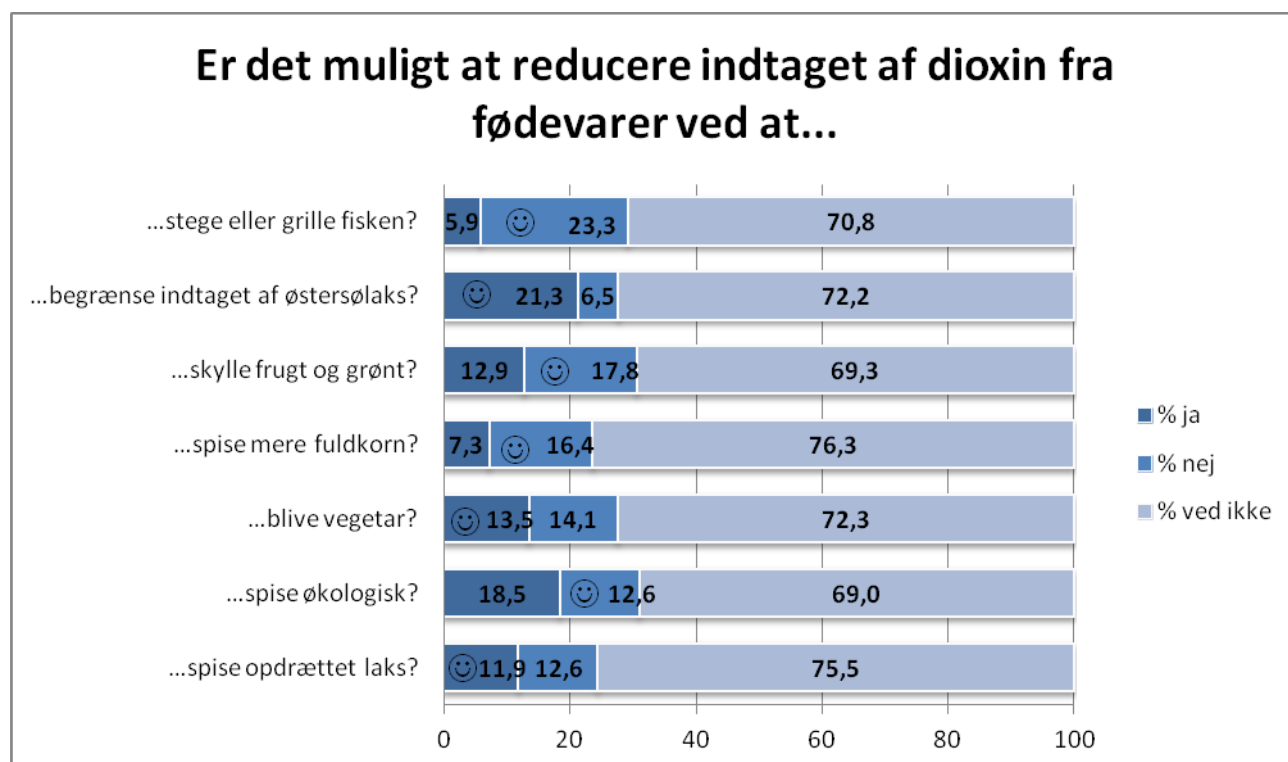
Boks 12: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 16,7 % af de syv udsagn. Det var dog kun 1,1 % af respondenterne, der svarede rigtigt på alle udsagnene. 15,9 % af respondenter svarede rigtigt på mindst fire af de syv udsagn. 65,1 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 8.

Resultaterne var atter præget af en meget stor andel af "Ved ikke" besvarelser – mellem 69 % og 76,3 % af respondenterne svarede ved hvert udsagn "Ved ikke" (figur 16). Dette hænger ikke sammen med den selv-vurderede forståelse, hvor respondenterne vurderede selv at have et rimeligt kendskab til det sundhedsska-

delige stof dioxin. 23,3 % af respondenterne svarede dog korrekt "nej" til udsagnet, at man kan reducere indtaget af dioxin gennem fødevarer ved at "...stege eller grille fisken".

Af influerende faktorer blev bl.a. bopælsområde fundet at have en indvirkning på graden af forståelse. I forhold til referencegruppen (by med mere end 100.000 indbyggere) var forståelsen blandt respondenter i byer med under 10.000 indbyggere og byer med et indbyggertal mellem 10.000 og 100.000 henholdsvis 11,8 % og 16,1 % dårligere. Som tidligere var uddannelsesniveau samt alder også influerende faktorer. Koefficientværdierne fremgår af tabel 3.

Figur 16: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.5 Cadmium

Respondenterne vurderede selv at have et relativt dårligt kendskab til det sundhedsskadelige stof cadmium. Det var kun 0,8 %, der angav, at de havde et dybdegående kendskab til stoffet på en skala fra 1-7, hvor 1 betød "Intet kendskab" og 7 betød "Dybdegående kendskab". Gennemsnittet for det selvvaluerede kendskab var 1,8. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 4.

Andelen af respondenter, der angav, at de var særdeles bekymret for cadmium i fødevarer var 10,4 % på en skala fra 1-7, hvor 1 betød "Slet ikke bekymret" og 7 betød "Særdeles bekymret". Gennemsnittet for den selvvaluerede bekymring var 3,4. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 5.

3.1.5.1 Forekomst af cadmium

Spørgsmål:

I hvilke fødevarer kan der særligt forekomme cadmium?

Korrekte svar:

- Solsikkekerner
- Hørfrø
- Svinelever
- Brød
- Rodfrugter (f.eks. kartofler)
- Brunt krabbekød
- Chokolade

Boks 13: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

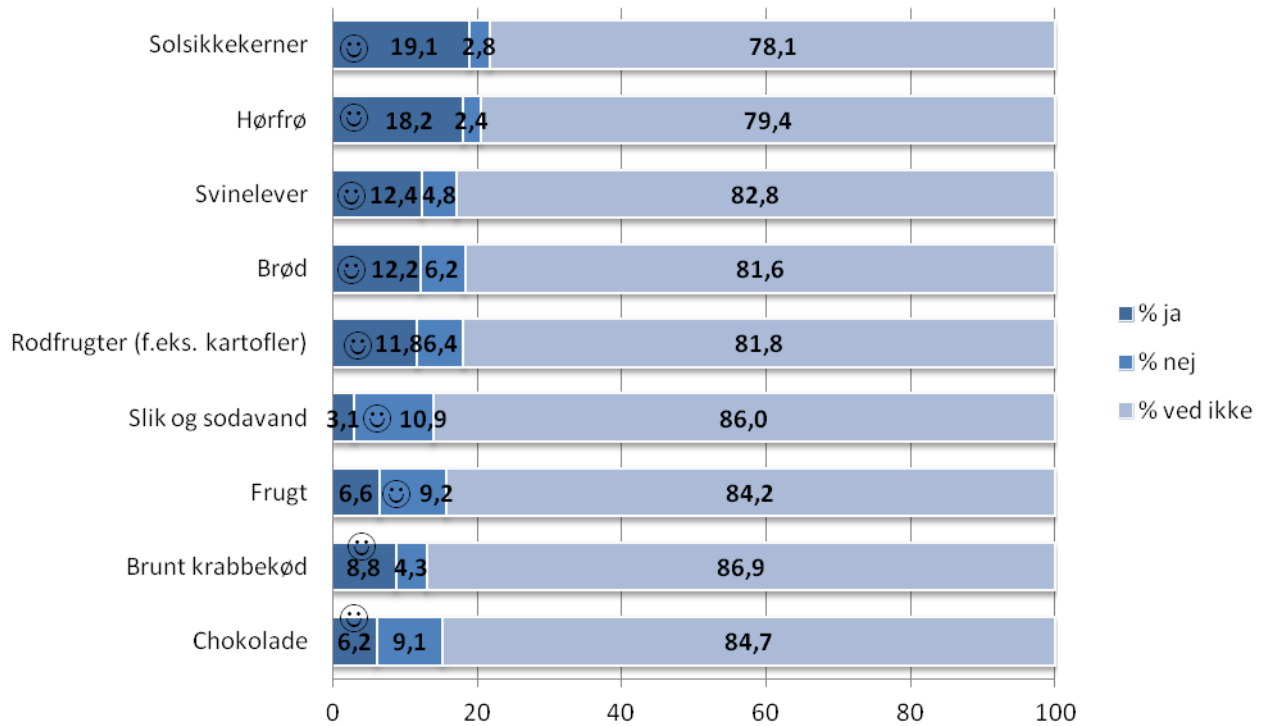
Det ses, at den selv vurderede forståelse og den faktiske forståelse stemmer godt overens. I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 12,1 % af de ni udsagn. Kun 0,02 % af respondenterne svarede rigtigt på alle udsagnene. 11,3 % af respondenter svarede rigtigt på minimum fem af de ni udsagn. 72,3 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 6.

Igen var resultaterne karakteriseret ved en meget stor andel af "Ved ikke" besvarelser – mellem 78,1 % og 86,9 % af respondenterne svarede ved hvert udsagn "Ved ikke" (figur 17). Dette stemmer fint overens med den selv vurderede forståelse, hvor respondenterne vurderede selv at have et relativt dårligt kendskab til det sundhedsskadelige stof cadmium. Knap en femtedel (19,2 %) af respondenterne svarede dog korrekt "ja" til udsagnet, at cadmium særligt forekommer i solsikkekerner.

Alder viste sig at være en influerende faktor på forståelsen af, hvor cadmium kan forekomme. Samtidig havde bopælsområde en indvirkning på forståelsen. I forhold til referencegruppen (by med mere end 100.000 indbyggere) var forståelsen blandt respondenter i byer med et indbyggertal mellem 10.000 og 100.000 12,9 % dårligere. Koefficientværdierne kan findes i tabel 1.

I hvilke fødevarer kan der særligt forekomme cadmium?

Figur 17: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.5.2 Farer forbundet med indtagelse af cadmium

Spørgsmål:

Hvilke farer kan der være forbundet med at spise mad, der indeholder cadmium?

Korrekte svar:

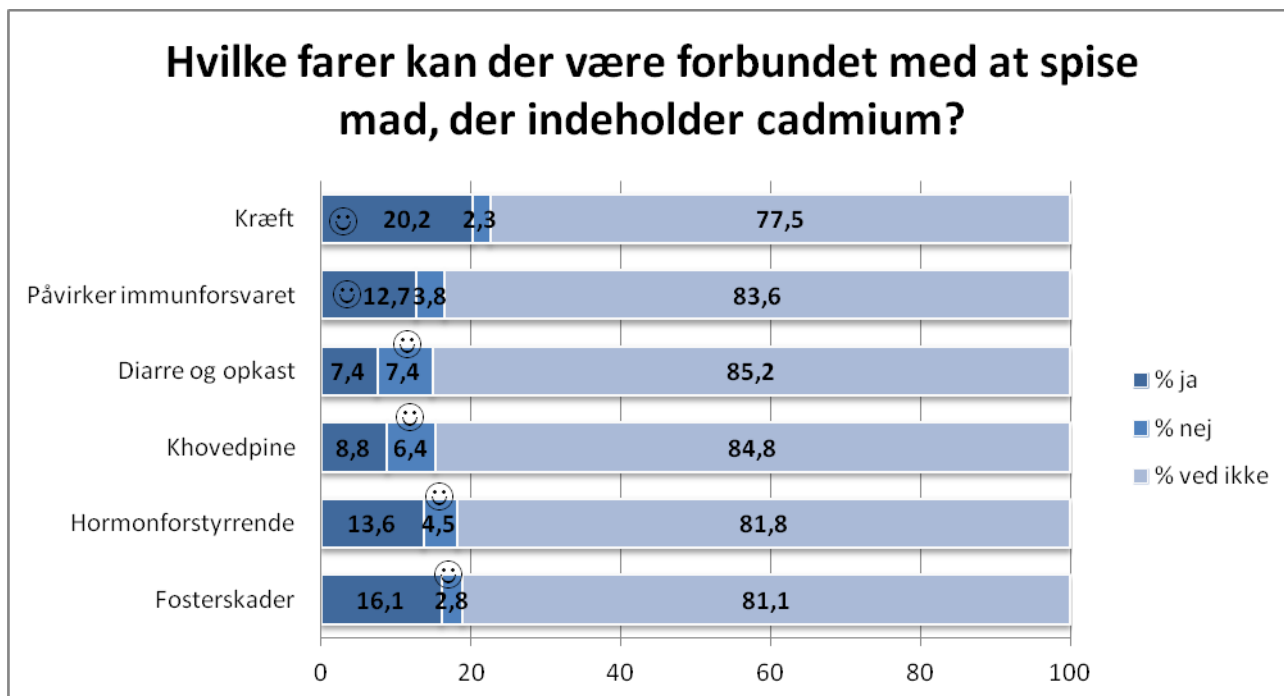
- Kræft
- Påvirker immunforsvaret

Boks 14: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 9,0 % af de seks udsagn. Det var kun 0,1 % af respondenterne, der svarede rigtigt på alle udsagnene. 4,2 % af respondenter svarede rigtigt på minimum tre af de seks udsagn. Hele 74,8 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 7.

Resultaterne var igen kendetegnet af en meget stor andel af "Ved ikke" besvarelser – mellem 77,5 % og 85,2 % af respondenterne svarede ved hvert udsagn "Ved ikke" (figur 18). Dette hænger fint sammen med den selvvaluerede forståelse, hvor respondenterne vurderede selv at have et relativt dårligt kendskab til det sundhedsskadelige stof cadmium. En femtedel (20,2 %) af respondenterne svarede dog korrekt "ja" til udsagnet, at det kan være kræftfremkaldende at spise mad, der indeholder cadmium.

I analysen for forklarende faktorer, blev det fundet, at respondenter med en mellemlang eller lang videregående uddannelse havde et bedre kendskab til hvilke farer, der er forbundet med indtagelsen af stoffet cadmium sammenlignet med de respondenter, hvis højest gennemførte uddannelse var grundskole. Forståelsen blandt respondenter med en mellemlang eller lang videregående uddannelse var således 13,8 % højere. Herudover blev der fundet en indvirkning på forståelsen af bopælsområde. I forhold til referencegruppen (by med mere end 100.000 indbyggere) var forståelsen blandt respondenter i byer med et indbyggertal mellem 10.000 og 100.000 11,0 % dårligere. Koefficientværdierne fremgår af tabel 2.

Figur 18: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.5.3 Reducering af indtag af cadmium

Spørgsmål:

Er det muligt at reducere indtaget af cadmium fra fødevarer ved at...

Korrekte svar:

- ...undgå oliefrø som hørfrø og solsikkekerner
- ...spise varieret
- ... undgå indmad
- ...spise færre ris

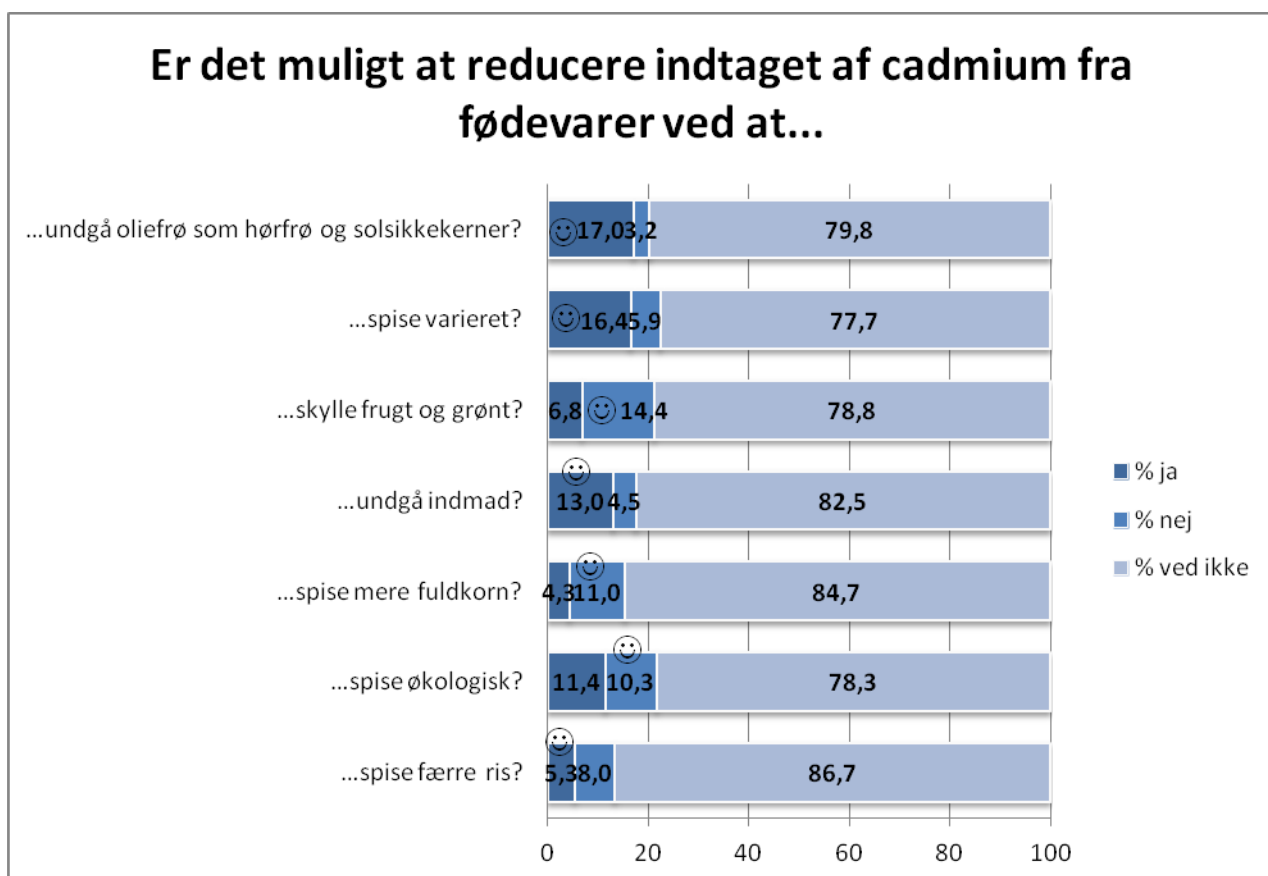
Boks 15: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 12,5 % af de syv udsagn. Det var dog kun 0,6 % af respondenterne, der svarede rigtigt på alle udsagnene. 11,2 % af respondenter svarede rigtigt på minimum fire af de syv

udsagn. 72,1 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 8.

Under en femtedel af respondenterne (17 %) svarede korrekt, at man kan reducere indtaget af cadmium fra fødevarer ved at "...undgå oliefrø som hørfrø og solsikkekerner" (figur 19). En meget stor andel af "Ved ikke" besvarelser prægede resultaterne– mellem 77,7 % og 86,7 % af respondenterne svarede ved hvert udsagn "Ved ikke". Dette stemmer fint overens med den selvvaluerede forståelse, hvor respondenterne vurderede selv at have et relativt dårligt kendskab til det sundhedsskadelige stof cadmium.

I analysen af forklarende faktorer, blev det fundet, at uddannelsesniveaue og alder havde en positiv indvirkning på forståelsen af, hvorledes man reducerer indtagelsen af cadmium. Forståelsen blandt respondenter med en mellemlang eller lang videregående uddannelse var således 21,1 % højere. Bopælsområde viste sig at have en indflydelse på forståelsen. I forhold til referencegruppen (by med mere end 100.000 indbyggere) var forståelsen blandt respondenter i byer med et indbyggertal mellem 10.000 og 100.000 13,1 % dårligere. Koefficientværdierne kan findes i tabel 3.

figur 19: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.6 Uorganisk arsen

Respondenterne vurderede selv at have et forholdsvis dårligt kendskab til det sundhedsskadelige stof uorganisk arsen. Det var kun 0,6 %, der angav, at de havde et dybdegående kendskab til stoffet på en skala fra 1-7,

hvor 1 betød "Intet kendskab" og 7 betød "Dybdegående kendskab". Gennemsnittet for det selvvaluerede kendskab var 1,4. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 4.

Andelen af respondenter, der angav, at de var særdeles bekymrede for uorganisk arsen i fødevarer, var 9,4 % på en skala fra 1-7, hvor 1 betød "Slet ikke bekymret" og 7 betød "Særdeles bekymret". Gennemsnittet for den selvvaluerede bekymring var 3,2. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 5.

3.1.6.1 Forekomst af uorganisk arsen

Spørgsmål:

I hvilke fødevarer kan der særligt forekomme uorganisk arsen?

Korrekte svar:

- Ris
- Te og kaffe

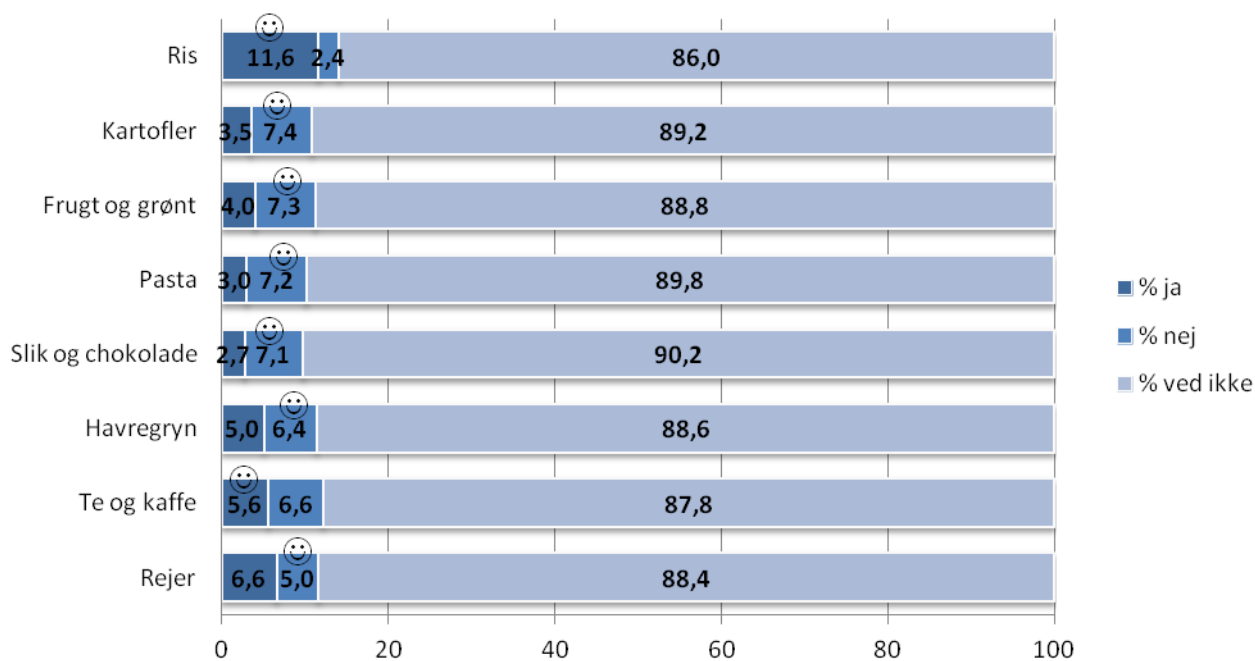
Boks 16: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 7,2 % af de otte udsagn. Kun 0,6 % af respondenterne svarede rigtigt på alle udsagnene. 6,1 % af respondenter svarede rigtigt på minimum fire af de otte udsagn. Størstedelen, 84,0 %, formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 6.

Resultaterne var endnu en gang karakteriseret af en meget stor andel af "Ved ikke" besvarelser – mellem 86 % og 90,2 % af respondenterne svarede ved hvert udsagn "Ved ikke" (figur 20). Dette stemmer fint overens med den selvvaluerede forståelse, hvor respondenterne vurderede selv at have et forholdsvis dårligt kendskab til det sundhedsskadelige stof uorganisk arsen. Kun 11,6 % af respondenterne svarede korrekt at uorganisk arsen særligt kan forekomme i ris.

Alder blev identificeret som en svagt influerende faktor på forståelsen af, hvor uorganisk arsen særligt kan forekomme. Koefficientværdierne for de direkte effekter fremgår af tabel 1.

I hvilke fødevarer kan der særligt forekomme uorganisk arsen?

Figur 20: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.6.2 Farer forbundet med indtagelse af uorganisk arsen

Spørgsmål:

Hvilke farer kan der være forbundet med at spise mad, der indeholder uorganisk arsen?

Korrekt svar:

- Kræft

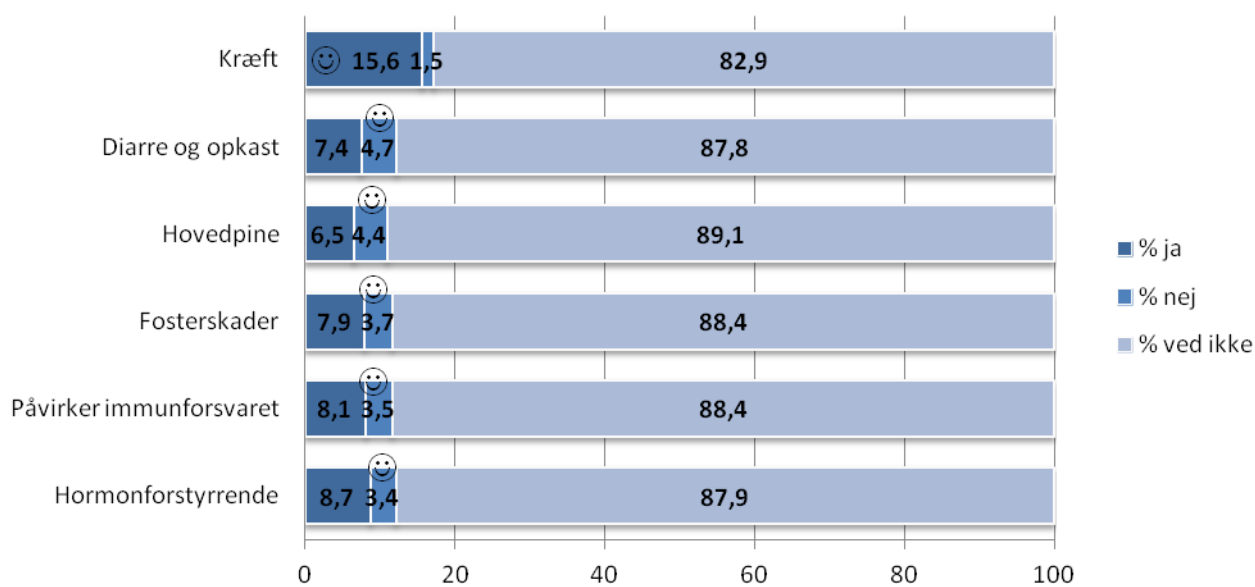
Boks 17: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 5,9 % af de seks udsagn. Det var 1,6 % af respondenterne, der svarede rigtigt på alle udsagnene. 3,6 % af respondenter svarede rigtigt på minimum tre af de seks udsagn. Hele 83,2 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 7.

Resultaterne var atter præget af en meget stor andel af "Ved ikke" besvarelser – mellem 82,9 % og 89,1 % af respondenterne svarede ved hvert udsagn "Ved ikke" (figur 21). Dette hænger fint sammen med den selvvaluerede forståelse, hvor respondenterne vurderede selv at have et relativt dårligt kendskab til det sundhedsskadelige stof uorganisk arsen. Kun 15,6 % identificerede uorganisk arsen som værende kræftfremkaldende.

Forståelsen var 12,7 % højere for respondenter med en mellemlang eller lang uddannelse end blandt respondenter, der angav grundskole som højest gennemførte uddannelse. Koefficientværdierne for de direkte effekter fremgår af tabel 2.

Hvilke farer kan der være forbundet med at spise mad, der indeholder uorganisk arsen?

Figur 21: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.6.3 Reducering af indtag af uorganisk arsen

Spørgsmål:

Er det muligt at undgå uorganisk arsen ved at...

Korrekt svar:

- ...spise mindre ris

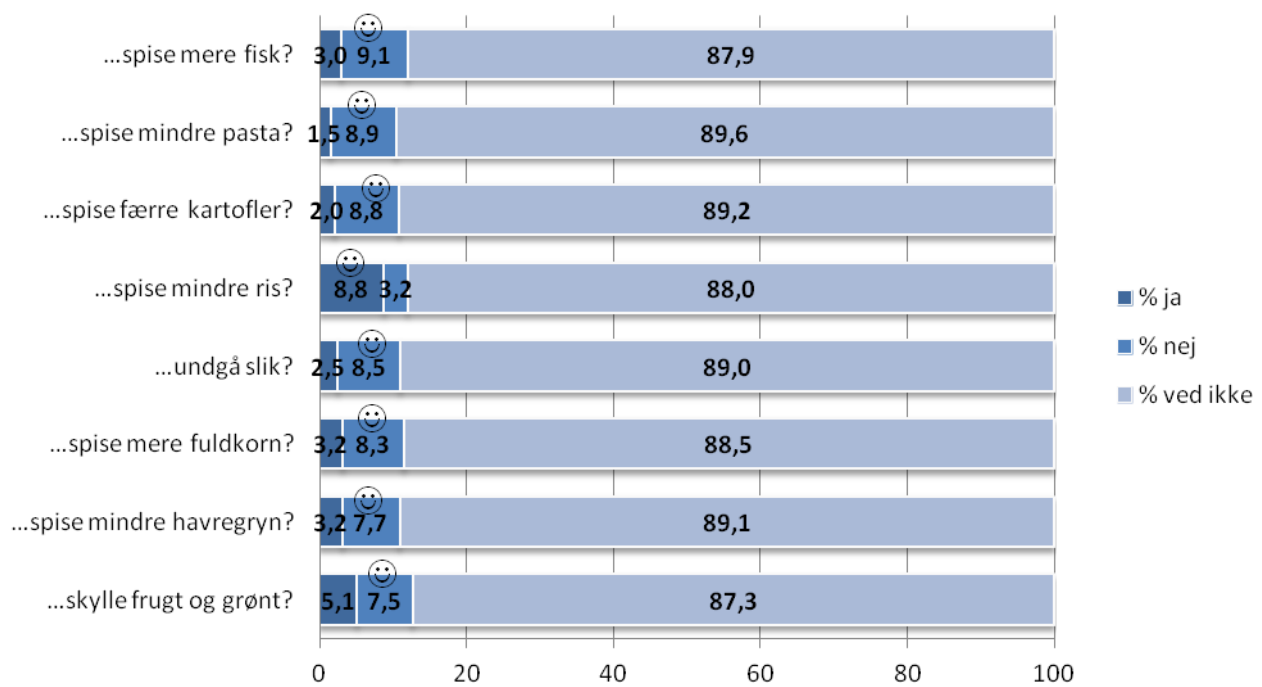
Boks 18: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 8,5 % af de otte udsagn. Det var dog kun 2,1 % af respondenterne, der svarede rigtigt på alle udsagnene. 7,9 % af respondenter svarede rigtigt på minimum fire af de otte udsagn. Hele 85,1 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 8.

Endnu en gang var resultaterne karakteriseret ved en meget stor andel af "Ved ikke" besvarelser – mellem 87,3 % og 89,6 % af respondenterne svarede ved hvert udsagn "Ved ikke" (figur 22). Dette passer fint med den selvvaluerede forståelse, hvor respondenterne vurderede selv at have et relativt dårligt kendskab til det sundhedsskadelige stof uorganisk arsen. Kun 9,1 % af respondenterne svarede korrekt "nej" til, at det er muligt at undgå uorganisk arsen ved at spise mere fisk.

Analysen viste, at ingen socio-demografiske faktorer havde signifikant effekt på forståelse blandt respondenterne af hvorledes, man reducerer indtaget af uorganisk arsen gennem fødevarer. Dette kan ses i tabel 3.

Er det muligt at undgå uorganisk arsen ved at...

Figur 22: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.7 Bisphenol A

Respondenterne vurderede selv at have et relativt dårligt kendskab til det sundhedsskadelige stof bisphenol A. Det var kun 0,7 %, der angav, at de havde et dybdegående kendskab til stoffet på en skala fra 1-7, hvor 1 betød "Intet kendskab" og 7 betød "Dybdegående kendskab". Gennemsnittet for det selvvaluerede kendskab var 1,3. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 4.

Andelen af respondenter, der angav at de var særdeles bekymret for bisphenol A i fødevarer var 8,4 % på en skala fra 1-7, hvor 1 betød "Slet ikke bekymret" og 7 betød "Særdeles bekymret". Gennemsnittet for den selvvaluerede bekymring var 3,1. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 5.

3.1.7.1 Forekomst af bisphenol A

Spørgsmål:

Hvor kan man finde bisphenol A?

Korrekte svar:

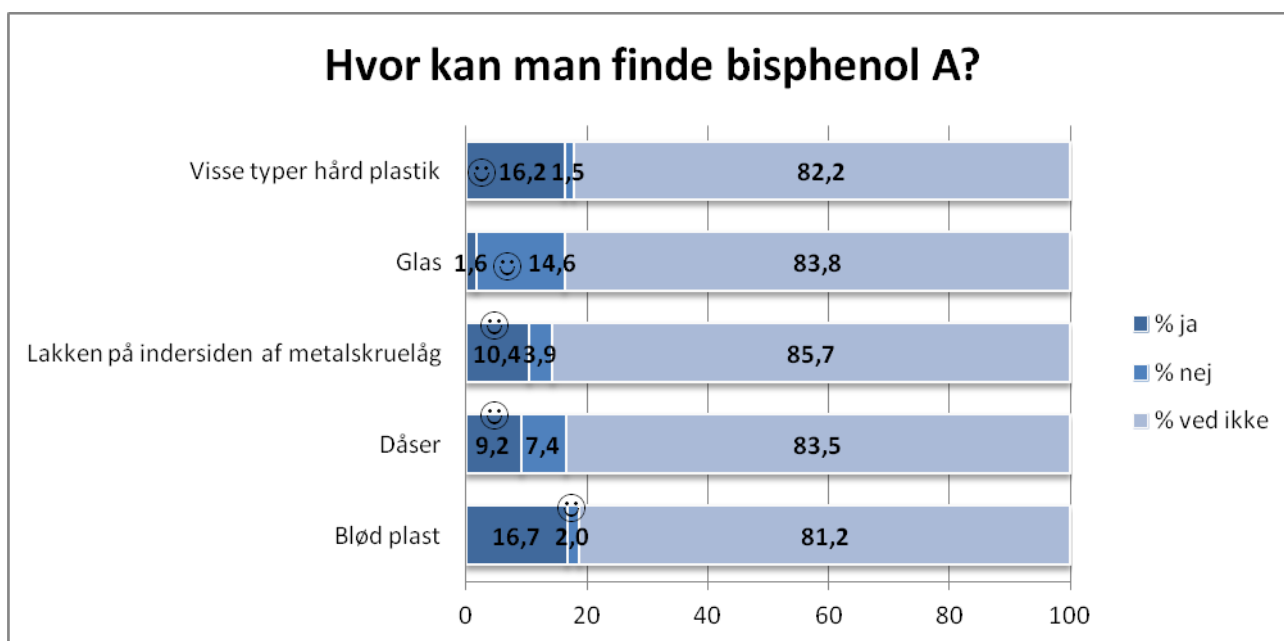
- Visse typer hård plastik
- Lakken på indersiden af metalskruelåg
- Dåser

Boks 19: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 10,5 % af de fem udsagn. Kun 0,6 % af respondenterne svarede rigtigt på alle udsagnene. 9,6 % af respondenter svarede rigtigt på minimum tre af de fem udsagn. 78,8 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 6.

Resultaterne var endnu en gang kendetegnet af en meget stor andel af "Ved ikke" besvarelser – mellem 81,2 % og 85,7 % af respondenterne svarede ved hvert udsagn "Ved ikke" (figur 23). Dette stemmer fint overens med den selvvaluerede forståelse, hvor respondenterne selv vurderede at have et forholdsvis dårligt kendskab til det sundhedsskadelige stof bisphenol A. Kun 2 % af respondenterne svarede korrekt "nej" til at bisphenol A særligt kan forekomme i blød plast.

Af influerende faktorer blev bl.a. bopælsområde fundet at have en indvirkning på graden af forståelse. Koefficientværdien lå på henholdsvis 11,1 % og 8,6 %. Det blev ligeledes fundet, at respondenter med hjemmeboende barn/børn under 12 år havde en bedre forståelse af stoffet bisphenol A sammenlignet med de respondenter, der ikke havde hjemmeboende børn under 12 år. Forståelsen blandt respondenter med hjemmeboende børn var således 13,1 % højere. Dette kan muligvis forklares med mediernes omtale af stoffet bisphenol A i forbindelse med sutteflasker. Koefficientværdierne fremgår af tabel 1.

Figur 23: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.7.2 Farer forbundet med indtagelse af bisphenol A

Spørgsmål:

Hvilke farer kan der være forbundet med indtagelse af fødevarer indeholdende bisphenol A?

Korrekt svar:

- Hormonforstyrrende

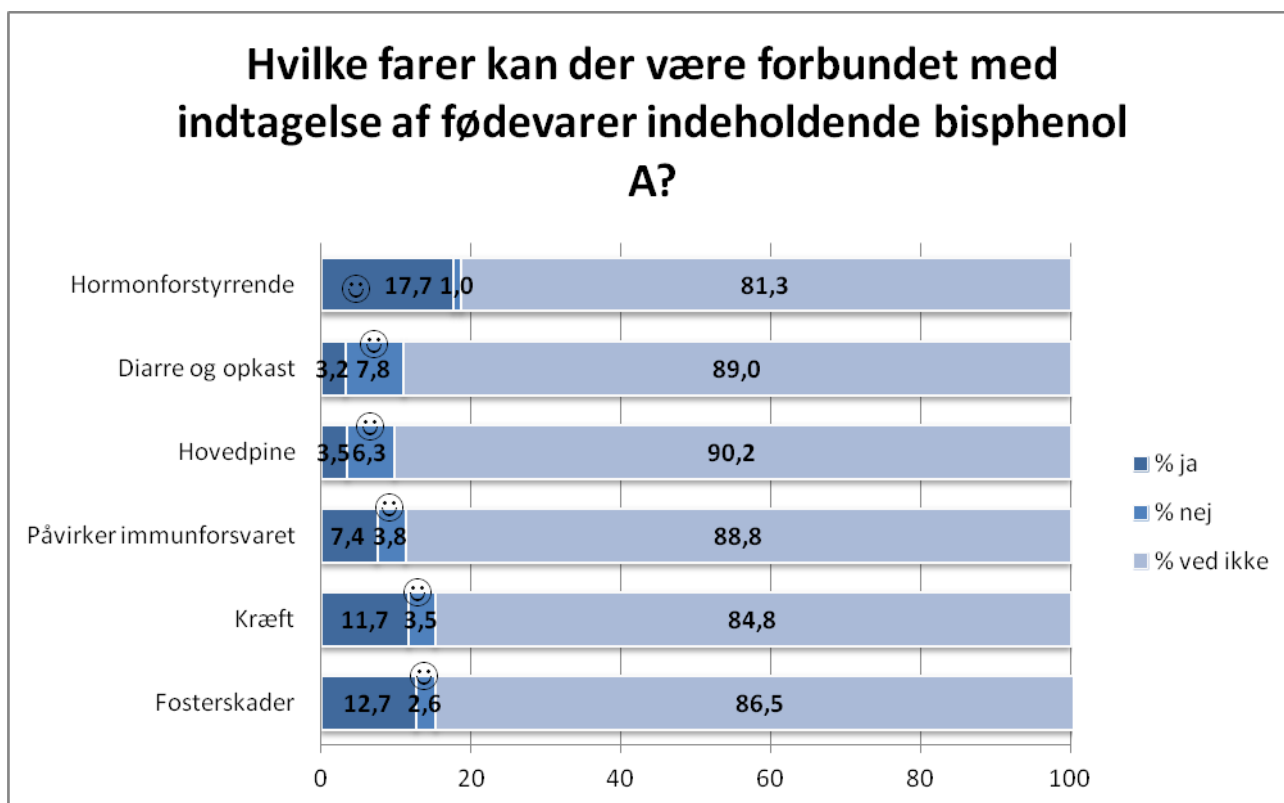
Boks 20: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 6,9 % af de seks udsagn. Det var 1,0 % af respondenterne, der svarede rigtigt på alle udsagnene. 4,3 % af respondenter svarede rigtigt på minimum tre af de seks udsagn. 81,0 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 7.

Igen var resultaterne karakteriseret ved en meget stor andel af "Ved ikke" besvarelser – mellem 81,3 % og 90,2 % af respondenterne svarede således ved hvert udsagn "Ved ikke" (figur 24). Dette stemmer fint overens med den selv vurderede forståelse, hvor respondenterne selv vurderede at have et forholdsvis dårligt kendskab til det sundhedsskadelige stof bisphenol A.

I analysen for forklarende faktorer, blev det fundet, at respondenter med hjemmeboende barn/børn under 12 år havde en bedre forståelse af stoffet bisphenol A sammenlignet med de respondenter, der ikke havde hjemmeboende børn under 12 år. Forståelsen blandt respondenter med hjemmeboende børn var således 13,2 % højere. Dette kan igen eventuelt forklares med mediernes omtale af stoffet bisphenol A i forbindelse med sutteflasker. Det blev ligeledes fundet, at respondenter med en mellemlang eller lang videregående uddannelse havde en bedre forståelse (12,9 %). Koefficientværdierne kan ses i tabel 2.

Figur 24: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.7.3 Reducering af indtag af bisphenol A

Spørgsmål:

Er det muligt at reducere indtaget af bisphenol A fra fødevarer ved at...

Korrekte svar:

- ...bruge glassutteflasker
- ...undgå fede fødevarer fra dåse
- ... undgå fede fødevarer fra glas med skruelåg

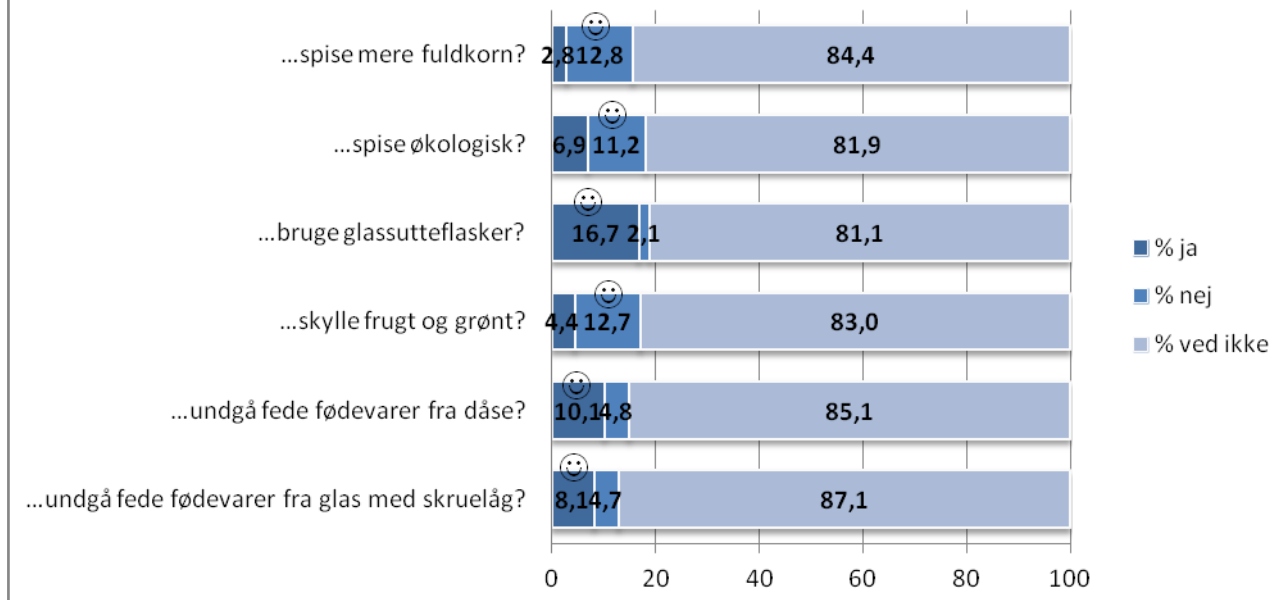
Boks 21: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 11,9 % af de seks udsagn. Det var dog kun 3,1 % af respondenterne, der svarede rigtigt på alle udsagnene. 10,4 % af respondenter svarede rigtigt på minimum tre af de seks udsagn. 79,3 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 8.

Resultaterne var atter præget af en meget stor andel af "Ved ikke" besvarelser – mellem 81,1 % og 87,1 % af respondenterne svarede ved hvert udsagn "Ved ikke" (figur 25). Dette stemmer fint overens med den selv-vurderede forståelse, hvor respondenterne vurderede selv at have et relativt dårligt kendskab til det sundhedsskadelige stof bisphenol A.

I analysen af forklarende faktorer, blev det fundet, at respondenter med hjemmeboende barn/børn under 12 år havde en bedre forståelse af, hvorledes man kan reducere indtaget af stoffet bisphenol A fra fødevarer sammenlignet med de respondenter, der ikke havde hjemmeboende børn under 12 år. Forståelsen blandt respondenter med hjemmeboende børn var således 15,9 % højere. Dette kan muligvis forklares med medier-nes omtale af stoffet bisphenol A i forbindelse med sutteflasker. Det blev ligeledes fundet, at respondenter med en mellemlang eller lang videregående uddannelse havde en bedre forståelse (15,8 %). Koefficientværdierne kan ses i tabel 3.

Er det muligt at reducere indtaget af bisphenol A fra fødevarer ved at ...

Figur 25: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.8 Kviksølv

Respondenterne vurderede selv at have et rimeligt kendskab til det sundhedsskadelige stof kviksølv. Det var dog kun 1,4 %, der angav, at de havde et dybdegående kendskab til stoffet på en skala fra 1-7, hvor 1 betød "Intet kendskab" og 7 betød "Dybdegående kendskab". Gennemsnittet for det selvvaluerede kendskab var 2,8. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 4.

Andelen af respondenter, der angav, at de var særdeles bekymret for kviksølv i fødevarer var 27,4 % på en skala fra 1-7, hvor 1 betød "Slet ikke bekymret" og 7 betød "Særdeles bekymret". Gennemsnittet for den selvvaluerede bekymring var 4,7. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 5.

3.1.8.1 Forekomst af kviksølv

Spørgsmål:

I hvilke fødevarer kan der særligt forekomme kviksølv?

Korrekte svar:

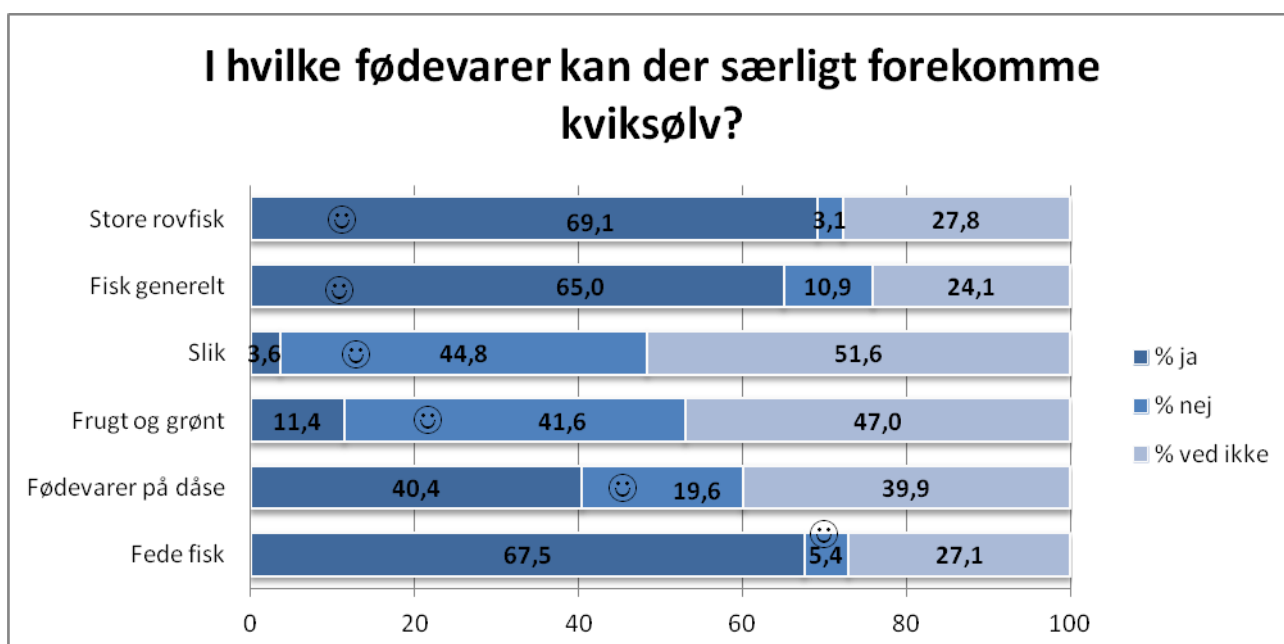
- Store rovfisk
- Fisk generelt

Boks 22: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 40,9 % af de seks udsagn. Kun 0,3 % af respondenterne svarede rigtigt på alle udsagnene. 32,9 % af respondenter svarede rigtigt på minimum tre af de seks udsagn. 16,2 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 6.

Henholdsvis 69,1 % og 65,0 % af respondenterne svarede korrekt, at kviksølv særligt kan forekomme i store rovfisk og fisk generelt (figur 26). En stor andel, 67,5 %, af respondenterne svarede fejlagtigt "ja" til at kviksølv særligt kan forekomme i fede fisk.

Blandt de influerende faktorer blev uddannelse fundet at have indvirkning på graden af forståelse. Blandt de respondenter der opgav, at de havde en mellemlang eller lang videregående uddannelse var forståelsen således 23,4 % større end blandt respondenter, der angav grundskole som højest gennemførte uddannelse. I forhold til referencegruppen (by med mere end 100.000 indbyggere) var forståelsen blandt respondenter i byer med et indbyggertal mellem 10.000 og 100.000 9,7 % dårligere. Samtidig havde alder også en mindre indvirkning på forståelsen af, i hvilke fødevarer kviksølv særligt kan forekomme. Koefficientværdierne for de direkte effekter fremgår af tabel 1.

Figur 26: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.8.2 Farer forbundet med indtagelse af kviksølv

Spørgsmål:

Hvilke farer kan der være forbundet med at spise mad, der indeholder kviksølv?

Korrekte svar:

- Påvirker hjernens udvikling
- Kræft
- Fosterskade

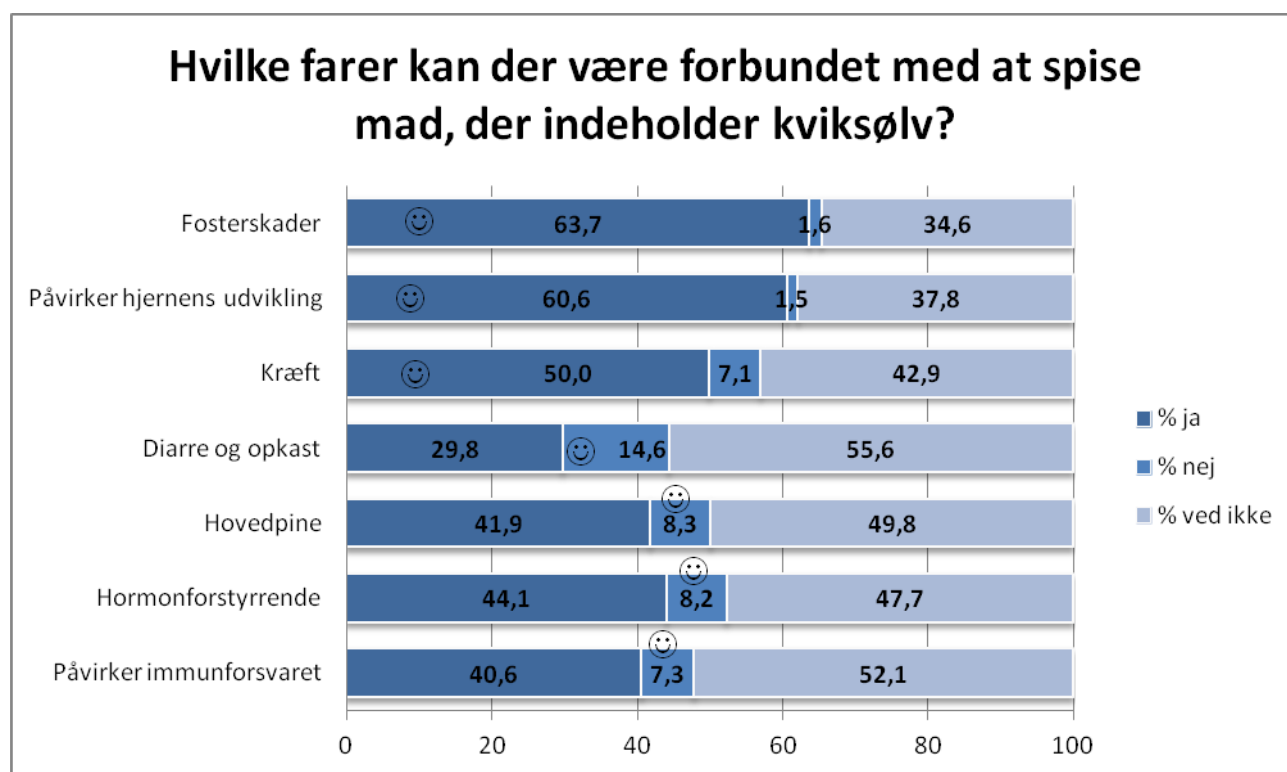
Boks 23: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 30,4 % af de syv udsagn. Det var 0,5 % af respondenterne, der svarede rigtigt på alle udsagnene. 14,8 % af respondenter svarede rigtigt på minimum fire af de syv ud-

sagn. 24,5 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 7.

Den faktiske forståelse af hvilke farer, der kan være forbundet med at spise mad, der indeholder kviksølv stemte for nogle udsagn fint overens med respondenternes selvvaluerede forståelse af stoffet (figur 27). For "Fosterskader", "Påvirker hjernens udvikling" og "Kræft" er de korrekte svarprocenter henholdsvis 63,7, 60,6 og 50. For de øvrige udsagn er der en stor andel af "Ved ikke" besvarelser – mellem 47,7 % og 55,6 % af respondenterne svarede ved hvert udsagn "Ved ikke".

Forståelsen blev påvirket af flere faktorer. De forskellige uddannelsesniveauer havde en positiv effekt på forståelsen af hvilke farer, der kan være forbundet med indtagelsen af mad indeholdende kviksølv. Især respondenter med en mellemlang eller lang videregående uddannelse havde en større forståelse (28,7 %). Alder var også en influerende faktor. Ydermere havde bopælsområde en effekt på forståelsen. I forhold til referencegruppen (by med mere end 100.000 indbyggere) var forståelsen blandt respondenter i byer med et indbyggertal mellem 10.000 og 100.000 13,4 % dårligere. Koefficientværdierne for de direkte effekter fremgår af tabel 2.

Figur 27: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.8.3 Reducering af indtag af kviksølv

Spørgsmål:

Er det muligt at reducere indtaget af kviksølv fra fødevarer ved at...

Korrekte svar:

- ...undgå store rovfisk

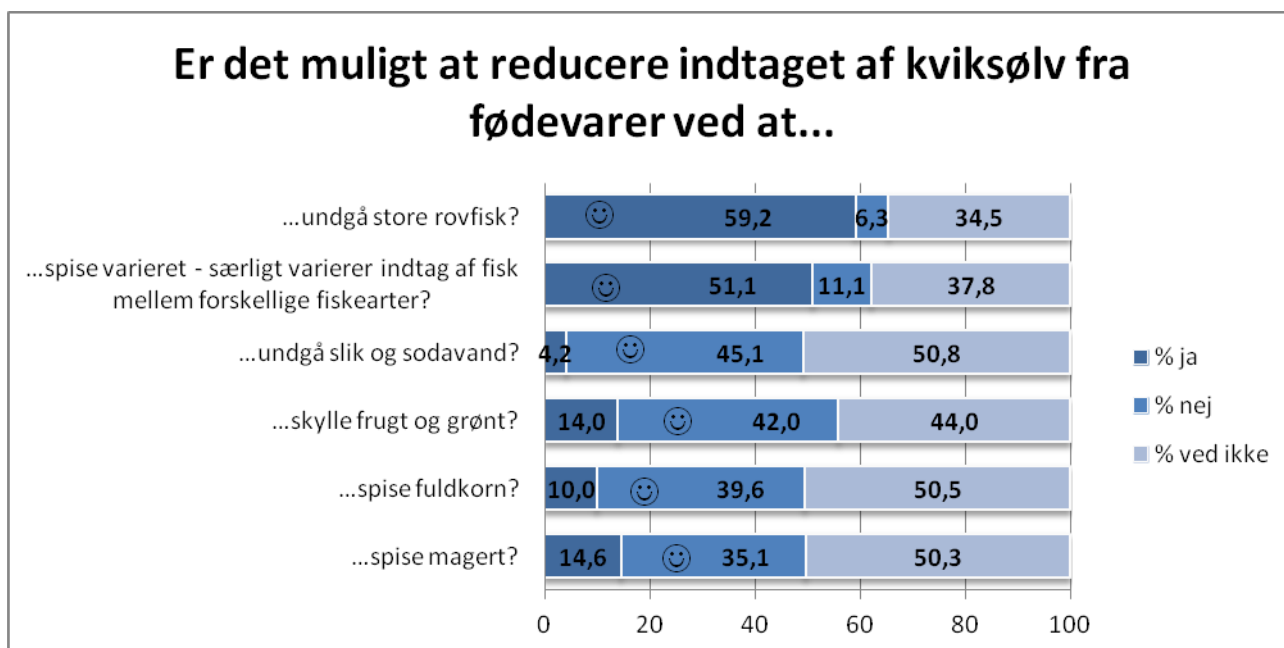
- ...spise varieret – særligt variere indtag af fisk mellem forskellige fiskearter

Boks 24: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 45,3 % af de seks udsagn. Det var 13,9 % af respondenterne, der svarede rigtigt på alle udsagnene. 40,2 % af respondenter svarede rigtigt på minimum tre af de seks udsagn. 25,5 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 8.

Mere end halvdelen af respondenterne svarede korrekt, at man kan reducere indtaget af kviksølv fra fødevarer ved at "...undgå store rovfisk" (59,2 %) og "...spise varieret – særligt varierer indtag af fisk mellem forskellige fiskearter" (51,1 %) (figur 28). I de øvrige udsagn svarede omkring halvdelen af respondenterne "Ved ikke".

Forståelsen blev påvirket af flere faktorer. De forskellige uddannelsesniveauer havde en positiv effekt på forståelsen af, hvorledes man kan reducere indtaget af kviksølv gennem fødevarer. Især respondenter med en mellemlang eller lang videregående uddannelse havde en større forståelse (45,2 %) i forhold til respondenter, der angav grundskole som højest gennemførte uddannelsesniveau. Analysen viste også, at alder var en influerende faktor. Ydermere havde bopælsområde en effekt på forståelsen. I forhold til referencegruppen (by med mere end 100.000 indbyggere) var forståelsen blandt respondenter i byer med et indbyggertal mellem 10.000 og 100.000 19,7 % dårligere. Koefficientværdierne for de direkte effekter fremgår af tabel 3.

Figur 28: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.9 Phenylhydraziner

Respondenterne vurderede selv at have et relativt dårligt kendskab til det sundhedsskadelige stof phenylhydraziner. Det var kun 0,5 %, der angav, at de havde et dybdegående kendskab til stoffet på en skala fra 1-7,

hvor 1 betød "Intet kendskab" og 7 betød "Dybdegående kendskab". Gennemsnittet for det selvvaluerede kendskab var 1,2. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 4.

Andelen af respondenter, der angav, at de var særdeles bekymrede for phenylhydraziner i fødevarer var 8,0 % på en skala fra 1-7, hvor 1 betød "Slet ikke bekymret" og 7 betød "Særdeles bekymret". Gennemsnittet for den selvvaluerede bekymring var 3. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 5.

3.1.9.1 Forekomst af phenylhydraziner

Spørgsmål:

I hvilke fødevarer kan der særligt forekomme phenylhydraziner?

Korrekt svar:

- Rå champignoner

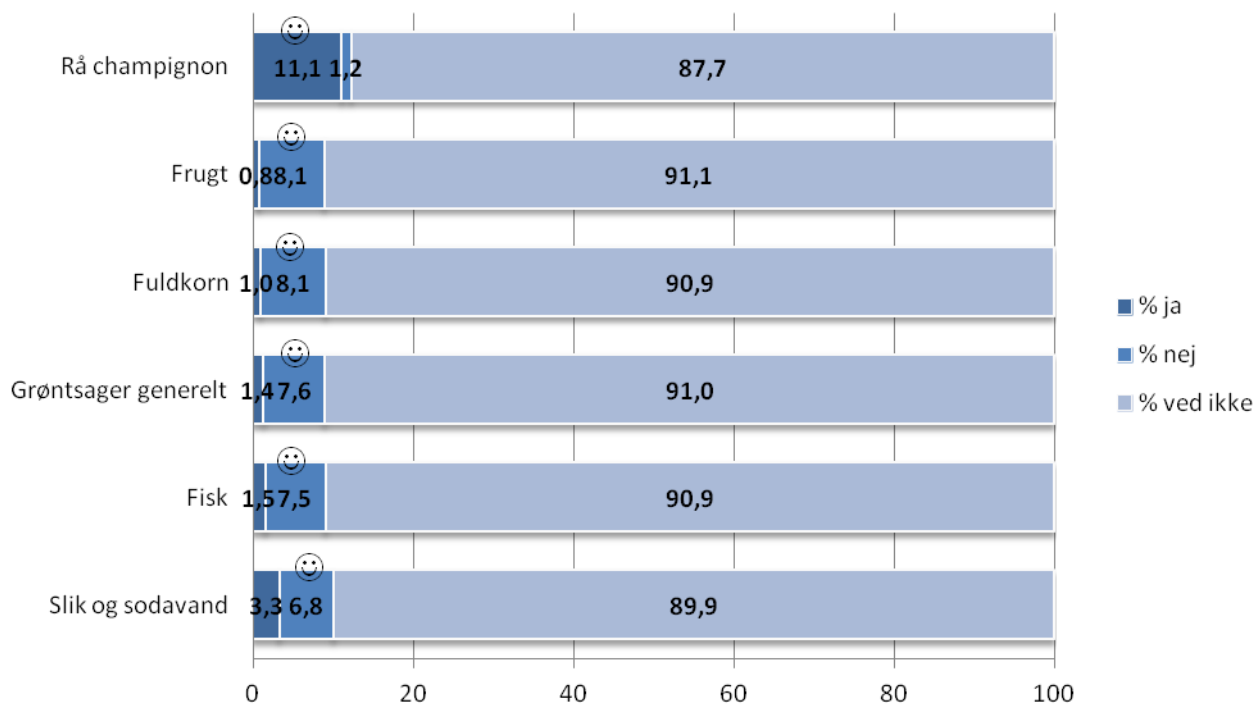
Boks 25: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 8,2 % af de seks udsagn. 5,1 % af respondenterne svarede rigtigt på alle udsagnene. 7,5 % af respondenter svarede rigtigt på minimum tre af de seks udsagn. Hele 87,1 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 6.

Resultaterne var igen karakteriseret ved en meget stor andel af "Ved ikke" besvarelser – mellem 87,7 % og 91,1 % af respondenterne svarede ved hvert udsagn "Ved ikke" (figur 29). Dette passer fint med den selvvaluerede forståelse, hvor respondenterne vurderede selv at have et relativt dårligt kendskab til det sundheds-skadelige stof phenylhydraziner. Kun 11,1 % af respondenterne svarede korrekt "ja" til, at phenylhydraziner særligt kan forekomme i rå champignon.

Forståelsen af, hvor phenylhydraziner særligt kan forekomme, påvirkes af tilstedeværelsen af personer med en sygdom, der kræver en speciel diæt i husstanden. Koefficientværdierne fremgår af tabel 1.

I hvilke fødevarer kan der særligt forekomme phenylhydraziner?

Figur 29: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.9.2 Farer forbundet med indtagelse af phenylhydraziner

Spørgsmål:

Hvilke farer kan der være forbundet med at spise mad, der indeholder phenylhydraziner?

Korrekt svar:

- Kræft

Boks 26: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

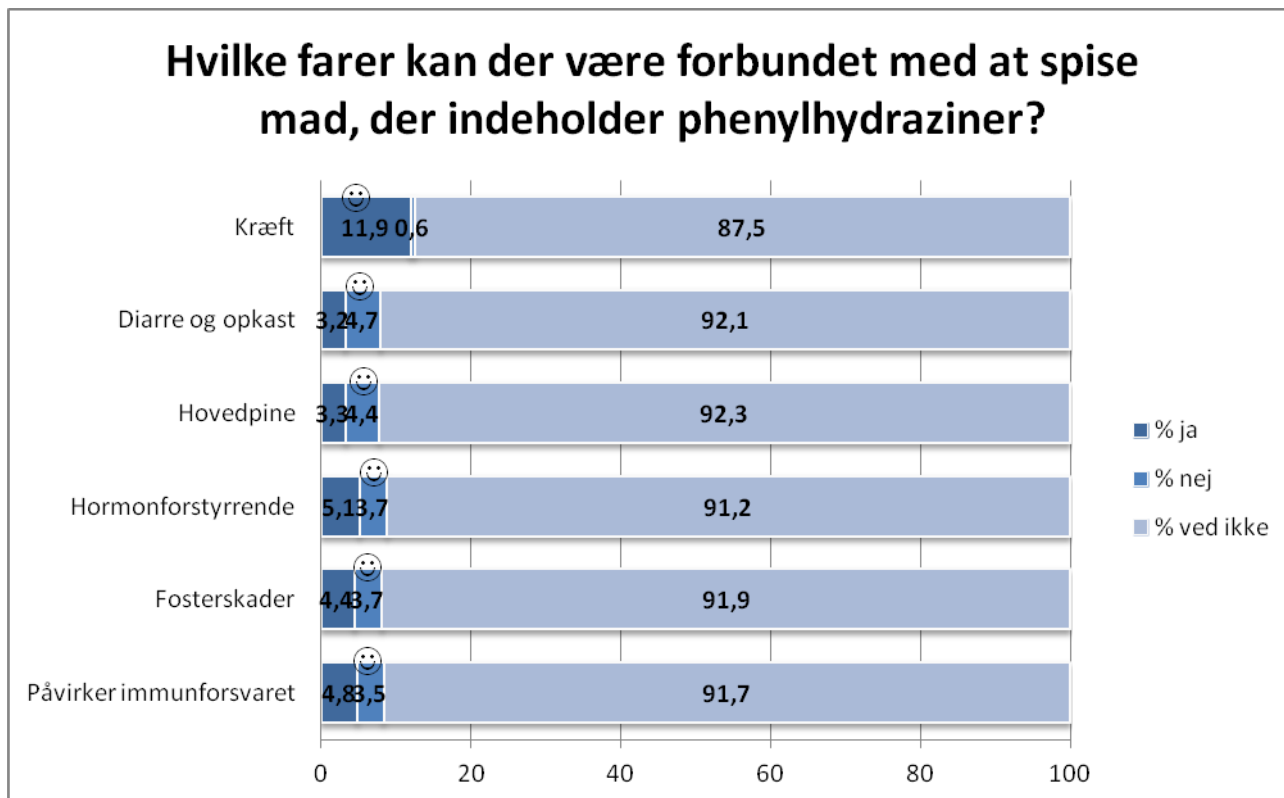
I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 5,3 % af de seks udsagn. Det var 2,3 % af respondenterne, der svarede rigtigt på alle udsagnene. 3,8 % af respondenter svarede rigtigt på minimum tre af de seks udsagn. Hele 87,4 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 7.

Resultaterne var igen kendetegnet af en meget stor andel af "Ved ikke" besvarelser – mellem 87,5 % og 92,3 % af respondenterne svarede ved hvert udsagn "Ved ikke" (figur 30). Dette hænger fint sammen med den selvvaluerede forståelse, hvor respondenterne vurderede selv at have et relativt dårligt kendskab til det sundhedsskadelige stof phenylhydraziner. Kun 11,9 % af respondenterne svarede korrekt "ja" til udsagnet, at det kan være kræftfremkaldende at spise mad, der indeholder phenylhydraziner.

I analysen for forklarende faktorer, blev det fundet, at respondenter med en mellemlang eller lang videregående uddannelse havde et bedre kendskab til hvilke farer, der er forbundet med indtagelsen af stoffet phe-

nylhydraziner sammenlignet med de respondenter, hvis højest gennemførte uddannelse var grundskole. Forståelsen blandt respondenter med en mellemlang eller lang videregående uddannelse var således 12,2 % højere. Koefficientværdierne fremgår af tabel 2.

Figur 30: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.9.3 Reducering af indtag af phenylhydraziner

Spørgsmål:

Er det muligt at reducere indtaget af phenylhydraziner fra fødevarer ved at...

Korrekte svar:

- ...undgå rå champignon
- ...stege champignon

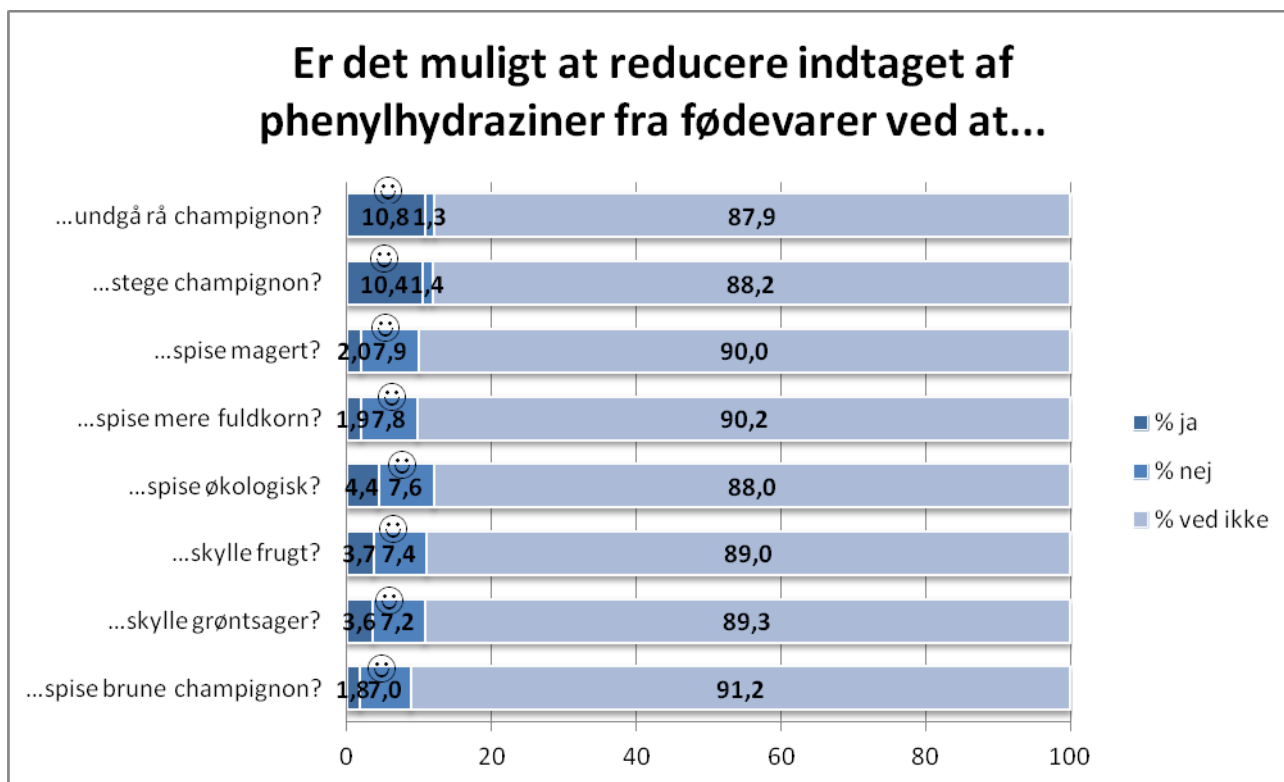
Boks 27: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 8,3 % af de otte udsagn. Det var dog kun 3,5 % af respondenterne, der svarede rigtigt på alle udsagnene. 7,6 % af respondenter svarede rigtigt på minimum fire af de otte udsagn. 86,6 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 8.

Endnu en gang var resultaterne karakteriseret ved en meget stor andel af "Ved ikke" besvarelser – mellem 87,9 % og 91,2 % af respondenterne svarede ved hvert udsagn "Ved ikke" (figur 31). Dette passer fint med den selvvaluerede forståelse, hvor respondenterne vurderede selv at have et relativt dårligt kendskab til det

sundhedsskadelige stof phenylhydraziner. Kun 10,8 % af respondenterne svarede korrekt "ja" til, at det er muligt at reducere indtaget af phenylhydraziner fra fødevarer ved at "...undgå rå champignon".

I analysen af forklarende faktorer, blev det fundet, at uddannelsesniveau havde en positiv indvirkning på forståelsen af, hvorledes man reducerer indtagelsen af phenylhydraziner. Forståelsen blandt respondenter med en mellemlang eller lang videregående uddannelse var således 17,3 % højere end de respondenter, hvis højest gennemførte uddannelse var grundskole. Det blev ligeledes fundet, at kvinder havde en bedre forståelse for måder, hvorpå man kan skære i indtaget af phenylhydraziner (8,2 %). Koefficientværdierne kan ses i tabel 3.

Figur 31: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.10 Nitrat

Respondenterne vurderede selv at have et forholdsvis dårligt kendskab til det sundhedsskadelige stof nitrat. Det var kun 1,5 %, der angav, at de havde et dybdegående kendskab til stoffet på en skala fra 1-7, hvor 1 betød "Intet kendskab" og 7 betød "Dybdegående kendskab". Gennemsnittet for det selvvaluerede kendskab var 2,8. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 4.

Andelen af respondenter, der angav, at de var særdeles bekymret for nitrat i fødevarer, var 8,8 % på en skala fra 1-7, hvor 1 betød "Slet ikke bekymret" og 7 betød "Særdeles bekymret". Gennemsnittet for den selvvaluerede bekymring var 3,7. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 5.

3.1.10.1 Forekomst af nitrat

Spørgsmål:

I hvilke fødevarer kan der særligt forekomme nitrat?

Korrekte svar:

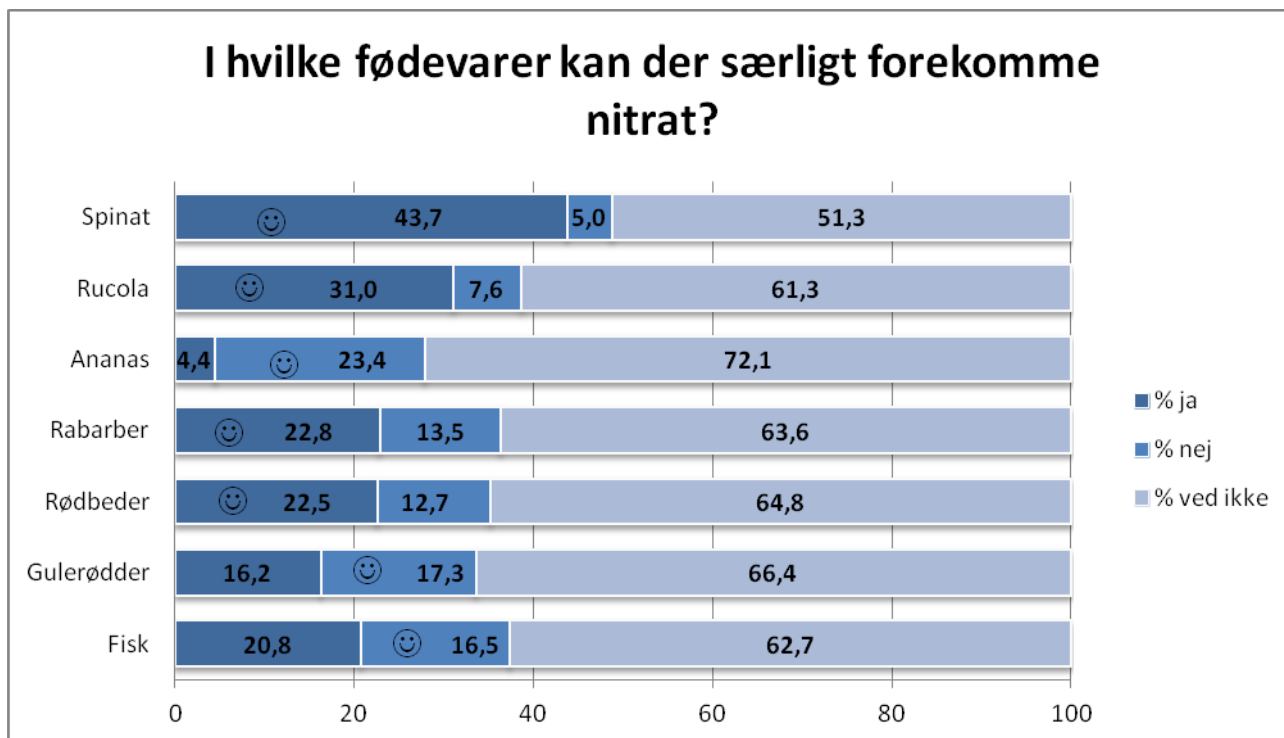
- Spinat
- Rucola
- Rabarber
- Rødbeder

Boks 28: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 25,3 % af de syv udsagn. Kun 0,5 % af respondenterne svarede rigtigt på alle udsagnene. 26,0 % af respondenter svarede rigtigt på minimum fire af de syv udsagn. 49,2 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 6.

Resultaterne var endnu en gang karakteriseret af en meget stor andel af "Ved ikke" besvarelser – mellem 51,3 % og 72,1 % af respondenterne svarede ved hvert udsagn "Ved ikke" (figur 32). Dette stemmer fint overens med den selvvaluerede forståelse, hvor respondenterne vurderede selv at have et forholdsvis dårligt kendskab til det sundhedsskadelige stof nitrat. 43,7 % og 31,0 % af respondenterne svarede dog korrekt, at nitrat særligt kan forekomme i henholdsvis spinat og rucola.

Blandt de influerende faktorer blev uddannelse fundet at have indvirkning på graden af forståelse. Blandt de respondenter, der opgav, at de havde en mellemlang eller lang videregående uddannelse, var forståelsen således 19,2 % større end blandt respondenter, der angav grundskole som højest gennemførte uddannelse. Samtidig havde alder også en mindre indvirkning på forståelsen af, i hvilke fødevarer nitrat særligt kan forekomme. Analysen viste også, at kvinder har en bedre forståelse (17,8 %) af, hvor nitrat særligt kan forekomme. Koefficientværdierne for de direkte effekter fremgår af tabel 1.

Figur 32: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.10.2 Farer forbundet med indtagelse af nitrat

Spørgsmål:

Hvilke farer kan der være forbundet med at spise mad, der indeholder nitrat?

Korrekte svar:

- Kræft
- Akut toksisk (påvirker optagelsen af ilt)

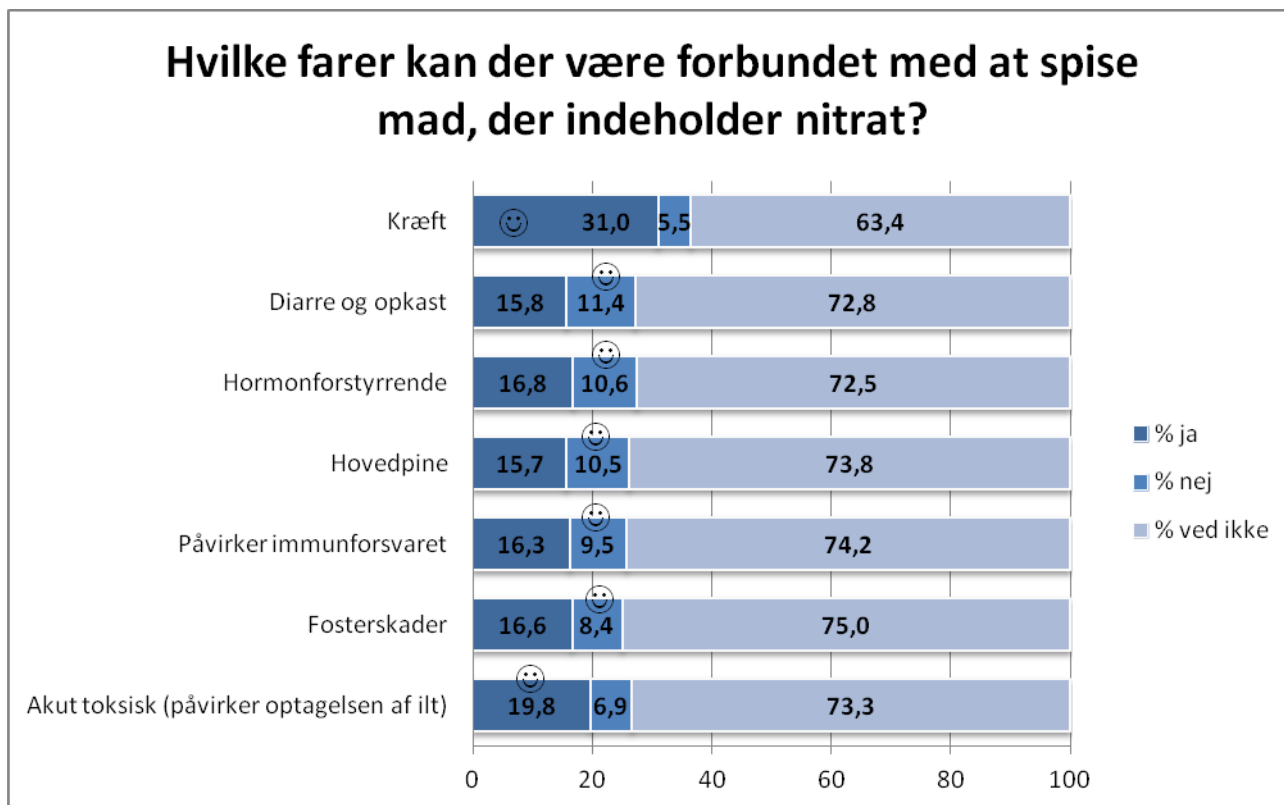
Boks 29: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 14,5 % af de syv udsagn. Det var 0,7 % af respondenterne, der svarede rigtigt på alle udsagnene. 10,2 % af respondenter svarede rigtigt på minimum fire af de syv udsagn. 57,9 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 7.

Resultaterne var igen kendetegnet af en meget stor andel af "Ved ikke" besvarelser – mellem 63,4 % og 75,0 % af respondenterne svarede ved hvert udsagn "Ved ikke" (figur 33). Dette hænger fint sammen med den selvvaluerede forståelse, hvor respondenterne vurderede selv at have et relativt dårligt kendskab til det sundhedsskadelige stof nitrat. 31,0 % af respondenterne svarede dog korrekt "ja" til udsagnet, at det kan være kræftfremkaldende at spise mad, der indeholder nitrat.

I analysen af forklarende faktorer, blev det fundet, at uddannelsesniveau og alder havde en positiv indvirkning på forståelsen af hvilke farer, der kan være forbundet med at spise mad, der indeholder nitrat. Forståelsen blandt respondenter med en mellemlang eller lang videregående uddannelse var således 18,4 % højere

end de respondenter, hvis højest gennemførte uddannelse var grundskole. Koefficientværdierne kan findes i tabel 2.

Figur 33: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.10.3 Reducering af indtag af nitrat

Spørgsmål:

Er det muligt at reducere indtaget af nitrat fra fødevarer ved at...

Korrekte svar:

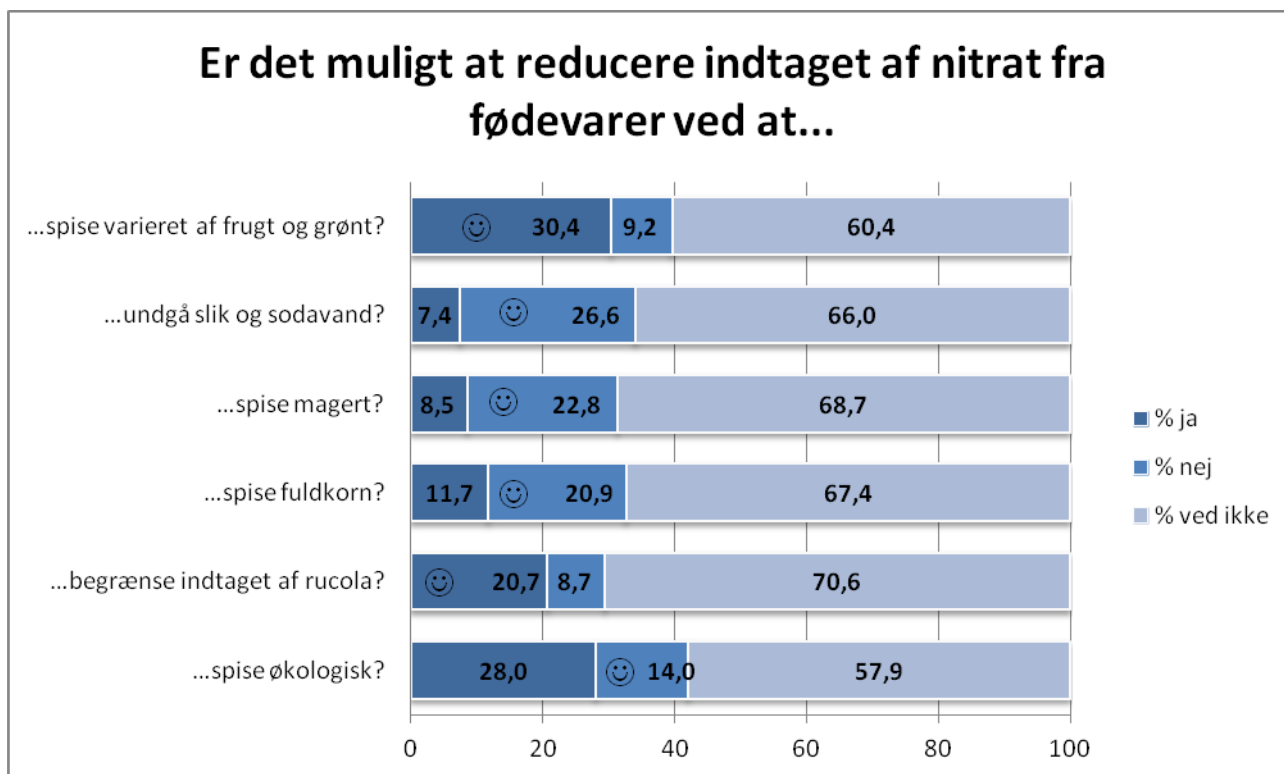
- ...spise varieret af frugt og grønt
- ...begrænse indtaget af rucola

Boks 30: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 22,6 % af de seks udsagn. Det var dog kun 3,0 % af respondenterne, der svarede rigtigt på alle udsagnene. 18,9 % af respondenter svarede rigtigt på minimum tre af de seks udsagn. 55,3 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 8.

Resultaterne var atter præget af en meget stor andel af "Ved ikke" besvarelser – mellem 57,9 % og 70,6 % af respondenterne svarede ved hvert udsagn "Ved ikke" (figur 34). Dette hænger fint sammen med den selvvaluerede forståelse, hvor respondenterne vurderede selv at have et relativt dårligt kendskab til det sundhedsskadelige stof nitrat. 30,4 % af respondenterne svarede dog korrekt "ja" til udsagnet, at man kan reducere indtaget af nitrat fra fødevarer ved at "...spise varieret af frugt og grønt".

I analysen af forklarende faktorer, blev det fundet, at uddannelsesniveaue og stigende alder havde en positiv indvirkning på forståelsen af, hvorledes man kan reducere indtaget af nitrat fra fødevarer. Forståelsen blandt respondenter med en mellemlang eller lang videregående uddannelse var således 21,3 % højere end de respondenter, hvis højest gennemførte uddannelse var grundskole. Koefficientværdierne kan findes i tabel 3.

Figur 34: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.11 Lektiner

Respondenterne vurderede selv at have et relativt dårligt kendskab til det sundhedsskadelige stof lektiner. Det var kun 0,7 %, der angav, at de havde et dybdegående kendskab til stoffet på en skala fra 1-7, hvor 1 betød "Intet kendskab" og 7 betød "Dybdegående kendskab". Gennemsnittet for det selvvaluerede kendskab var 1,4. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 4.

Andelen af respondenter, der angav, at de var særdeles bekymrede for lektiner i fødevarer var 7,2 % på en skala fra 1-7, hvor 1 betød "Slet ikke bekymret" og 7 betød "Særdeles bekymret". Gennemsnittet for den selvvaluerede bekymring var 3. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 5.

3.1.11.1 Forekomst af lektiner

Spørgsmål:

I hvilke fødevarer kan der særligt forekomme lektiner?

Korrekt svar:

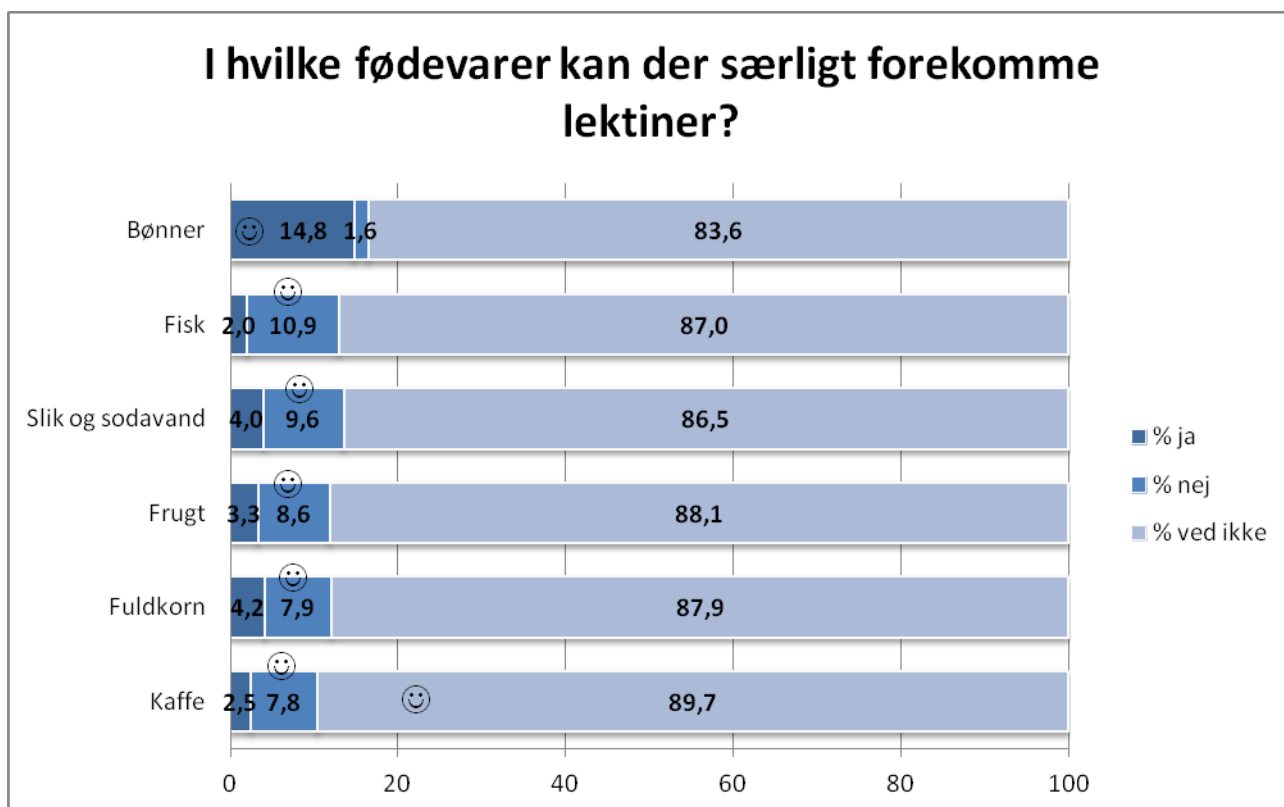
- Bønner

Boks 31: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 9,9 % af de seks udsagn. 4,8 % af respondenterne svarede rigtigt på alle udsagnene. 8,7 % af respondenter svarede rigtigt på minimum tre af de seks udsagn. Størstedelen, 82,9 %, formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 6.

Resultaterne var endnu en gang kendetegnet af en meget stor andel af "Ved ikke" besvarelser – mellem 83,6 % og 89,7 % af respondenterne svarede ved hvert udsagn "Ved ikke" (figur 35). Dette stemmer fint overens med den selvvaluerede forståelse, hvor respondenterne selv vurderede at have et forholdsvis dårligt kendskab til det sundhedsskadelige lektiner. 14,8 % af respondenterne svarede dog korrekt, at lektiner særligt kan forekomme i bønner.

Blandt de influerende faktorer blev uddannelse fundet at have indvirkning på graden af forståelse. Blandt de respondenter, der opgav, at de havde en mellemlang eller lang videregående uddannelse var forståelsen således 13,8 % større end blandt respondenter, der angav grundskole som højest gennemførte uddannelse. Samtidig havde bopælsområde også en indvirkning på forståelsen af, i hvilke fødevarer lektiner særligt kan forekomme. I forhold til referencegruppen (by med mere end 100.000 indbyggere) var forståelsen blandt respondenter i byer med et indbyggertal mellem 10.000 og 100.000 9,2 % dårligere. Koefficientværdierne for de direkte effekter fremgår af tabel 1.

Figur 35: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.11.2 Farer forbundet med indtagelse af lektiner

Spørgsmål:

Hvilke farer kan der være forbundet med at spise mad, der indeholder lektiner?

Korrekt svar:

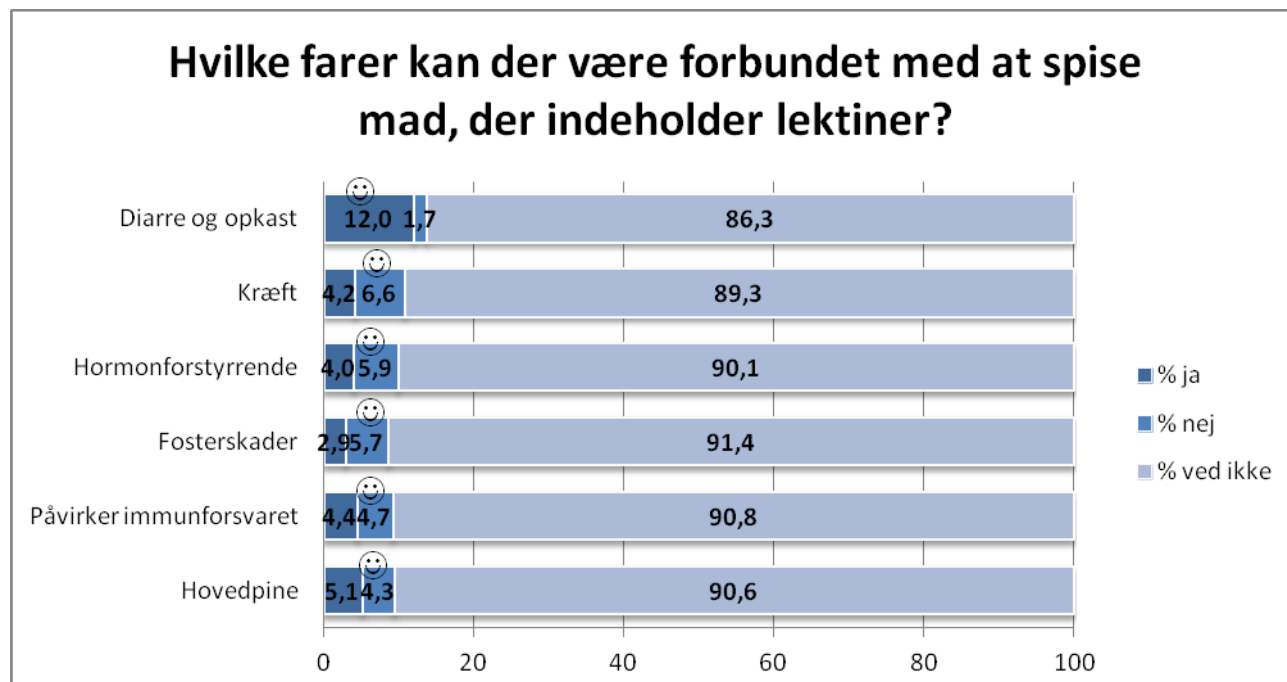
- Diarre og opkast

Boks 32: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 6,5 % af de seks udsagn. Det var 1,9 % af respondenterne, der svarede rigtigt på alle udsagnene. 5,4 % af respondenter svarede rigtigt på minimum tre af de seks udsagn. Hele 86,5 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 7.

Resultaterne var igen karakteriseret ved en meget stor andel af "Ved ikke" besvarelser – mellem 86,3 % og 91,4 % af respondenterne svarede ved hvert udsagn "Ved ikke" (figur 36). Dette hænger fint sammen med den selvvaluerede forståelse, hvor respondenterne vurderede selv at have et relativt dårligt kendskab til det sundhedsskadelige stof lektiner. Kun 12 % af respondenterne svarede korrekt "ja" til udsagnet, at det kan være give diarre og opkast at spise mad, der indeholder lektiner.

I analysen af forklarende faktorer, blev det fundet, at respondenter med en mellemlang eller lang videregående uddannelse havde et bedre kendskab til hvilke farer, der er forbundet med indtagelsen af lektiner sammenlignet med de respondenter, hvis højest gennemførte uddannelse var grundskole. Forståelsen blandt respondenter med en mellemlang eller lang videregående uddannelse var således 13,3 % højere. Koefficientværdierne fremgår af tabel 2.

Figur 36: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.11.3 Reducering af indtag af lektiner

Spørgsmål:

Er det muligt at reducere indtaget af lektiner fra fødevarer ved at...

Korrekt svar:

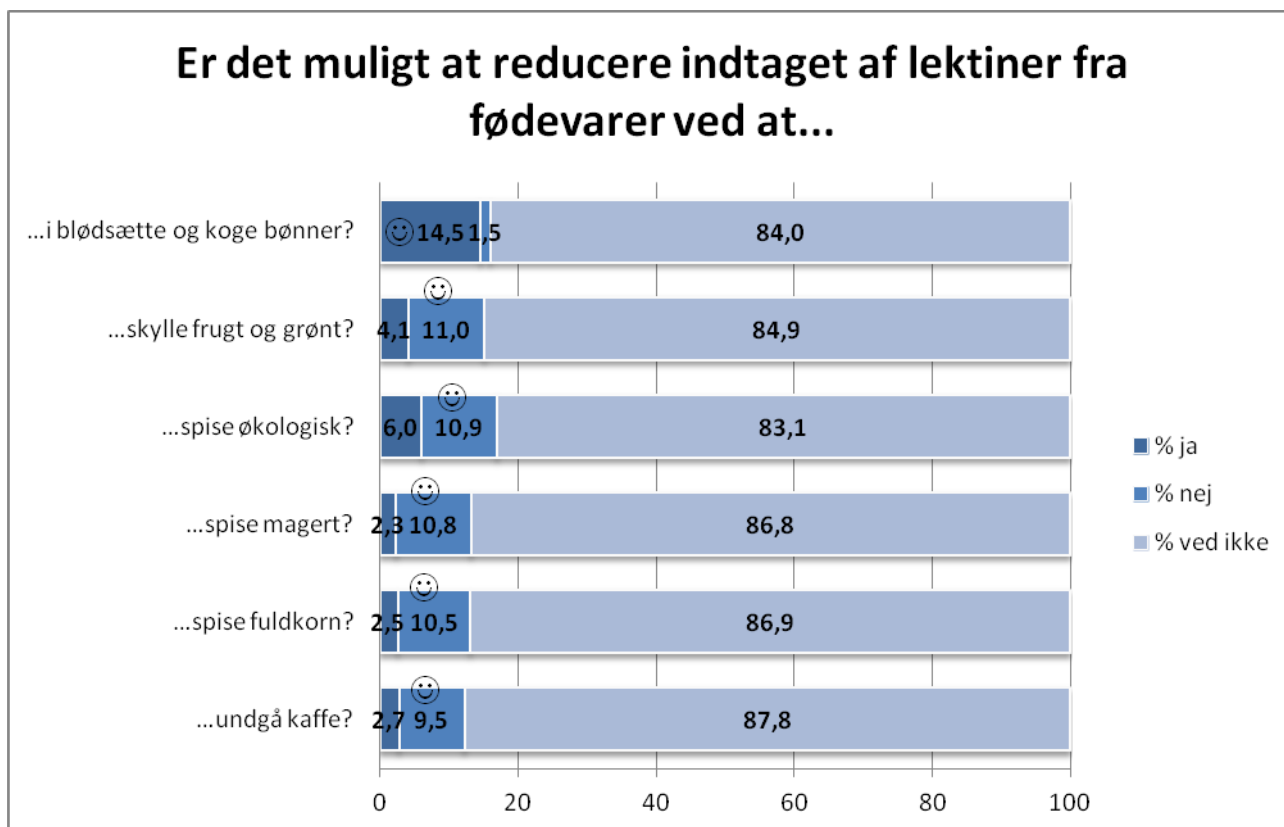
- ...i blødsætte og koge bønner?

Boks 33: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 11,2 % af de seks udsagn. Det var dog kun 6,1 % af respondenterne, der svarede rigtigt på alle udsagnene. 10,2 % af respondenter svarede rigtigt på minimum tre af de seks udsagn. 82,8 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 8.

Endnu en gang var resultaterne karakteriseret ved en meget stor andel af "Ved ikke" besvarelser – mellem 83,1 % og 86,9 % af respondenterne svarede ved hvert udsagn "Ved ikke" (figur 37). Dette passer fint med den selvvaluerede forståelse, hvor respondenterne vurderede selv at have et relativt dårligt kendskab til det sundhedsskadelige stof lektiner. 14,5 % af respondenterne svarede korrekt "ja" til, at det er muligt at reducere indtaget af lektiner fra fødevarer ved at "...i blødsætte og koge bønner".

I analysen af forklarende faktorer, blev det fundet, at kun uddannelsesniveau havde en positiv indvirkning på forståelsen af, hvorledes man reducerer indtagelsen af lektiner. Forståelsen blandt respondenter med en mellemlang eller lang videregående uddannelse var således 14,9 % højere end de respondenter, hvis højst gennemførte uddannelse var grundskole. Koefficientværdierne for de direkte effekter fremgår af tabel 3.

Figur 37: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.12 Solanin

Respondenterne vurderede selv at have et temmeligt dårligt kendskab til det sundhedsskadelige stof solanin. Det var kun 1,0 %, der angav, at de havde et dybdegående kendskab til stoffet på en skala fra 1-7, hvor 1 betød "Intet kendskab" og 7 betød "Dybdegående kendskab". Gennemsnittet for det selvvaluerede kendskab var 1,4. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 4.

Andelen af respondenter, der angav, at de var særdeles bekymrede for solanin i fødevarer var 7,4 % på en skala fra 1-7, hvor 1 betød "Slet ikke bekymret" og 7 betød "Særdeles bekymret". Gennemsnittet for den selvvaluerede bekymring var 3. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 5.

3.1.12.1 Forekomst af solanin

Spørgsmål:

I hvilke fødevarer kan der særligt forekomme solanin?

Korrekt svar:

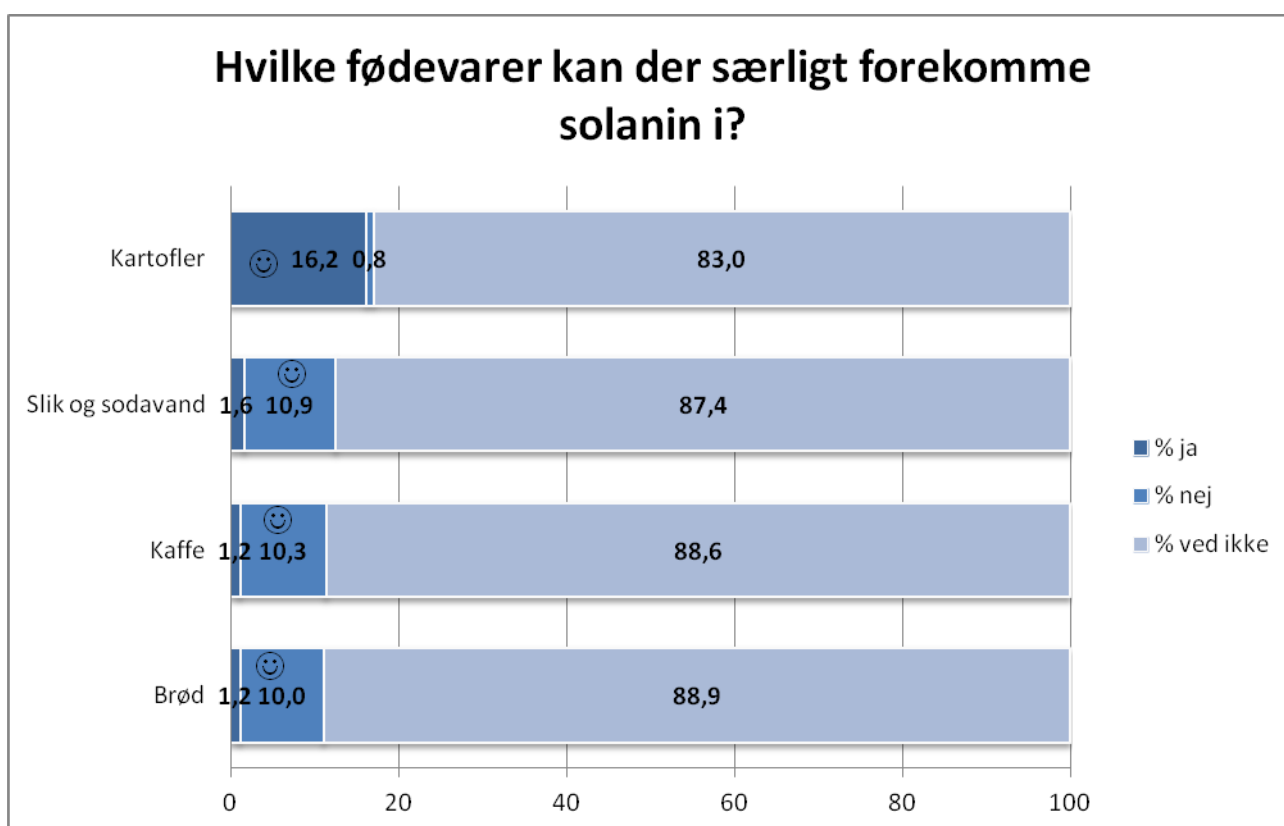
- Kartoffler

Boks 34: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 11,8 % af de fire udsagn. 8,2 % af respondenterne svarede rigtigt på alle udsagnene. 10,6 % af respondenter svarede rigtigt på minimum to af de fire udsagn. 83,1 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 6.

Resultaterne var endnu en gang kendetegnet af en meget stor andel af "Ved ikke" besvarelser – mellem 83,0 % og 88,9 % af respondenterne svarede ved hvert udsagn "Ved ikke" (figur 38). Dette stemmer fint overens med den selvvaluerede forståelse, hvor respondenterne selv vurderede at have et temmeligt dårligt kendskab til det sundhedsskadelige stof solanin. 16,2 % af respondenterne svarede korrekt "ja" til at solanin særligt kan forekomme i kartofler.

Af influerende faktorer blev uddannelsesniveau, og stigende alder fundet at have en indvirkning på graden af forståelse. Forståelsen blandt respondenter med en mellemlang eller lang videregående uddannelse var således 13,0 % højere end de respondenter, hvis højest gennemførte uddannelse var grundskole. Analysen viste også, at kvinder har en bedre forståelse (10,2 %) end mænd af, hvor solanin særligt kan forekomme. Koefficientværdierne for de direkte effekter fremgår af tabel 1.

Figur 38: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.12.2 Farer forbundet med indtagelse af solanin

Spørgsmål:

Hvilke farer kan der være forbundet med at spise mad, der indeholder solanin?

Korrekte svar:

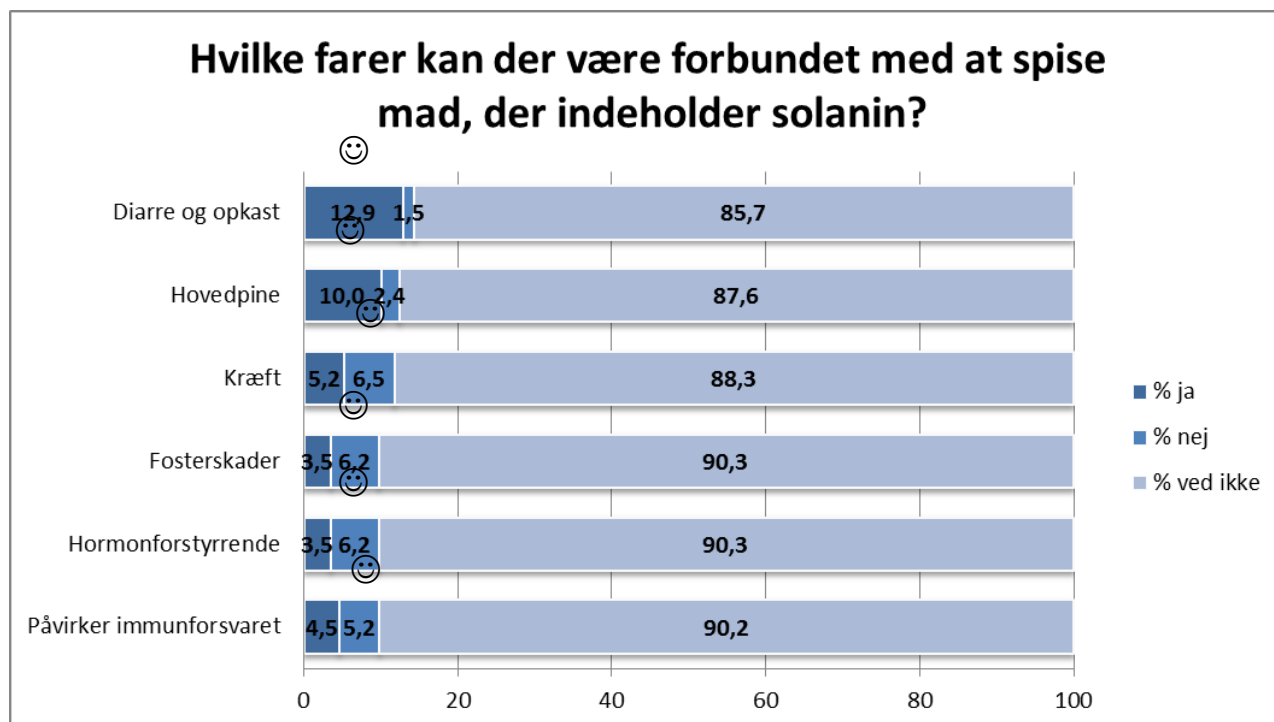
- Diarre og opkast
- Hovedpine

Boks 35: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 7,8 % af de seks udsagn. Der var 2,3 % af respondenterne, der svarede rigtigt på alle udsagnene. 6,0 % af respondenter svarede rigtigt på minimum tre af de seks udsagn. 85,8 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 7.

Resultaterne var igen kendetegnet af en meget stor andel af "Ved ikke" besvarelser – mellem 85,7 % og 90,3 % af respondenterne svarede ved hvert udsagn "Ved ikke" (figur 39). Dette hænger fint sammen med den selvvaluerede forståelse, hvor respondenterne vurderede selv at have et temmeligt dårligt kendskab til det sundhedsskadelige stof solanin. 12,9 % af respondenterne svarede korrekt "ja" til udsagnet, at "Diarre og opkast" kan være en fare forbundet med at spise mad, der indeholder solanin.

I analysen for forklarende faktorer, blev det fundet, at respondenter med en mellemlang eller lang videregående uddannelse havde et bedre kendskab til hvilke farer, der er forbundet med indtagelsen af stoffet solanin sammenlignet med de respondenter, hvis højest gennemførte uddannelse var grundskole. Forståelsen blandt respondenter med en mellemlang eller lang videregående uddannelse var således 12,7 % højere. Alder viste sig også at have en indvirkning på forståelsen. Koefficientværdierne fremgår af tabel 2.

Figur 39: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.12.3 Reducering af indtag af solanin

Spørgsmål:

Er det muligt at reducere indtaget af solanin fra fødevarer ved at...

Korrekt svar:

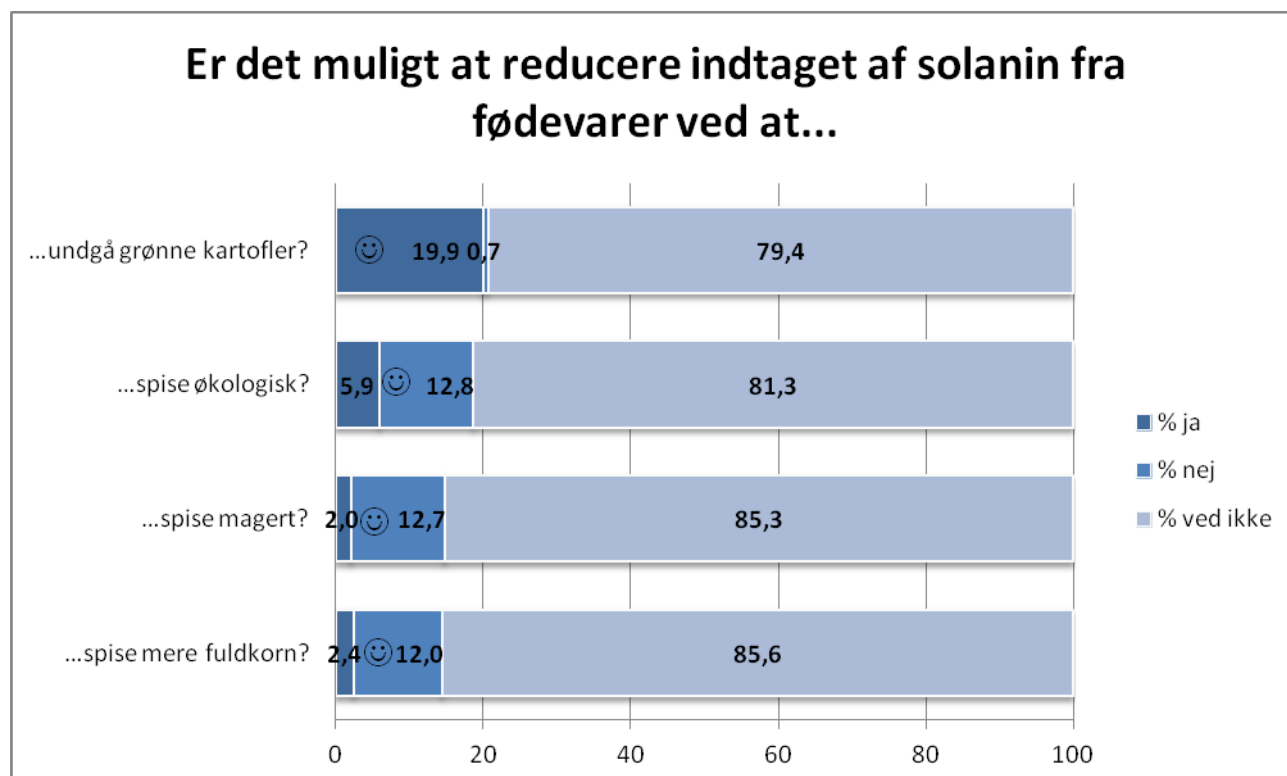
- ...undgå grønne kartofler

Boks 36: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 14,3 % af de fire udsagn. Det var 11,2 % af respondenterne, der svarede rigtigt på alle udsagnene. 12,4 % af respondenter svarede rigtigt på minimum to af de fire udsagn. 79,0 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 8.

Endnu en gang var resultaterne karakteriseret ved en meget stor andel af "Ved ikke" besvarelser – mellem 79,4 % og 85,6 % af respondenterne svarede ved hvert udsagn "Ved ikke" (figur 40). Dette passer fint med den selvvaluerede forståelse, hvor respondenterne vurderede selv at have et temmeligt dårligt kendskab til det sundhedsskadelige stof solanin. En femtedel af respondenterne svarede dog korrekt "ja" til, at det er muligt at reducere indtaget af solanin fra fødevarer ved at "...undgå grønne kartofler".

I analysen af forklarende faktorer, blev det fundet, at kvinder havde en bedre forståelse af, hvordan man kan reducere indtaget af solanin gennem fødevarer. Alder havde også en positiv indvirkning på forståelsen. Koefficientværdierne kan ses i tabel 3.

Figur 40: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.13 Mugne fødevarer

Respondenternes selvvaluerede kendskab til mugne fødevarer indgik ikke i spørgeskemaundersøgelsen. Andelen af respondenter, der angav, at de var særdeles bekymrede for mugne fødevarer var 17,8 % på en skala fra 1-7, hvor 1 betød "Slet ikke bekymret" og 7 betød "Særdeles bekymret". Gennemsnittet for den selvvaluerede bekymring var 4,3 %. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 5.

3.1.13.1 Farer forbundet med indtagelse af mugne fødevarer

Spørgsmål:

Hvilke farer kan der være forbundet med at spise mugne fødevarer?

Korrekte svar:

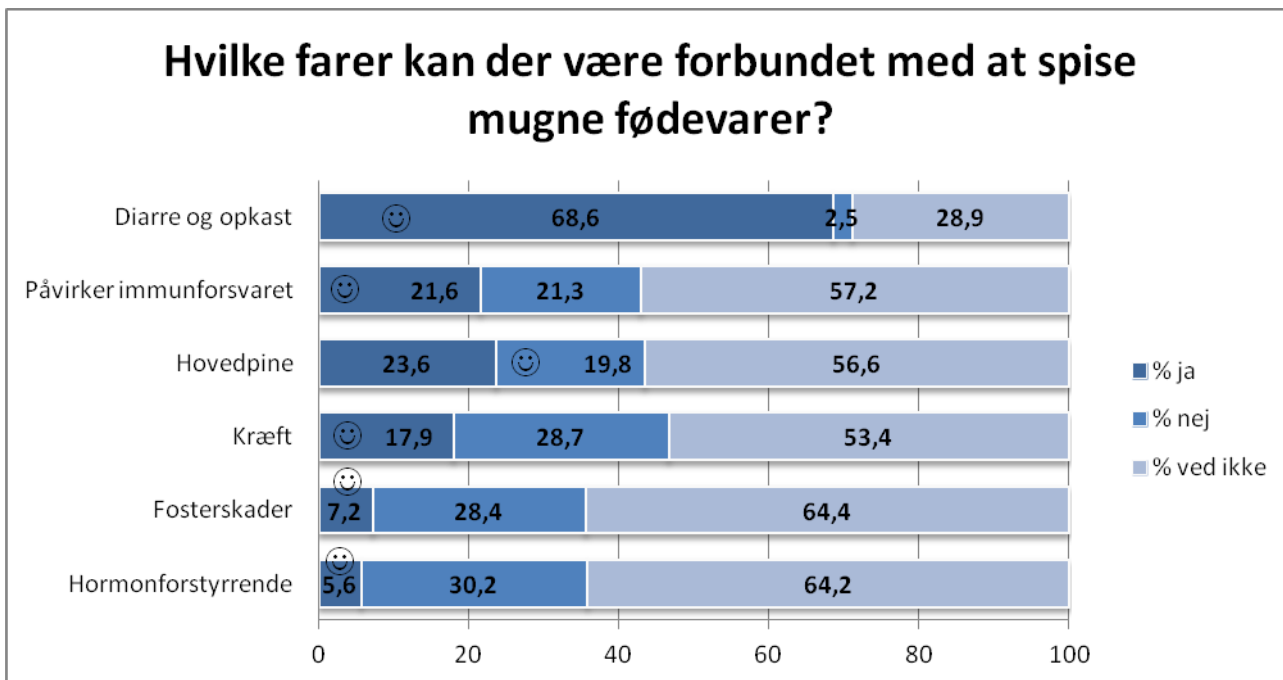
- Hormonforstyrrelser
- Kræft
- Fosterskade
- Påvirkning af immunforsvaret
- Diarre og opkast

Boks 37: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 23,4 % af de seks udsagn. Det var kun 0,1 % af respondenterne, der svarede rigtigt på alle udsagnene. 5,8 % af respondenter svarede rigtigt på minimum tre af de seks udsagn. 25,3 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Den fulde fordeling af svar fremgår af bilag 7.

Resultaterne var igen kendetegnet af en relativ stor andel af "Ved ikke" besvarelser – mellem 28,9 % og 64,4 % af respondenterne svarede ved hvert udsagn "Ved ikke" (figur 41). Mere end halvdelen af respondenterne (68,6 %) svarede dog korrekt "ja" til udsagnet, at det kan give "Diarre og opkast" at spise mugne fødevarer.

I analysen af forklarende faktorer, blev det fundet, at tilstedeværelsen af personer med allergi i husstanden havde en positiv indvirkning på forståelsen af hvilke farer, der kan være forbundet med at indtage mugne fødevarer. Koefficientværdierne kan findes i tabel 2.

Figur 41: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.1.3.2 Reducering af indtag af mugne fødevarer

Spørgsmål:

Er det muligt at reducere indtaget af mugne fødevarer ved at...

Korrekt svar:

- ...kassere mugne fødevarer

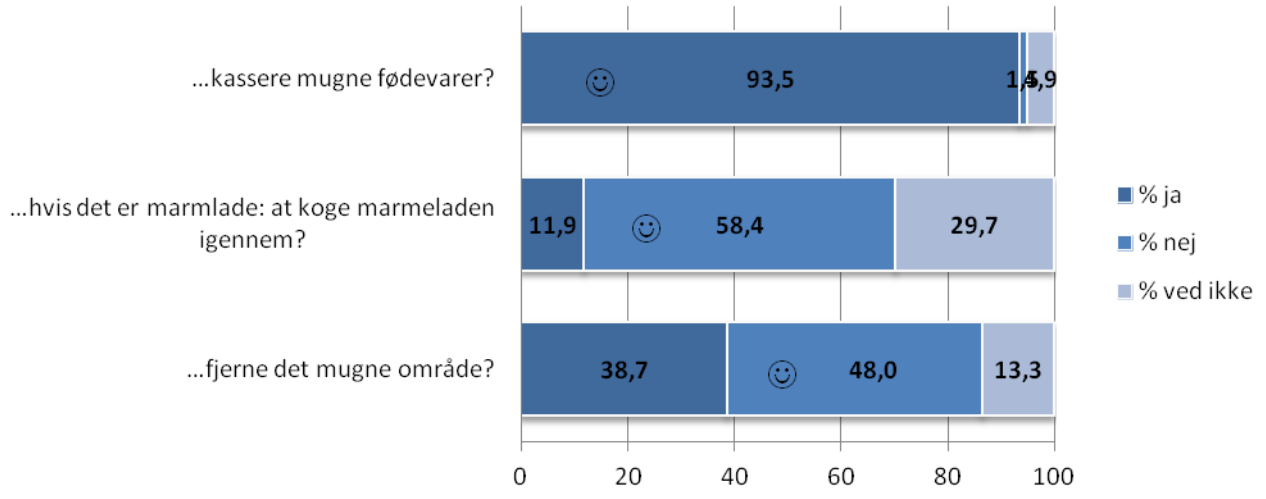
Boks 38: Spørgsmål og korrekte svar fra spørgeskema

I gennemsnit svarede respondenterne rigtigt på 66,6 % af de tre udsagn. Det var 37,5 % af respondenterne, der svarede rigtigt på alle udsagnene. 67,2 % af respondenter svarede rigtigt på minimum to af de tre udsagn. Kun 4,8 % formåede ikke at svare rigtigt på nogen af udsagnene. Et overblik over svarfordelingen findes i bilag 8.

Størstedelen af respondenterne svarede korrekt, at man kan reducere indtaget af mugne fødevarer ved at "...kassere mugne fødevarer" (figur 42). 58,4 % af respondenterne svarede rigtigt "nej" til, at man kan reducere indtaget af mug fra fødevarer ved at "...hvis det er marmelade: at koge marmeladen igennem". 48 % af respondenterne svarede rigtigt "nej" til at man kan reducere indtaget af giftstoffer fra mugne fødevarer ved at "...fjerne det mugne område".

I analysen af forklarende faktorer, blev det fundet, at kvinder havde en bedre forståelse af, hvordan man kan reducere indtaget af giftstoffer fra mugne fødevarer. Koefficientværdierne kan ses i tabel 3.

Er det muligt at reducere indtaget af mugne fødevarer ved at...

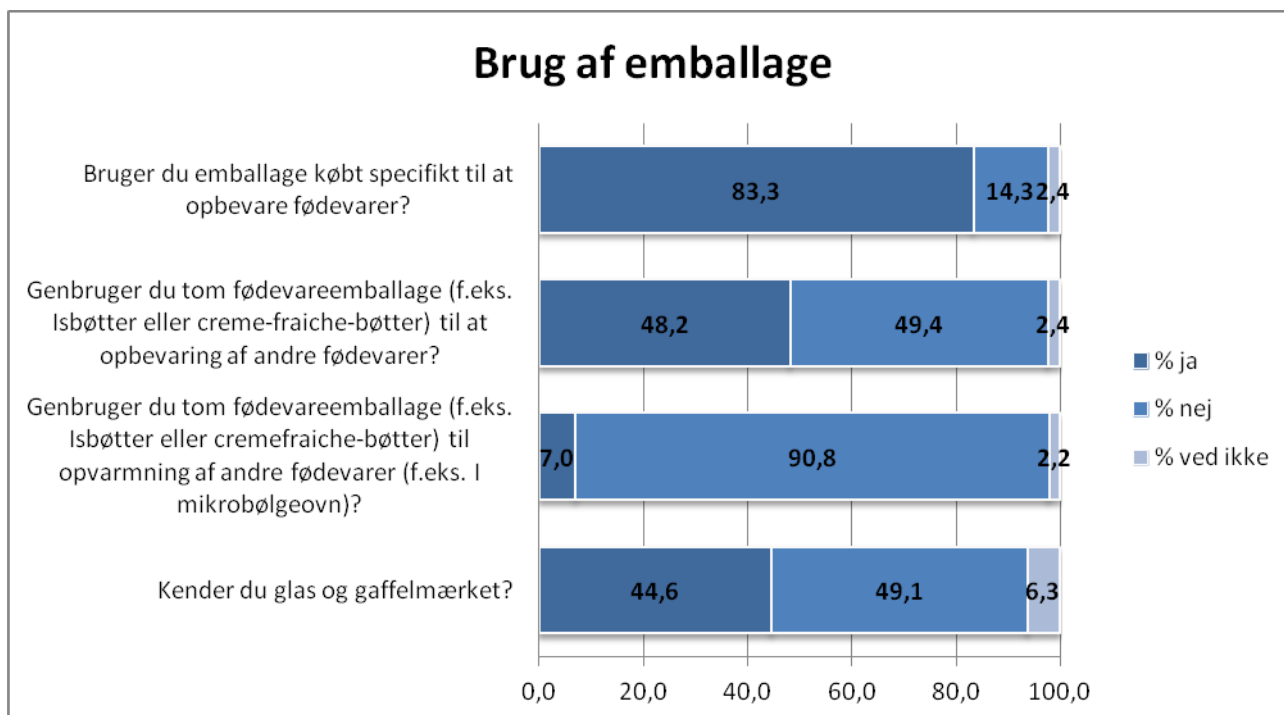

Figur 42: Andelen af respondenter, der svarede ja, nej og ved ikke på de enkelte udsagn. Udsagnene er listet, så udsagnet med flest korrekte besvarelser står øverst, og udsagnet med færrest korrekte besvarelser står nederst. Glade smileyer markerer det korrekte svar.

3.2 Brug af emballage

Størstedelen (83,3 %) af respondenterne svarede positivt på spørgsmålet "Bruger du emballage købt specifikt til at opbevare fødevarer?". Svarende på spørgsmålet "Genbruger du tom fødevareremballage (f.eks. isbøtter eller creme fraiche-bøtter) til opbevaring af andre fødevarer?" var ligeligt fordelt mellem "ja" og "nej" med henholdsvis 48,2 % og 49,4 % af svarene. Langt de fleste respondenter (90,8 %) genbruger ikke tom fødevareremballage til opvarmning af andre fødevarer. Analysen viste derudover, at 44,6 % af respondenterne kender glas og gaffelmærket (figur 43).

Figur 43: Forbrugernes brug og genbrug af emballage.

4. Konklusion

Formålet med rapporten har været at afdække forbrugernes viden om sundhedsskadelige kemiske stoffer i maden, hvor meget det fylder i deres bevidsthed samt deres viden om, hvad de selv kan gøre for at minimere deres udsættelse for kemi gennem fødevarer. Emnet blev belyst gennem en web-baseret spørgeskemaundersøgelse, der omfattede følgende emner: Pesticidrester (rester af sprøjtemidler), procesforureninger (akrylamid og PAH – tjærestoffer), miljøforureninger (dioxin, cadmium, uorganisk arsen, bisphenol A og kviksølv), naturlige toksiner (phenylhydraziner, nitrat, lektiner, solanin og mugne fødevarer). Desuden blev forbrugernes anvendelse af emballage undersøgt.

Respondenterne vurderede selv at have et relativt dårligt kendskab til de sundhedsskadelige kemiske stoffer, der indgik i undersøgelsen. Rester af sprøjtemidler var det, respondenterne selv mente at have det bedste kendskab til, og phenylhydraziner var det stof, de selv vurderede at have det dårligste kendskab til.

Spørgeskemaundersøgelsen viste overordnet en lav til middel grad af bekymring for de enkelte kemiske stoffer. Rester af sprøjtemidler og kviksølv var de kemiske stoffer, respondenterne var mest bekymrede for. Phenylhydraziner, lektiner og solanin var de stoffer respondenterne var mindst bekymrede for. Bekymringen for sundhedsskadelige stoffer i fødevarer generelt lå blandt respondenterne over middel.

Generelt syntes der at være en god overensstemmelse mellem den selv vurderede forståelse og den faktiske forståelse. Respondenternes reelle kendskab til de behandlede sundhedsskadelige kemiske stoffer viste sig at være relativt dårligt. Den gennemsnitlige korrekte svarprocent for de enkelte stoffer var lav, undtaget var dog rester af sprøjtemidler og giftstoffer fra mug. De laveste korrekte svarprocenter fandtes ved stofferne uorganisk arsen samt phenylhydraziner. Overordnet viste resultaterne, at der generelt er stor en usikkerhed blandt

respondenterne vedrørende viden om sundhedsskadelige kemiske stoffer i fødevarer. På langt de fleste spørgsmål svarede størstedelen af respondenterne "Ved ikke".

Undersøgelsen viste en sammenhæng mellem det selv vurderede kendskab, bekymringen og det reelle kendskab til de undersøgte stoffer. Respondenterne udtrykte størst bekymring for de stoffer, de selv vurderede, og som de faktisk havde det største kendskab til, nemlig "rester af sprøjtemidler" og "kviksølv". De tilkendegav samtidig mindst bekymring for de stoffer, de selv vurderede, og som de faktisk havde det mindste kendskab til. Disse var uorganisk arsen, lektiner, solanin, bisphenol A samt phenylhydraziner. Det må derfor konkluderes, at jo bedre forbrugerne kender de enkelte stoffer, jo mere bekymret bliver de for dem.

Flere faktorer blev fundet at have indvirkning på kendskabet til de enkelte sundhedsskadelige kemiske stoffer. Hvilke faktorer, der havde indvirkning, varierede afhængigt af stoffet. Generelt viste analysen af influerende faktorer, at uddannelsesniveau, alder og køn har størst indvirkning på kendskabet til de sundhedsskadelige stoffer. Højtuddannede kvinder havde således generelt et bedre kendskab til de enkelte stoffer.

Langt størstedelen af respondenterne benyttede emballage købt specifikt til opbevaring af fødevarer. Ca. halvdelen af respondenterne genbrugte tom fødevareemballage (f.eks. isbøtter eller creme fraiche-bøtter) til opbevaring af andre fødevarer. Langt de fleste respondenter genbrugte ikke tom fødevareemballage til opvarmning af andre fødevarer. Analysen viste derudover, at lige under halvdelen af respondenterne angiver at kende glas- og gaffelmærket.

Flertallet af de danske forbrugere synes altså at have et relativt dårligt kendskab til kemi i fødevarer. Endvidere synes der at være en sammenhæng mellem kendskabet til og bekymringen for de enkelte sundhedsskadelige kemiske stoffer, således at de bedst forståede stoffer også er dem, forbrugerne er mest bekymrede for.

5. Bilagsliste

BILAG 1: Beskrivelse af de enkelte sundhedsskadelige stoffer

BILAG 2: Spørgeskema

BILAG 3: Demografiske karakteristika

BILAG 4: Subjektivt kendskab: Frekvensfordeling af svar

BILAG 5: Bekymring: Frekvensfordeling af svar

BILAG 6: Objektivt kendskab: Frekvensfordeling af svar – Forekomst

BILAG 7: Objektivt kendskab: Frekvensfordeling af svar – Farer

BILAG 8: Objektivt kendskab: Frekvensfordeling af svar – Reducering

BILAG 1: Beskrivelse af de enkelte sundhedsskadelige stoffer

De faktuelle oplysninger til brug for spørgeskemaundersøgelsen er modtaget fra Fødevarestyrelsen og nedenstående citater er taget fra Fødevarestyrelsens hjemmesideleksikon i maj 2013. For nærmere oplysninger om stofferne henvises til Fødevarestyrelsen.

Stof	Beskrivelse i uddrag	Kilde
Rester af sprøjtemidler (pesticidrester)	<i>"Pesticider kan bruges til at bekæmpe ukrudt, beskytte afgrøder mod skadedyr eller svampeangreb eller til at påvirke plantens vækst. Pesticider kaldes også nogle steder for plantebeskyttelsesmidler, sprøjtegifte eller sprøjtemidler. Da brug af pesticider i produktion af frugt, grønt og korn er tilladt, er det også muligt at finde rester af pesticider i disse fødevarer. Særligt i frugt og grøntsager er der risiko for at finde pesticidrester".</i>	Fødevarestyrelsen (maj 2013).
Akrylamid	<i>"Akrylamid er et stof, der kan dannes i fødevarer i forbindelse med tilberedningsmetoder, der har været brugt i mange år, eller for nogle metoders vedkommende i århundreder. Selvom der arbejdes meget med at finde metoder til at reducere indholdet af akrylamid i fødevarer, er løsningerne ikke lettilgængelige. Det gælder specielt for stivelsesholdige fødevarer, som visse kartoffel- og kornprodukter, der fremstilles ved friturestegning, ristning eller bagning ved høje temperaturer".</i>	http://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/Akrylamid-i-f%c3%b8devarer.aspx
PAH (tjærestoffer)	<i>"PAH, polycykliske aromatiske hydrocarboner, dækker over en gruppe på mere end 100 tjærestoffer, der forekommer i kultjære og sod. I fødevarer kan stofferne forekomme både som miljøforurening og som procesforurening, dvs. at de opstår under madlavning - især grillning. PAH kan dannes ved madlavning, specielt ved grillstegning, røgning og tørring".</i>	http://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/PAH-i-f%c3%b8devarer.aspx
Dioxin	<i>"Dioxiner (polychlorerede dibenzo-para-dioxiner og -dibenzo-furaner) er en gruppe af nærtbeslægtede klorholdige stoffer. Dioxinerne forekommer overalt i miljøet og ophobes i visse fødevarer. Dioxinerne opnår specielt høje koncentrationer i visse fedtholdige animalske produkter og fisk. På samme måde bliver dioxin ophobet i menneskers fedtvæv og udskilt gennem modermælk".</i>	http://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/Dioxin-og-PCB-i-fødevarer-.aspx
Cadmium	<i>"Cadmium er et tungmetal, der findes overalt i jorden. Det tilføres bl.a. ved brug af handelsgødning, ved atmosfærisk nedfald samt via spredning af slam fra rensningsanlæg. Planter kan optage stoffet gennem rødderne, og der er derfor betydelige mængder cadmium i kornprodukter, oliefrø og kerner, grøntsager bl.a. kartofler, samt i kød og indmad, især nyrer. Cadmium ophobes primært i lever og nyrer, og giftvirkningen påvirker især nyrerne. Da ophobningen af cadmium i</i>	http://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/Cadmium-i-f%c3%b8devarer.aspx

	<i>nyrerne foregår over mange år, ses effekterne især hos ældre mennesker, og stoffet kan bidrage til disses eventuelle nyreproblemer”.</i>	
Uorganisk arsen	<i>”Uorganisk arsen findes overalt i jord og grundvand og dermed også i drikkevand, ris og visse typer af tang. Visse uorganiske arsenforbindelser kan forårsage bl.a. lungekræft og hudkræft hos mennesker”.</i>	http://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/Arsen-i-fødevarer.aspx
Bisphenol A	<i>”Bisphenol A er et kemisk stof, der bl.a. bliver anvendt i den hårde plasttype polycarbonat og i epoxyharpikser, der bruges som beskyttende overfladebehandling indvendigt i metal-konservesdåser. Bisphenol A kan bl.a. findes i produkter som sutteflasker, konservesdåser til fødevarer som fx kokosmælk og suppe, samt i kildevandskølere på fx arbejdspladser”.</i>	Fødevarestyrelsen (maj 2013).
Kviksølv	<i>”Kviksølv i kosten kommer overvejende fra fisk og havpattedyr som et resultat af deres placering i fødekæden. Kviksølv stammer mest fra nedfald af vulkansk aske i havet og fra kulfyrede kraftværker, men kom tidligere også i betydelig grad fra industriel forurening. De største indhold findes i store og gamle fisk i form af methylkviksølv. De mest kritiske sundhedsmæssige effekter af kviksølv er påvirkninger af centralnervesystemets udvikling, herunder evnen til at lære og at huske”.</i>	http://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/Kviks%c3%b8lv-i-f%c3%b8devarer.aspx
Phenylhydraziner	<i>”Phenylhydrazin-derivater findes i svampe fra champignonslægten. Af størst relevans for forbrugerne er indholdet i den dyrkede champignon. Phenylhydrazin-derivater er mistænkt for at være kræftfremkaldende. Man bør ikke spise rå champignon i store mængder, men stegte/kogte champignon indeholder mindre mængder phenylhydraziner end rå”.</i>	Fødevarestyrelsen (maj 2013).
Nitrat	<i>”Alle grøntsager indeholder nitrat naturligt, men der findes særligt høje mængder i rødbede, spinat, fennikel, selleri og ruccolasalat. Nitrat har lav akut giftighed, men kan i fødevaren eller i mave-tarmkanalen reduceres til nitrit, som har en langt højere giftighed. Nitrit kan medvirke til dannelse af kræftfremkaldende nitrosaminer”.</i>	Fødevarestyrelsen (maj 2013).
Lektiner	<i>”Lektiner findes vidt udbredt især i tørrede bønner. Havebønne, pralbønne, kidneybønne, limabønne og hestebønne har et særligt højt indhold af lektiner eller af særligt virksomme lektiner”.</i>	Fødevarestyrelsen (maj 2013).
Solanin	<i>”Solanin er et giftstof af typen glykoalkaloid. Solanin dannes især i kartofler, som udsættes for sollys (kartoflerne bliver grønne), mekaniske skader eller skimmelangreb. Sådanne kartofler kan have højt indhold af glykoalkaloider og bør kasseres”.</i>	http://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/Solanin-(glykoalkaloider).aspx
Mugne fødevarer	<i>”Mugne fødevarer kan indeholde svampegifte. De fleste skimmelsvampe er så store, at de kan ses uden mikroskop, fx som mug. Skimmelsvampe kan vokse langt ind i maden. Selv om der kun er en lille mugplet på fx en fersken, kan der godt være spredt skimmel-</i>	http://www.altomkost.dk/Inspiration/I_koekkenet/Mugne_foedevarer/Forside.htm

	<i>svampe langt ind i ferskenen”.</i>	http://www.foedevarestyrelsen.dk/Leksikon/Sider/Fordærvende-microorganismer.aspx
--	---------------------------------------	---

BILAG 2: Spørgeskema

Introduktion

Velkommen til denne undersøgelse om forbrugers viden om kemi i fødevarer, som gennemføres for Fødevareministeriet af Aarhus Universitet.

Undersøgelsen har til formål at give indsigt i forbrugeres forståelse af kemi i fødevarer, hvor meget det fylder i forbrugernes bevidsthed, samt hvor meget forbrugere ved om, hvad de selv kan gøre for at mindske deres udsættelse for kemi i maden.

Med kemi i fødevarer menes kemiske stoffer fra miljøforureninger, rester fra sprøjtegifte, naturlige giftstoffer og stoffer, der dannes ved tilberedning af maden.

Undersøgelsen består af tre dele:

I den første del af spørgeskemaet vil du blive spurgt om generelle oplysninger om din alder, bopæl og uddannelse m.v. Derefter følger nogle spørgsmål om din forståelse af kemi i fødevarer. Den sidste del af spørgeskemaet omhandler dine generelle holdninger til forskellige emner.

Undersøgelsen tager ca. 20 minutter at gennemføre.

OBS! Når testen er i gang, må du ikke trykke på "tilbage-knappen" i din browser-menu.

Vi glæder os til at høre din mening.

Med venlig hilsen

Aarhus Universitet

Demografisk

DEL 1 - Generelle oplysninger

De følgende spørgsmål omhandler generelle oplysninger om din alder, bopæl og uddannelse m.v.

Hvad er dit køn?

Kvinde

Mand

Hvad er din alder?

Hvor mange personer bor der samlet set i din husstand?

Med husstand mener vi det antal personer, der har folkeregisteradresse på den samme adresse som dig.

Hvor mange personer under 12 år bor der i din husstand?

Med husstand mener vi det antal personer, der har folkeregisteradresse på den samme adresse som dig.

Hvad er din husstands årlige indkomst før skat?

Hvad er din højeste gennemførte uddannelse?

Hvilket af følgende alternativer passer bedst på den by/det område, du er bosat i?

- Storby (over 100.000 indbyggere, dvs. Aalborg, Odense, Aarhus, København)
- Bymæssig bebyggelse 50.000-100.000 indbyggere, fx Esbjerg, Vejle, Randers
- Bymæssig bebyggelse 10.000-49.999 indbyggere, fx Roskilde, Silkeborg, Thisted, Nyborg
- Bymæssig bebyggelse under 10.000 indbyggere, fx Sæby, Grindsted, Tønder, Gilleleje
- Udenfor bymæssig bebyggelse – landområde

Har en eller flere personer i husstanden nogle former for allergi (f.eks. fødevareallergi)?

- Ja
- Nej

Hvilken type allergi er der tale om?

- Fødevareallergi
- Kontaktallergi
- Pollenallergi
- Anden form for allergi
- Ønsker ikke at oplyse

Har en eller flere personer i husstanden en sygdom, der kræver speciel diæt (f.eks. sukkersyge)?

- Ja
- Nej

Hvilken type sygdom er der tale om?

- Hjertesygdomme
- Sukkersyge
- Forhøjet kolesteroltal
- Anden sygdom
- Ønsker ikke at oplyse

Introduktion til forståelse

DEL 2 - Forståelse

De følgende spørgsmål handler om din forståelse af kemi i fødevarer.

Generel bekymring for kemi i fødevarer

Du kan svare med et tal fra 1 til 7, hvor 1 betyder "Slet ikke bekymret", og 7 betyder "Særdeles bekymret".
Du kan nuancere dine svar med tallene imellem.

	Slet ikke bekymret 1	2	3	4	5	6	Særdeles bekymret 7
Alt i alt, hvor bekymret er du for kemi i fødevarer?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Rester af sprøjtemidler

Rester af sprøjtemidler

Du kan svare med et tal fra 1 til 7, hvor 1 betyder "Intet kendskab", og 7 betyder "Dybdegående kendskab".
Du kan nuancere dine svar med tallene imellem.

	Intet kendskab 1	2	3	4	5	6	Dybdegående kendskab 7
I hvilket omfang mener du, at du har kendskab til rester af sprøjtemidler i fødevarer?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Du kan svare med et tal fra 1 til 7, hvor 1 betyder "Slet ikke bekymret", og 7 betyder "Særdeles bekymret".
Du kan nuancere dine svar med tallene imellem.

	Slet ikke bekymret 1	2	3	4	5	6	Særdeles bekymret 7
Hvor bekymret er du for rester af sprøjtemidler i fødevarer?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

I hvilke fødevarer kan der særligt forekomme rester af sprøjtemidler?

	Ja	Nej	Ved ikke
Frugt	☐	☐	☐
Grøntsager	☐	☐	☐
Brød	☐	☐	☐
Slik	☐	☐	☐
Økologiske fødevarer	☐	☐	☐

Hvilke farer kan der være forbundet med at spise mad med et højt indhold af rester af sprøjtemidler?

	Ja	Nej	Ved ikke
Kræft	☐	☐	☐
Diarre og opkast	☐	☐	☐
Fosterskader	☐	☐	☐
Hovedpine	☐	☐	☐
Hormonforstyrrelse	☐	☐	☐

Påvirker immunforsvaret

Er det muligt at reducere indtaget af rester af sprøjtemidler fra fødevarer ved at...

	Ja	Nej	Ved ikke
...skylle fødevarerne (f.eks. frugt og grønt) grundigt?	☐	☐	☐
...skrælle fødevarerne (f.eks. frugt og grønt)?	☐	☐	☐
...købe økologisk?	☐	☐	☐
...købe fødevarerne hos den lokale købmand eller det lokale supermarked?	☐	☐	☐
...købe dansk producerede fødevarer?	☐	☐	☐
...vaske grøntsagerne med sæbe?	☐	☐	☐
...koge grøntsagerne?	☐	☐	☐

Akrylamid

Akrylamid

Du kan svare med et tal fra 1 til 7, hvor 1 betyder "Intet kendskab", og 7 betyder "Dybdegående kendskab". Du kan nuancere dine svar med tallene imellem.

	Intet kendskab 1	2	3	4	5	6	Dybdegående kendskab 7
I hvilket omfang mener du, at du har kendskab til akrylamid i fødevarer?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Du kan svare med et tal fra 1 til 7, hvor 1 betyder "Slet ikke bekymret", og 7 betyder "Særdeles bekymret". Du kan nuancere dine svar med tallene imellem.

	Slet ikke bekymret 1	2	3	4	5	6	Særdeles bekymret 7
Hvor bekymret er du for akrylamid i fødevarer?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

I hvilke fødevarer kan der særligt forekomme akrylamid?

	Ja	Nej	Ved ikke
Frugt	☐	☐	☐
Kartoffelchips	☐	☐	☐
Vin	☐	☐	☐
Spegepølse	☐	☐	☐
Ristet brød	☐	☐	☐
Grøntsager	☐	☐	☐
Kaffe	☐	☐	☐
Pommes frites	☐	☐	☐

Hvilke farer kan der være forbundet med at spise mad, der indeholder akrylamid?

	Ja	Nej	Ved ikke
--	----	-----	----------

Kræft	☐	☐	☐
Diarre og opkast	☐	☐	☐
Fosterskader	☐	☐	☐
Hovedpine	☐	☐	☐
Hormonforstyrrelse	☐	☐	☐
Påvirker immunforsvaret	☐	☐	☐

Er det muligt at reducere indtaget af akrylamid fra fødevarer ved at...

	Ja	Nej	Ved ikke
...undgå slik og sodavand?	☐	☐	☐
...spise hjemmelavet bagværk i stedet for fabriksfremstillet (f.eks. brød og småkager)?	☐	☐	☐
...spise kogte kartofler i stedet for stegte?	☐	☐	☐
...spise økologisk?	☐	☐	☐
...drikke te i stedet for kaffe?	☐	☐	☐
...riste brød let i stedet for hårdt?	☐	☐	☐

PAH (tjærestoffer)

PAH (tjærestoffer)

Du kan svare med et tal fra 1 til 7, hvor 1 betyder "Intet kendskab", og 7 betyder "Dybdegående kendskab". Du kan nuancere dine svar med tallene imellem.

	Intet kendskab 1	2	3	4	5	6	Dybdegående kendskab 7
I hvilket omfang mener du, at du har kendskab til PAH (tjærestoffer) i fødevarer?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Du kan svare med et tal fra 1 til 7, hvor 1 betyder "Slet ikke bekymret", og 7 betyder "Særdeles bekymret". Du kan nuancere dine svar med tallene imellem.

	Slet ikke bekymret 1	2	3	4	5	6	Særdeles bekymret 7
Hvor bekymret er du for PAH (tjærestoffer) i fødevarer?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

I hvilke fødevarer kan der særligt forekomme PAH (tjærestoffer)?

	Ja	Nej	Ved ikke
Røget sild	☐	☐	☐
Grøntsager	☐	☐	☐
Marineret sild	☐	☐	☐
Bananchips	☐	☐	☐
Frugt	☐	☐	☐
Grillet bøf	☐	☐	☐
Slik og sodavand	☐	☐	☐

Hvilke farer kan der være forbundet med at spise mad, der indeholder PAH (tjærestoffer)?

	Ja	Nej	Ved ikke
Kræft	☐	☐	☐
Diarre og opkast	☐	☐	☐
Fosterskader	☐	☐	☐
Hovedpine	☐	☐	☐
Hormonforstyrrelse	☐	☐	☐
Påvirker immunforsvaret	☐	☐	☐

Er det muligt at reducere indtaget af PAH (tjærestoffer) fra fødevarer ved at...

	Ja	Nej	Ved ikke
...undgå traditionelt røgede fødevarer?	☐	☐	☐
...undgå røgaroma?	☐	☐	☐
...undgå grillet mad?	☐	☐	☐
...spise mere frugt og grønt?	☐	☐	☐
...drikke meget vand?	☐	☐	☐
...undgå vin?	☐	☐	☐
...spise mere fuldkorn?	☐	☐	☐

Dioxin

Dioxin

Du kan svare med et tal fra 1 til 7, hvor 1 betyder "Intet kendskab", og 7 betyder "Dybdegående kendskab". Du kan nuancere dine svar med tallene imellem.

	Intet kendskab 1	2	3	4	5	6	Dybdegående kendskab 7
I hvilket omfang mener du, at du har kendskab til dioxin i fødevarer?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Du kan svare med et tal fra 1 til 7, hvor 1 betyder "Slet ikke bekymret", og 7 betyder "Særdeles bekymret". Du kan nuancere dine svar med tallene imellem.

	Slet ikke bekymret 1	2	3	4	5	6	Særdeles bekymret 7
Hvor bekymret er du for dioxin i fødevarer?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

I hvilke fødevarer kan der særligt forekomme dioxin?

	Ja	Nej	Ved ikke
Kaffe	☐	☐	☐
Fede fisk	☐	☐	☐
Brød	☐	☐	☐
Fårelever	☐	☐	☐
Frugt og grønt	☐	☐	☐

	☐	☐	☐
Oksekød	☐	☐	☐
Hestekød	☐	☐	☐

Hvilke farer kan der være forbundet med at spise mad, der indeholder dioxin?

	Ja	Nej	Ved ikke
Kræft	☐	☐	☐
Diarre og opkast	☐	☐	☐
Fosterskader	☐	☐	☐
Hovedpine	☐	☐	☐
Hormonforstyrrelse	☐	☐	☐
Påvirker immunforsvaret	☐	☐	☐

Er det muligt at reducere indtaget af dioxin fra fødevarer ved at...

	Ja	Nej	Ved ikke
...skylle frugt og grønt?	☐	☐	☐
...stege eller grille fisken?	☐	☐	☐
...blive vegetar?	☐	☐	☐
...begrænse indtaget af østersølaks?	☐	☐	☐
...spise opdrættet laks?	☐	☐	☐
...spise mere fuldkorn?	☐	☐	☐
...spise økologisk?	☐	☐	☐

Cadmium

Cadmium

Du kan svare med et tal fra 1 til 7, hvor 1 betyder "Intet kendskab", og 7 betyder "Dybdegående kendskab".
Du kan nuancere dine svar med tallene imellem.

	Intet kendskab 1	2	3	4	5	6	Dybdegående kendskab 7
I hvilket omfang mener du, at du har kendskab til cadmium i fødevarer?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Du kan svare med et tal fra 1 til 7, hvor 1 betyder "Slet ikke bekymret", og 7 betyder "Særdeles bekymret".
Du kan nuancere dine svar med tallene imellem.

	Slet ikke bekymret 1	2	3	4	5	6	Særdeles bekymret 7
Hvor bekymret er du for cadmium i fødevarer?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

I hvilke fødevarer kan der særligt forekomme cadmium?

	Ja	Nej	Ved ikke
Hørfø	☐	☐	☐

Brød	☐	☐	☐
Chokolade	☐	☐	☐
Slik og sodavand	☐	☐	☐
Rodfrugter (f.eks. kartofler)	☐	☐	☐
Svinelever	☐	☐	☐
Frugt	☐	☐	☐
Solsikkekerner	☐	☐	☐
Brunt krabbekød	☐	☐	☐

Hvilke farer kan der være forbundet med at spise mad, der indeholder cadmium?

	Ja	Nej	Ved ikke
Kræft	☐	☐	☐
Diarre og opkast	☐	☐	☐
Fosterskader	☐	☐	☐
Hovedpine	☐	☐	☐
Hormonforstyrrelse	☐	☐	☐
Påvirker immunforsvaret	☐	☐	☐

Er det muligt at reducere indtaget af cadmium fra fødevarer ved at...

	Ja	Nej	Ved ikke
...skylle frugt og grønt?	☐	☐	☐
...spise varieret?	☐	☐	☐
...undgå oliefrø som hørfrø og solsikkekerner?	☐	☐	☐
...undgå indmad?	☐	☐	☐
...spise økologisk?	☐	☐	☐
...spise færre ris?	☐	☐	☐
...spise mere fuldkorn?	☐	☐	☐

Uorganisk arsen

Uorganisk arsen

Du kan svare med et tal fra 1 til 7, hvor 1 betyder "Intet kendskab", og 7 betyder "Dybdegående kendskab". Du kan nuancere dine svar med tallene imellem.

	Intet kendskab 1	2	3	4	5	6	Dybdegående kendskab 7
I hvilket omfang mener du, at du har kendskab til uorganisk arsen i fødevarer?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Du kan svare med et tal fra 1 til 7, hvor 1 betyder "Slet ikke bekymret", og 7 betyder "Særdeles bekymret". Du kan nuancere dine svar med tallene imellem.

	Slet ikke bekymret 1	2	3	4	5	6	Særdeles bekymret 7
Hvor bekymret er du for uorganisk arsen i fødevarer?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

I hvilke fødevarer kan der særligt forekomme uorganisk arsen?

	Ja	Nej	Ved ikke
Havregryn	☐	☐	☐
Ris	☐	☐	☐
Te og kaffe	☐	☐	☐
Rejer	☐	☐	☐
Frugt og grønt	☐	☐	☐
Slik og chokolade	☐	☐	☐
Kartofler	☐	☐	☐
Pasta	☐	☐	☐

Hvilke farer kan der være forbundet med at spise mad, der indeholder uorganisk arsen?

	Ja	Nej	Ved ikke
Kræft	☐	☐	☐
Diarre og opkast	☐	☐	☐
Fosterskader	☐	☐	☐
Hovedpine	☐	☐	☐
Hormonforstyrrelse	☐	☐	☐
Påvirker immunforsvaret	☐	☐	☐

Er det muligt at reducere indtaget af uorganisk arsen fra fødevarer ved at...

	Ja	Nej	Ved ikke
...spise mere fuldkorn?	☐	☐	☐
...undgå slik?	☐	☐	☐
...spise mindre ris?	☐	☐	☐
...skylle frugt og grønt?	☐	☐	☐
...spise mindre havregryn?	☐	☐	☐
...spise mere fisk?	☐	☐	☐
...spise færre kartofler?	☐	☐	☐
...spise mindre pasta?	☐	☐	☐

Bisphenol A

Bisphenol A

Du kan svare med et tal fra 1 til 7, hvor 1 betyder "Intet kendskab", og 7 betyder "Dybdegående kendskab". Du kan nuancere dine svar med tallene imellem.

	Intet kendskab 1	2	3	4	5	6	Dybdegående kendskab 7
I hvilket omfang mener du, at du har kendskab til bisphenol A i fødevarer?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Du kan svare med et tal fra 1 til 7, hvor 1 betyder "Slet ikke bekymret", og 7 betyder "Særdeles bekymret".
Du kan nuancere dine svar med tallene imellem.

	Slet ikke bekymret 1	2	3	4	5	6	Særdeles bekymret 7
Hvor bekymret er du for bisphenol A i fødevarer?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Hvor kan man finde bisphenol A?

	Ja	Nej	Ved ikke
Glas	☐	☐	☐
Dåser	☐	☐	☐
Lakken på indersiden af metalkræmelåg	☐	☐	☐
Visse typer hård plast	☐	☐	☐
Blød plast	☐	☐	☐

Hvilke farer kan der være forbundet med at spise mad indeholdende bisphenol A?

	Ja	Nej	Ved ikke
Kræft	☐	☐	☐
Diarre og opkast	☐	☐	☐
Fosterskader	☐	☐	☐
Hovedpine	☐	☐	☐
Hormonforstyrrelse	☐	☐	☐
Påvirker immunforsvaret	☐	☐	☐

Er det muligt at reducere indtaget af bisphenol A fra fødevarer ved at...

	Ja	Nej	Ved ikke
...skylle frugt og grønt?	☐	☐	☐
...bruge glassutteflakser?	☐	☐	☐
...spise mere fuldkorn?	☐	☐	☐
...spise økologisk?	☐	☐	☐
...undgå fede fødevarer fra dåse?	☐	☐	☐
...undgå fede fødevarer fra glas med skræmelåg?	☐	☐	☐

Kviksølv

Kviksølv

Du kan svare med et tal fra 1 til 7, hvor 1 betyder "Intet kendskab", og 7 betyder "Dybdegående kendskab".
Du kan nuancere dine svar med tallene imellem.

	Intet kendskab 1	2	3	4	5	6	Dybdegående kendskab 7
I hvilket omfang mener du, at du har kendskab til kviksølv i fødevarer?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Du kan svare med et tal fra 1 til 7, hvor 1 betyder "Slet ikke bekymret", og 7 betyder "Særligt bekymret".
Du kan nuancere dine svar med tallene imellem.

	Slet ikke bekymret 1	2	3	4	5	6	Særligt bekymret 7
Hvor bekymret er du for kviksølv i fødevarer?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

I hvilke fødevarer kan der særligt forekomme kviksølv?

	Ja	Nej	Ved ikke
Fødevarer på dåse	☐	☐	☐
Frugt og grønt	☐	☐	☐
Slik	☐	☐	☐
Fisk generelt	☐	☐	☐
Fede fisk	☐	☐	☐
Store rovfisk	☐	☐	☐

Hvilke farer kan der være forbundet med at spise mad, der indeholder kviksølv?

	Ja	Nej	Ved ikke
Kræft	☐	☐	☐
Diarre og opkast	☐	☐	☐
Fosterskader	☐	☐	☐
Hovedpine	☐	☐	☐
Hormonforstyrrelse	☐	☐	☐
Påvirker immunforsvaret	☐	☐	☐
Påvirker hjemens udvikling	☐	☐	☐

Er det muligt at reducere indtaget af kviksølv fra fødevarer ved at...

	Ja	Nej	Ved ikke
...skylle frugt og grønt?	☐	☐	☐
...undgå store rovfisk?	☐	☐	☐
...spise fuldkorn?	☐	☐	☐
...spise varieret - særligt variere indtag af fisk mellem forskellige fiskearter?	☐	☐	☐
...undgå slik og sodavand?	☐	☐	☐
...spise magert?	☐	☐	☐

Phenylhydraziner

Phenylhydraziner

Du kan svare med et tal fra 1 til 7, hvor 1 betyder "Intet kendskab", og 7 betyder "Dybdegående kendskab".
Du kan nuancere dine svar med tallene imellem.

	Intet kendskab 1	2	3	4	5	6	Dybdegående kendskab 7
I hvilket omfang mener du, at du							

har **kendskab** til phenylhydraziner i fødevarer?

☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Du kan svare med et tal fra 1 til 7, hvor 1 betyder "Slet ikke bekymret", og 7 betyder "Særligt bekymret".
Du kan nuancere dine svar med tallene imellem.

	Slet ikke bekymret 1	2	3	4	5	6	Særligt bekymret 7
Hvor bekymret er du for phenylhydraziner i fødevarer?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

I hvilke fødevarer kan der særligt forekomme phenylhydraziner?

	Ja	Nej	Ved ikke
Slik og sodavand	☐	☐	☐
Fuldkorn	☐	☐	☐
Frugt	☐	☐	☐
Grøntsager generelt	☐	☐	☐
Rå champignon	☐	☐	☐
Fisk	☐	☐	☐

Hvilke farer kan der være forbundet med at spise mad, der indeholder phenylhydraziner?

	Ja	Nej	Ved ikke
Kræft	☐	☐	☐
Diarre og opkast	☐	☐	☐
Fosterskader	☐	☐	☐
Hovedpine	☐	☐	☐
Hormonforstyrrelse	☐	☐	☐
Påvirker immunforsvaret	☐	☐	☐

Er det muligt at reducere indtaget af phenylhydraziner fra fødevarer ved at...

	Ja	Nej	Ved ikke
...skylle frugt?	☐	☐	☐
...stege champignon?	☐	☐	☐
...spise brune champignon?	☐	☐	☐
...undgå rå champignon?	☐	☐	☐
...spise økologisk?	☐	☐	☐
...spise mere fuldkorn?	☐	☐	☐
...spise magert?	☐	☐	☐
...skylle grøntsager	☐	☐	☐

Nitrat

Nitrat

Du kan svare med et tal fra 1 til 7, hvor 1 betyder "Intet kendskab", og 7 betyder "Dybdegående kendskab".
Du kan nuancere dine svar med tallene imellem.

	Intet kendskab 1	2	3	4	5	6	Dybdegående kendskab 7
I hvilket omfang mener du, at du har kendskab til nitrat i fødevarer?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Du kan svare med et tal fra 1 til 7, hvor 1 betyder "Slet ikke bekymret", og 7 betyder "Særdeles bekymret".
Du kan nuancere dine svar med tallene imellem.

	Slet ikke bekymret 1	2	3	4	5	6	Særdeles bekymret 7
Hvor bekymret er du for nitrat i fødevarer?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

I hvilke fødevarer kan der særligt forekomme nitrat?

	Ja	Nej	Ved ikke
Spinat	☐	☐	☐
Rucola	☐	☐	☐
Ananas	☐	☐	☐
Rødbeder	☐	☐	☐
Gulerødder	☐	☐	☐
Rabarber	☐	☐	☐
Fisk	☐	☐	☐

Hvilke farer kan der være forbundet med at spise mad, der indeholder nitrat?

	Ja	Nej	Ved ikke
Kræft	☐	☐	☐
Diarre og opkast	☐	☐	☐
Fosterskader	☐	☐	☐
Hovedpine	☐	☐	☐
Hormonforstyrrelse	☐	☐	☐
Påvirker immunforsvaret	☐	☐	☐
Akut toksisk (påvirker optagelsen af ilt)	☐	☐	☐

Er det muligt at reducere indtaget af nitrat fra fødevarer ved at...

	Ja	Nej	Ved ikke
...spise varieret af frugt og grønt?	☐	☐	☐
...undgå slik og sodavand?	☐	☐	☐
...spise fuldkorn?	☐	☐	☐
...spise økologisk?	☐	☐	☐
...begrænse indtaget af rucola?	☐	☐	☐
...spise magert?	☐	☐	☐

Lektiner

Lektiner

Du kan svare med et tal fra 1 til 7, hvor 1 betyder "Intet kendskab", og 7 betyder "Dybdegående kendskab".
Du kan nuancere dine svar med tallene imellem.

	Intet kendskab 1	2	3	4	5	6	Dybdegående kendskab 7
I hvilket omfang mener du, at du har kendskab til lektiner i fødevarer?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Du kan svare med et tal fra 1 til 7, hvor 1 betyder "Slet ikke bekymret", og 7 betyder "Særdeles bekymret".
Du kan nuancere dine svar med tallene imellem.

	Slet ikke bekymret 1	2	3	4	5	6	Særdeles bekymret 7
Hvor bekymret er du for lektiner i fødevarer?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

I hvilke fødevarer kan der særligt forekomme lektiner?

	Ja	Nej	Ved ikke
Slik og sodavand	☐	☐	☐
Fisk	☐	☐	☐
Bønner	☐	☐	☐
Fuldkorn	☐	☐	☐
Frugt	☐	☐	☐
Kaffe	☐	☐	☐

Hvilke farer kan der være forbundet med at spise mad, der indeholder lektiner?

	Ja	Nej	Ved ikke
Kræft	☐	☐	☐
Diarre og opkast	☐	☐	☐
Fosterskader	☐	☐	☐
Hovedpine	☐	☐	☐
Hormonforstyrrelse	☐	☐	☐
Påvirker immunforsvaret	☐	☐	☐

Er det muligt at reducere indtaget af lektiner fra fødevarer ved at...

	Ja	Nej	Ved ikke
...skylle frugt og grønt?	☐	☐	☐
...spise økologisk?	☐	☐	☐
...iblødsætte og koge bønner?	☐	☐	☐
...spise fuldkorn?	☐	☐	☐
...undgå kaffe?	☐	☐	☐
...spise magert?	☐	☐	☐

Solanin

Solanin

Du kan svare med et tal fra 1 til 7, hvor 1 betyder "Intet kendskab", og 7 betyder "Dybdegående kendskab".
Du kan nuancere dine svar med tallene imellem.

	Intet kendskab 1	2	3	4	5	6	Dybdegående kendskab 7
I hvilket omfang mener du, at du har kendskab til solanin i fødevarer?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Du kan svare med et tal fra 1 til 7, hvor 1 betyder "Slet ikke bekymret", og 7 betyder "Særdeles bekymret".
Du kan nuancere dine svar med tallene imellem.

	Slet ikke bekymret 1	2	3	4	5	6	Særdeles bekymret 7
Hvor bekymret er du for solanin i fødevarer?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

I hvilke fødevarer kan der særligt forekomme solanin?

	Ja	Nej	Ved ikke
Kaffe	☐	☐	☐
Kartofler	☐	☐	☐
Slik og sodavand	☐	☐	☐
Brød	☐	☐	☐

Hvilke farer kan der være forbundet med at spise mad, der indeholder solanin?

	Ja	Nej	Ved ikke
Kræft	☐	☐	☐
Diarre og opkast	☐	☐	☐
Fosterskader	☐	☐	☐
Hovedpine	☐	☐	☐
Hormonforstyrrelse	☐	☐	☐
Påvirker immunforsvaret	☐	☐	☐

Er det muligt at reducere indtaget af solanin fra fødevarer ved at...

	Ja	Nej	Ved ikke
...spise økologisk?	☐	☐	☐
...spise magert?	☐	☐	☐
...spise mere fuldkorn?	☐	☐	☐
...undgå grønne kartofler?	☐	☐	☐

Mugne fødevarer

Mugne fødevarer

Hvordan forholder du dig til mugne fødevarer?

- Jeg smider hele fødevarer ud, uanset fødevarer type
- Jeg fjerner det mugne område og spiser resten af fødevarer, dog afhængigt af fødevarer type
- Jeg fjerner det mugne område og spiser resten af fødevarer, uafhængigt af fødevarer type

Du kan svare med et tal fra 1 til 7, hvor 1 betyder "Slet ikke bekymret", og 7 betyder "Særdeles bekymret".
Du kan nuancere dine svar med tallene imellem.

	Slet ikke bekymret 1	2	3	4	5	6	Særdeles bekymret 7
Hvor bekymret er du for mug i fødevarer?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Hvilke farer kan der være forbundet med at spise mugne fødevarer?

	Ja	Nej	Ved ikke
Kræft	☐	☐	☐
Diarre og opkast	☐	☐	☐
Fosterskader	☐	☐	☐
Hovedpine	☐	☐	☐
Hormonforstyrrelse	☐	☐	☐
Påvirker immunforsvaret	☐	☐	☐

Er det muligt at reducere indtaget af mug fra fødevarer ved at...

	Ja	Nej	Ved ikke
...fjerne det mugne område?	☐	☐	☐
...hvis det er marmelade: at koge marmeladen igennem?	☐	☐	☐
...kassere mugne fødevarer?	☐	☐	☐

Brug af emballage

Emballage

	Ja	Nej	Ved ikke
Bruger du emballage købt specifikt til at opbevare fødevarer (f.eks. rester) i?	☐	☐	☐
Genbruger du tom fødevareremballage (f.eks. is-bøtter eller creme fraiche-bøtter) til opbevaring af andre fødevarer?	☐	☐	☐
Genbruger du tom fødevareremballage (f.eks. is-bøtter eller creme fraiche-bøtter) til opvarmning af andre fødevarer (f.eks. i mikrobølgeovn)?	☐	☐	☐
	☐	☐	☐

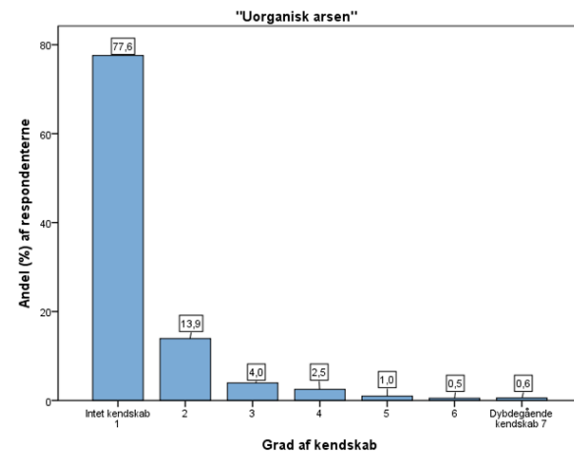
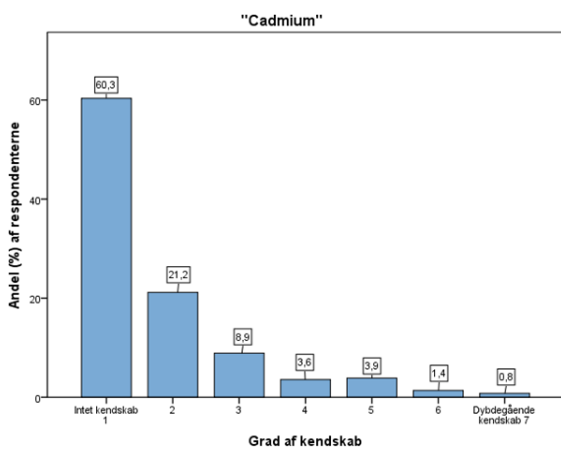
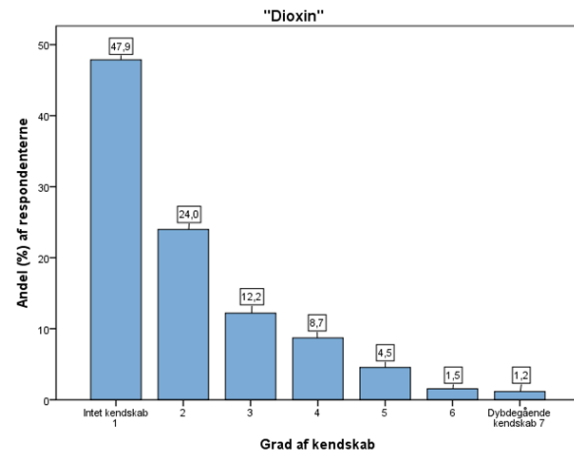
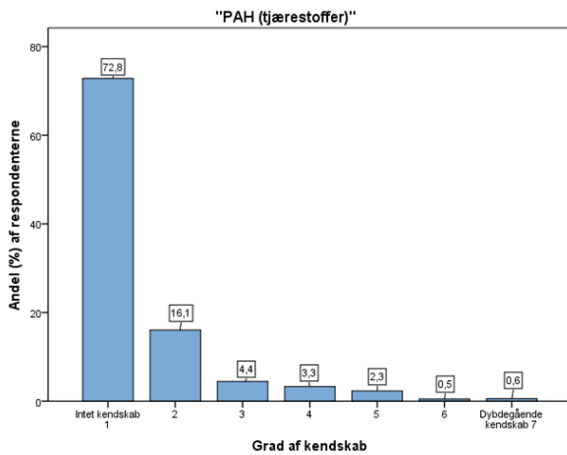
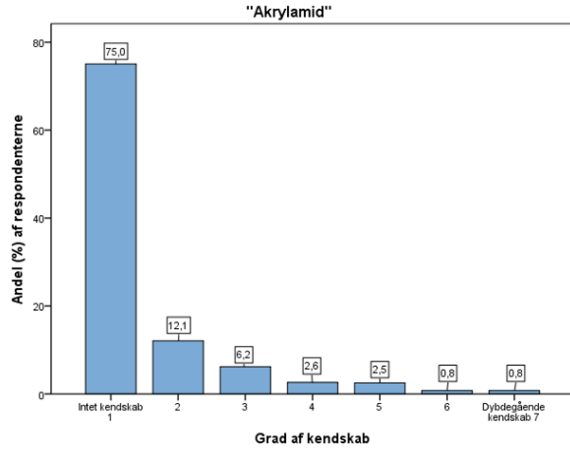
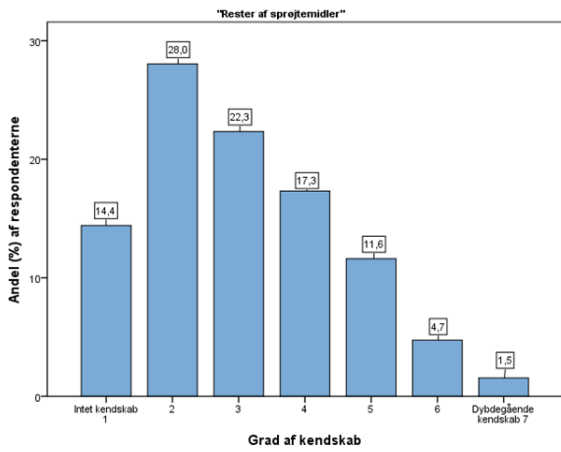

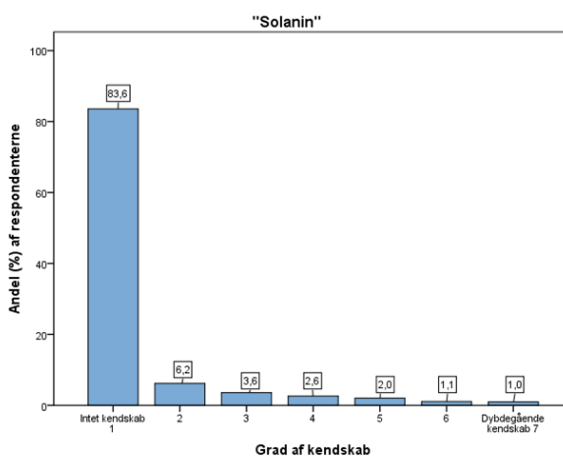
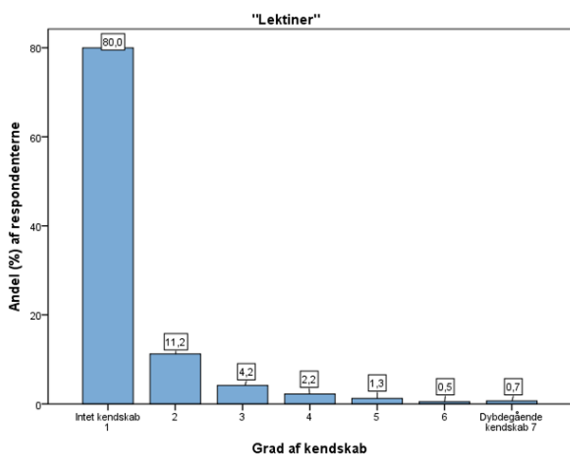
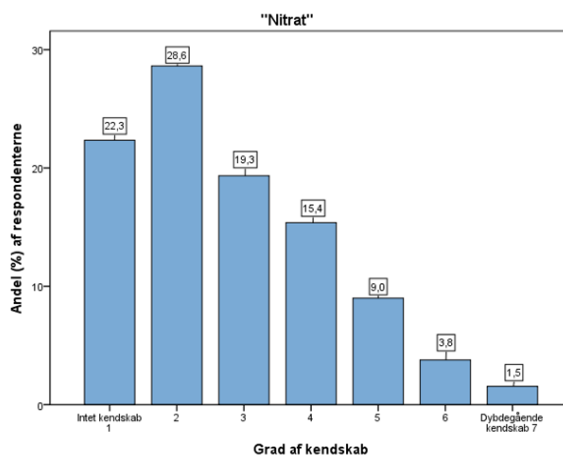
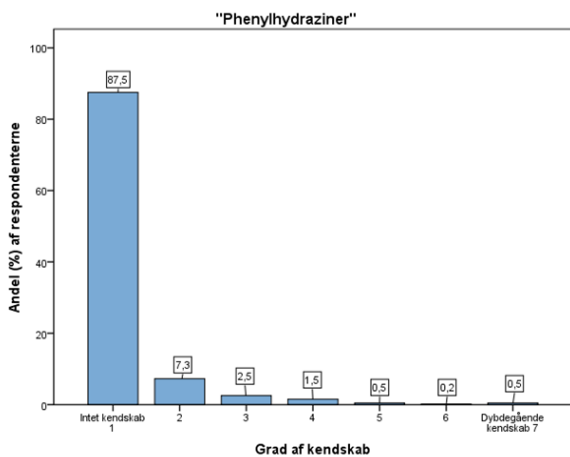
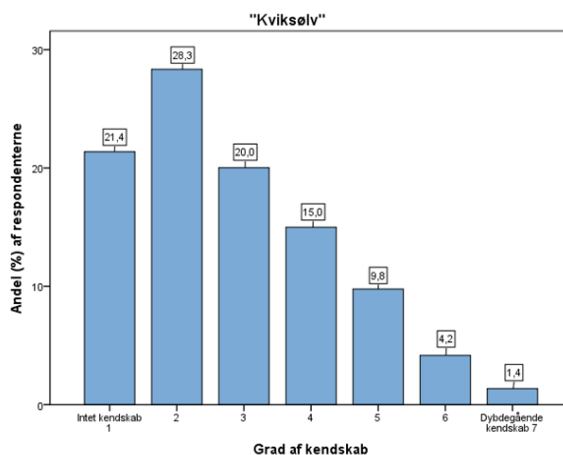
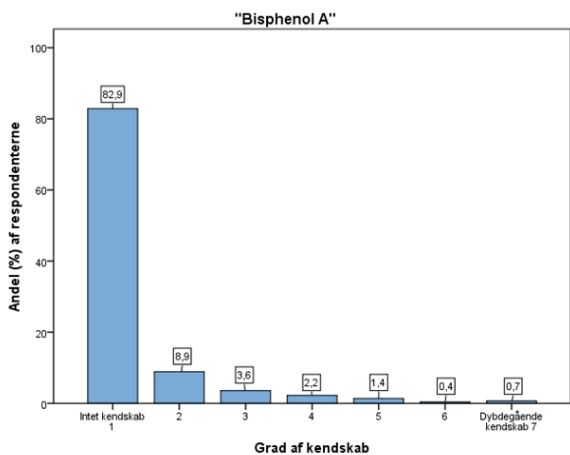
glas- og gaffel-

BILAG 3: Demografiske karakteristika

Demografiske karakteristika	Anprisninger	
	N	%
Antal	1034	100
Køn		
Mænd	438	42,4
Kvinder	596	57,6
Alder		
18-33 år	197	19,1
34-49 år	418	40,4
50-65 år	317	30,7
Ikke oplyst	102	9,9
Uddannelse		
Grundskole	92	8,9
Gymnasium, HHX og HTX	109	10,5
Erhvervsfaglig	225	21,8
Kort videregående	104	10,1
Bachelor, mellemlang- og lang videregående	498	48,2
Ikke oplyst	6	0,6
Allergi		
Har allergi	385	37,2
- Fødevareallergi	141	13,6
- Kontaktallergi	88	8,5
- Pollenallergi	242	23,4
- Anden form for allergi	134	13,0
- Ikke oplyst	1	0,1
Sygdom		
Har en sygdom/flere sygdomme	107	10,3
- Hjertesygdom	10	1,0
- Sukkersyge	79	7,6
- Forhøjet kolesteroltal	28	2,7
- Anden sygdom	27	2,6
- Ikke oplyst	1	0,1
Husstandsindkomst før skat		
0-299.999 kr.	236	22,8
300.000-499.999 kr.	236	22,8
500.000-699.999 kr.	173	16,7
> 700.000 kr.	251	24,3
Ikke oplyst	138	13,3
Husstandsstørrelse (antal personer)		
1	266	25,7
2	428	41,4
3	154	14,9
4	126	12,2
> 4	60	5,8
Børn under 12 år		
Ja	187	18,1
Nej	847	81,9
Antal indbyggere		
0-10.000 indbyggere	385	37,2
10.000-100.000 indbyggere	338	32,7
> 100.000 indbyggere	311	30,1

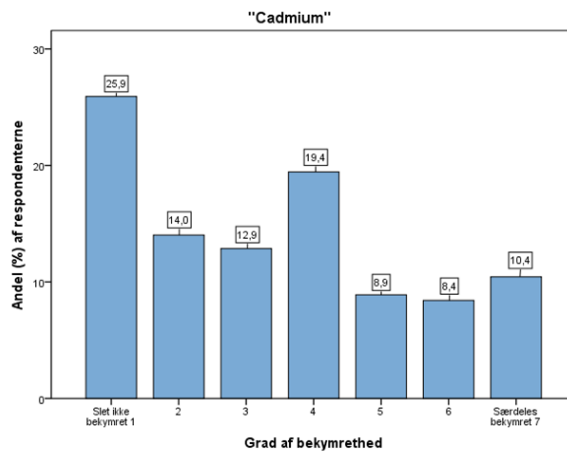
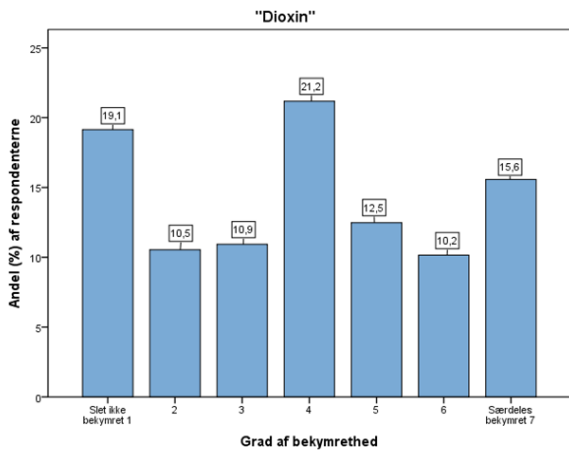
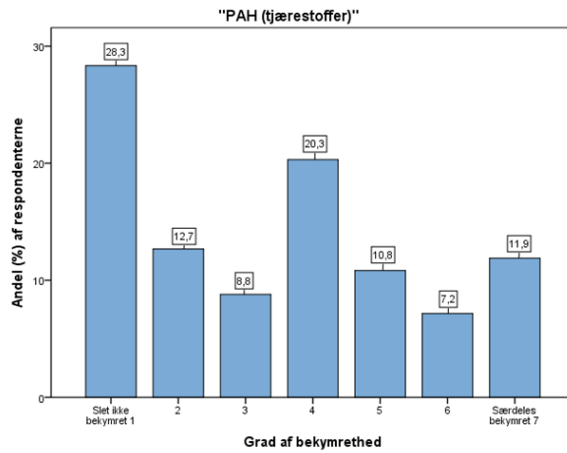
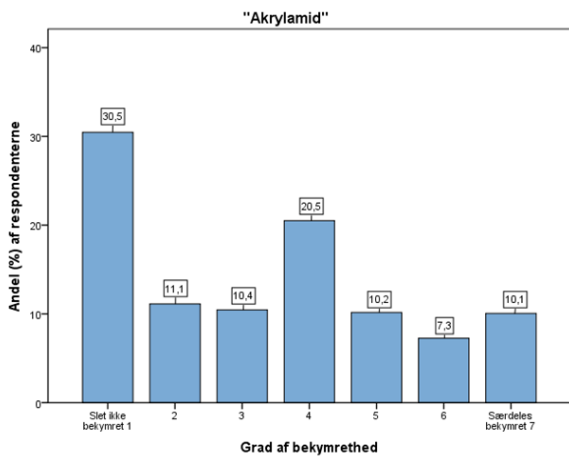
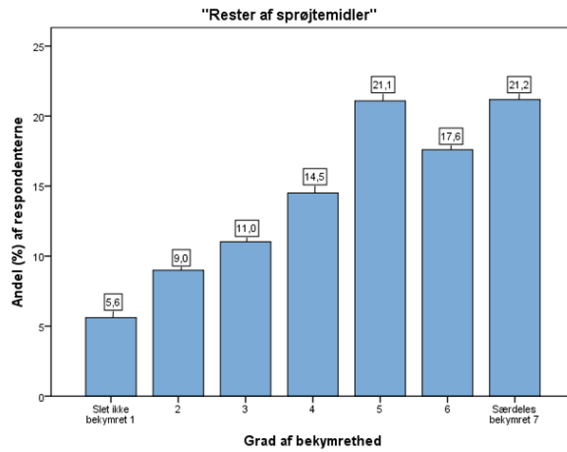
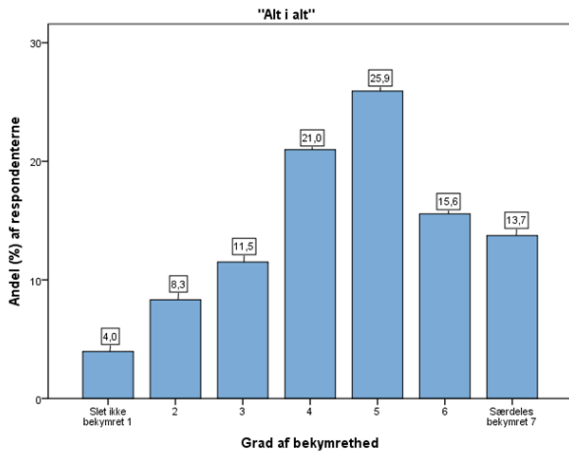
BILAG 4: Subjektivt kendskab: Frekvensfordeling af svar

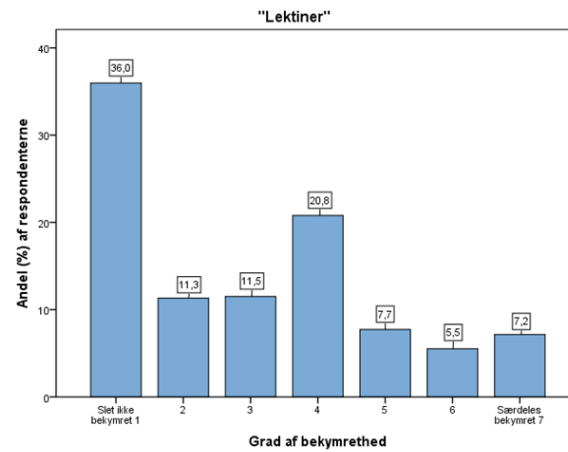
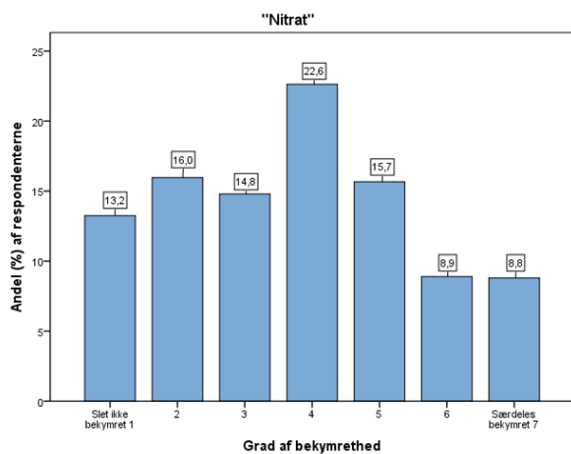
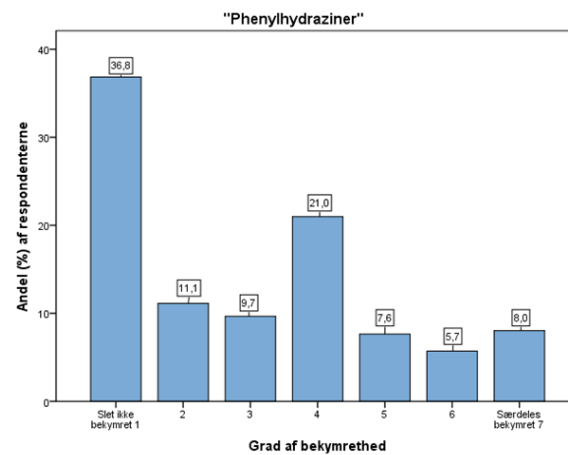
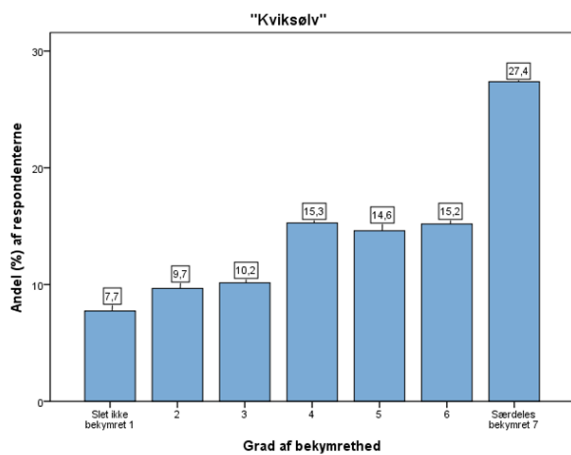
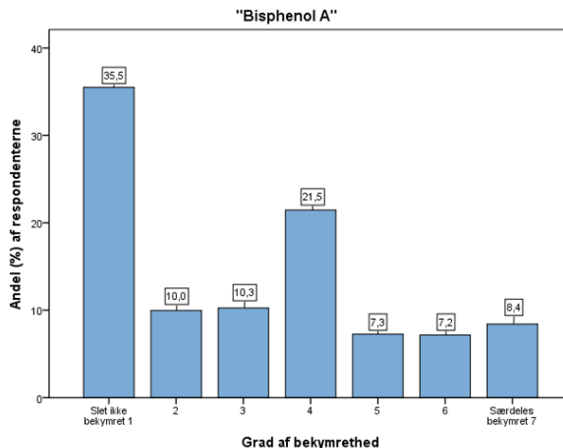
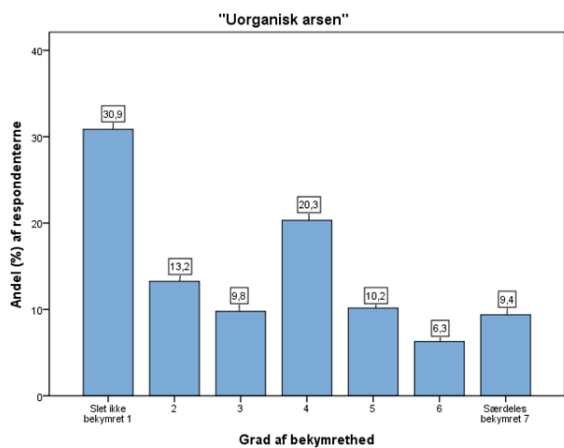

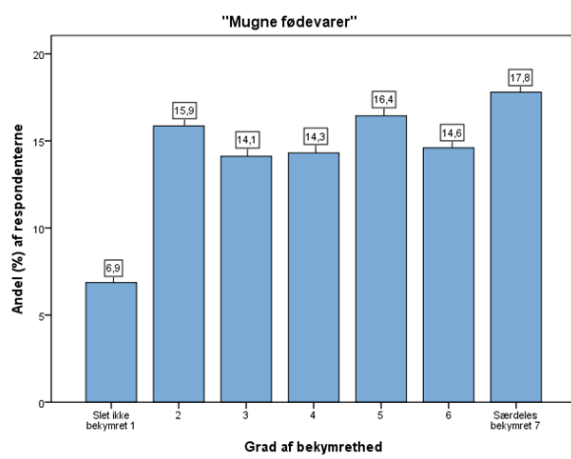
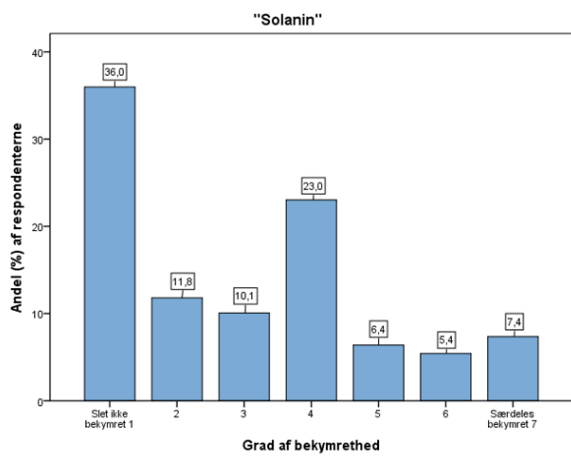

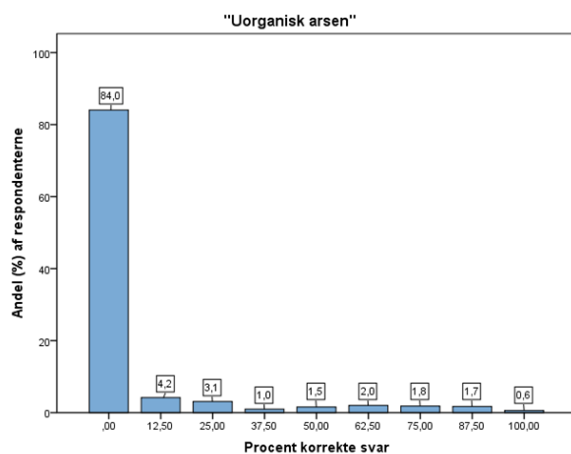
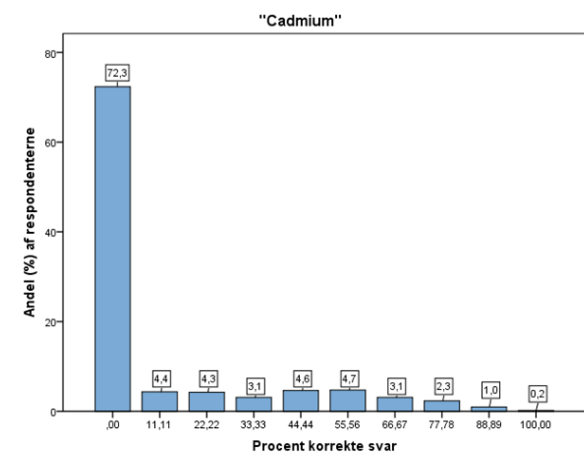
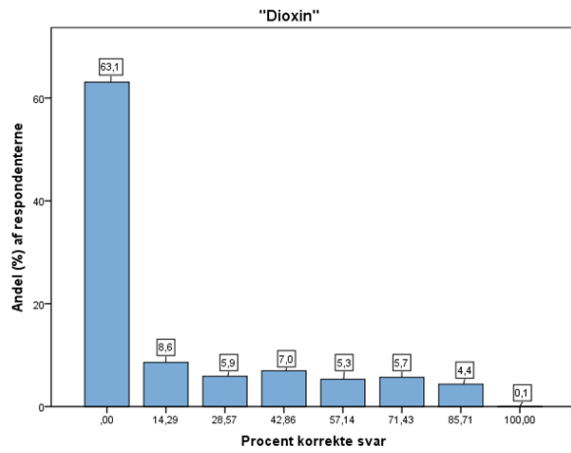
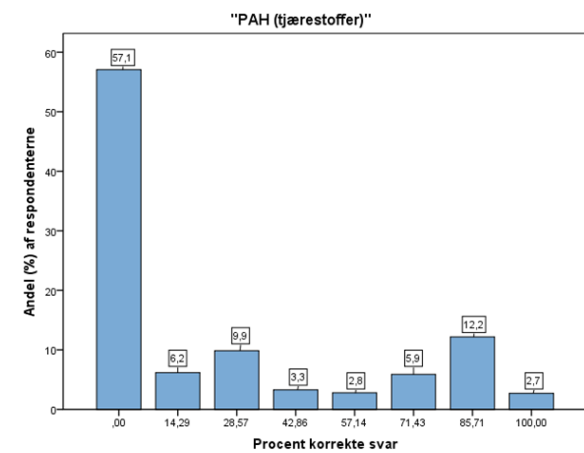
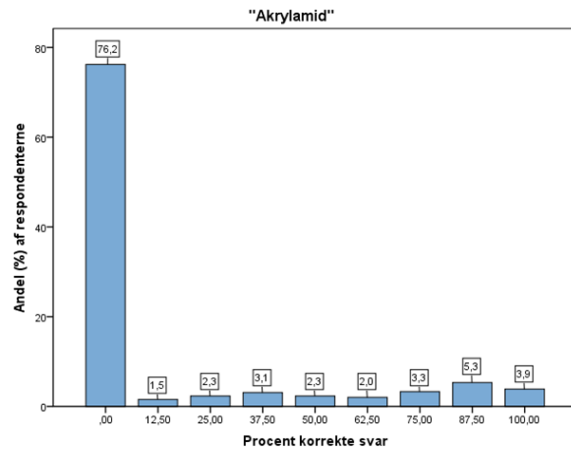
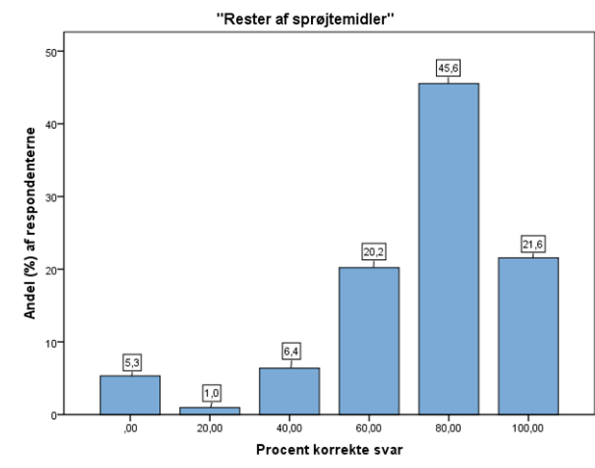
BILAG 5: Bekymring: Frekvensfordeling af svar

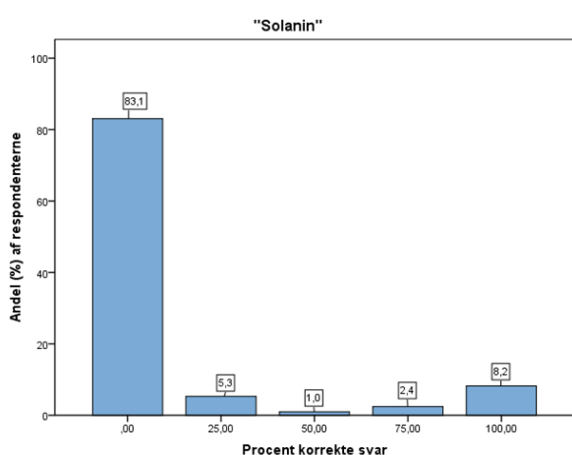
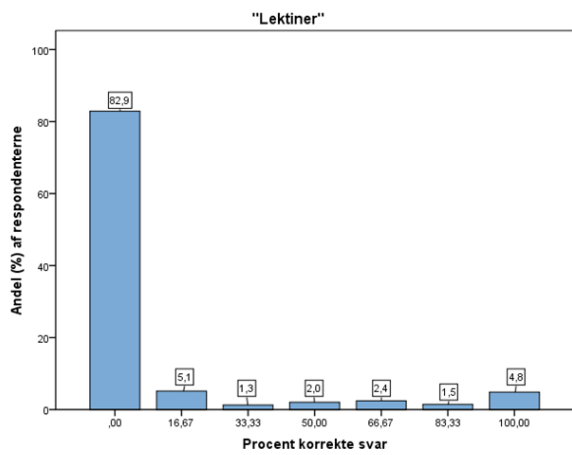
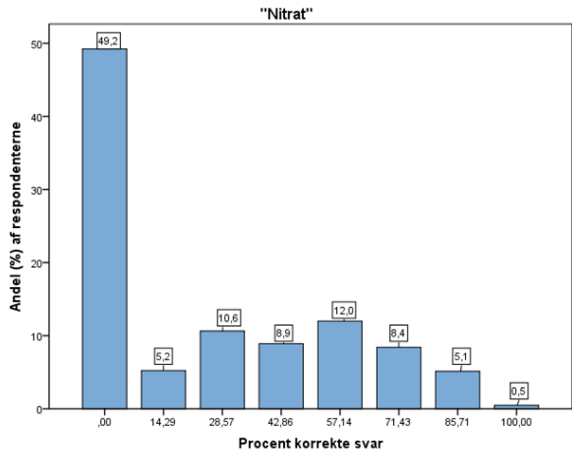
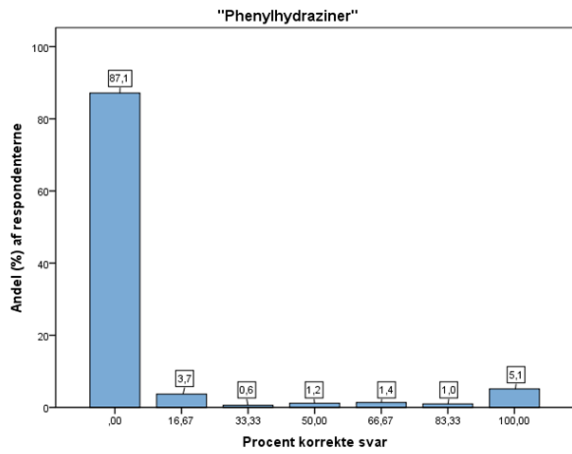
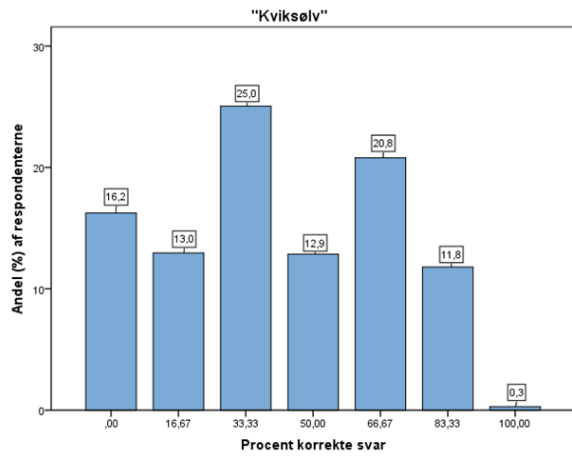
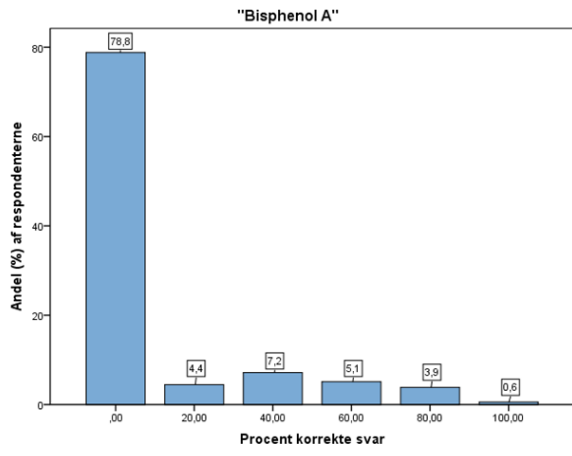

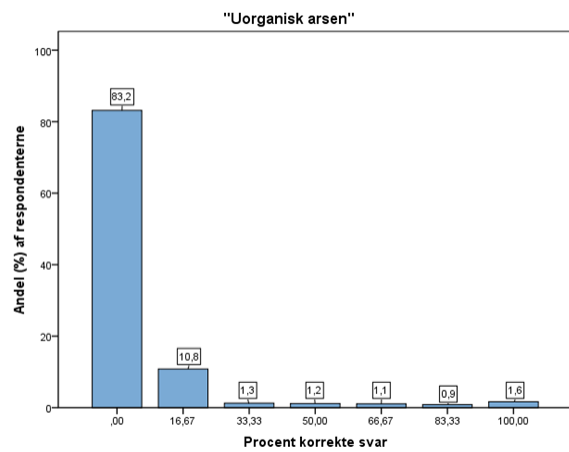
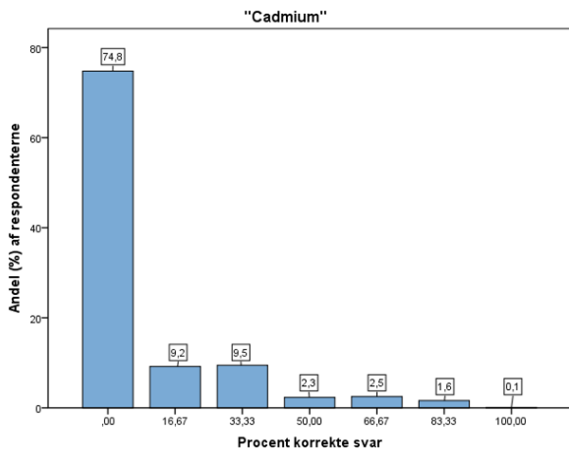
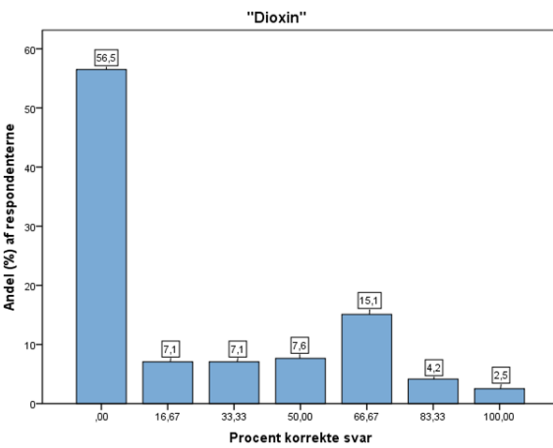
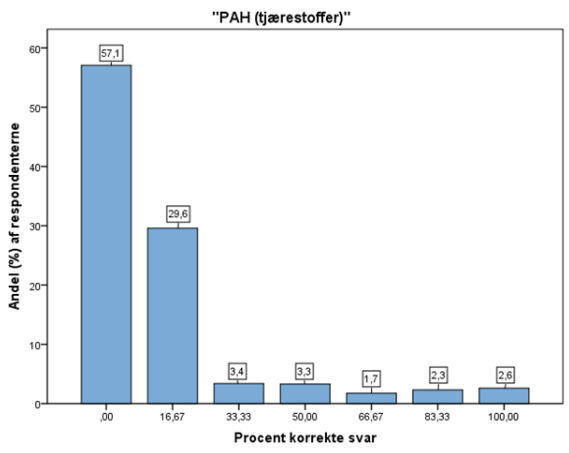
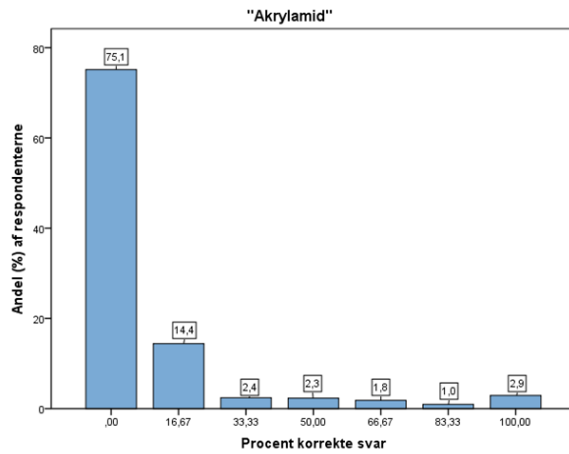
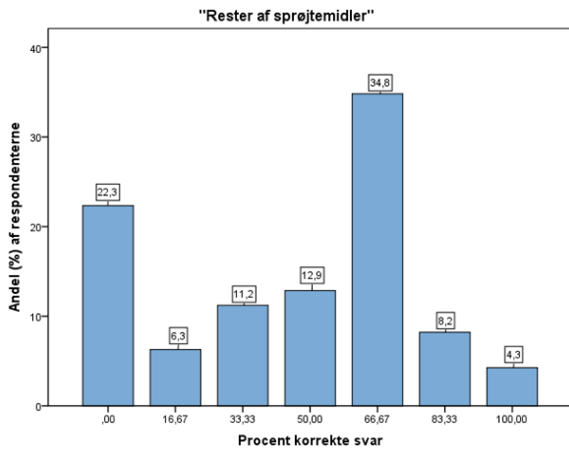

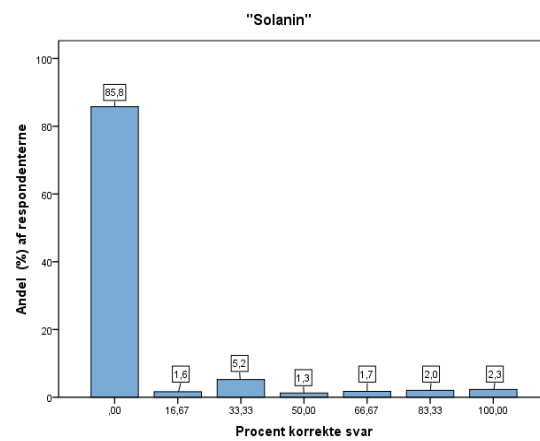
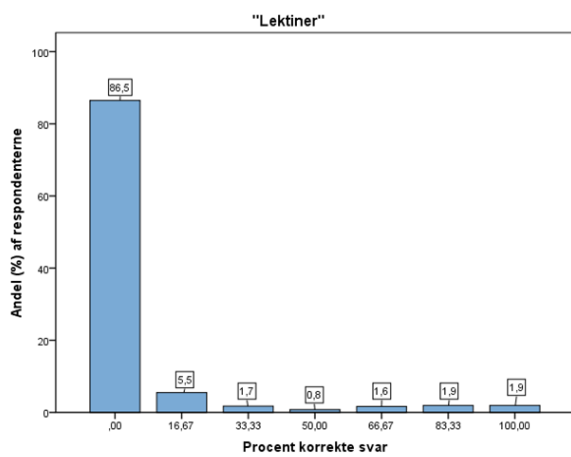
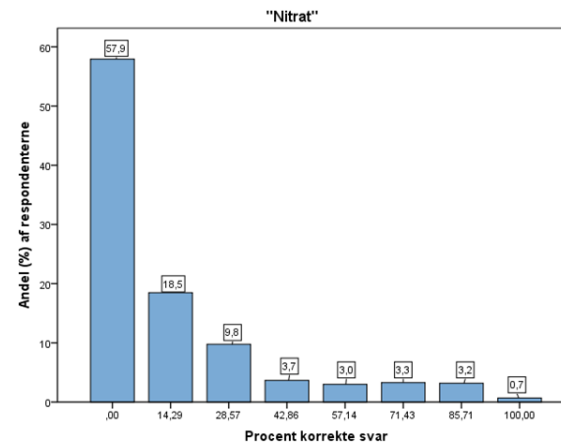
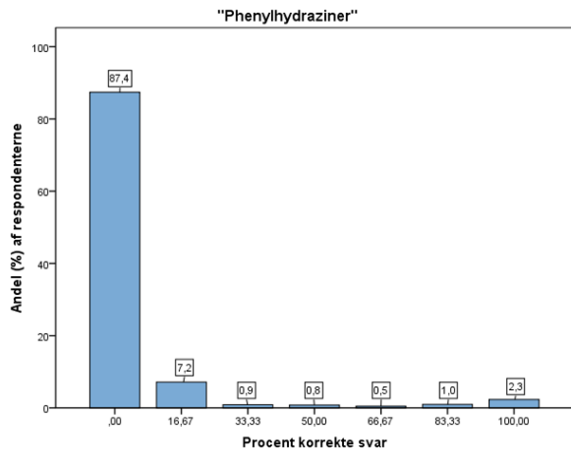
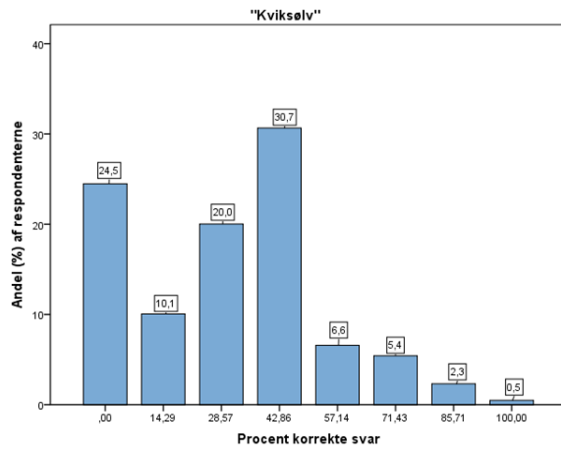
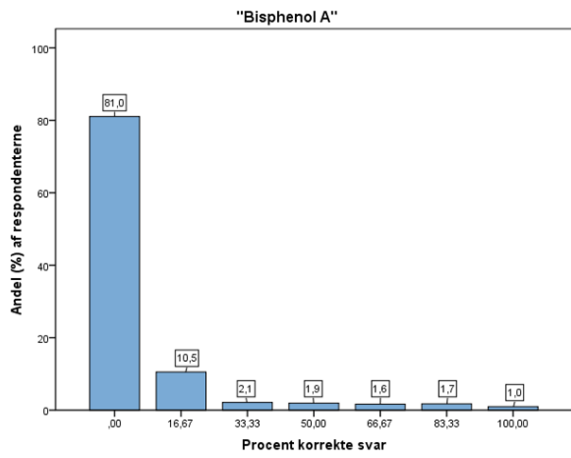
BILAG 6: Objektivt kendskab: Frekvensfordeling af svar - Forekomst

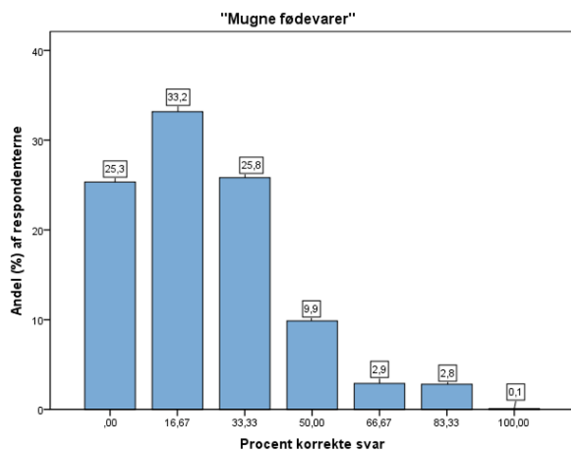

BILAG 7: Objektivt kendskab: Frekvensfordeling af svar - Farer

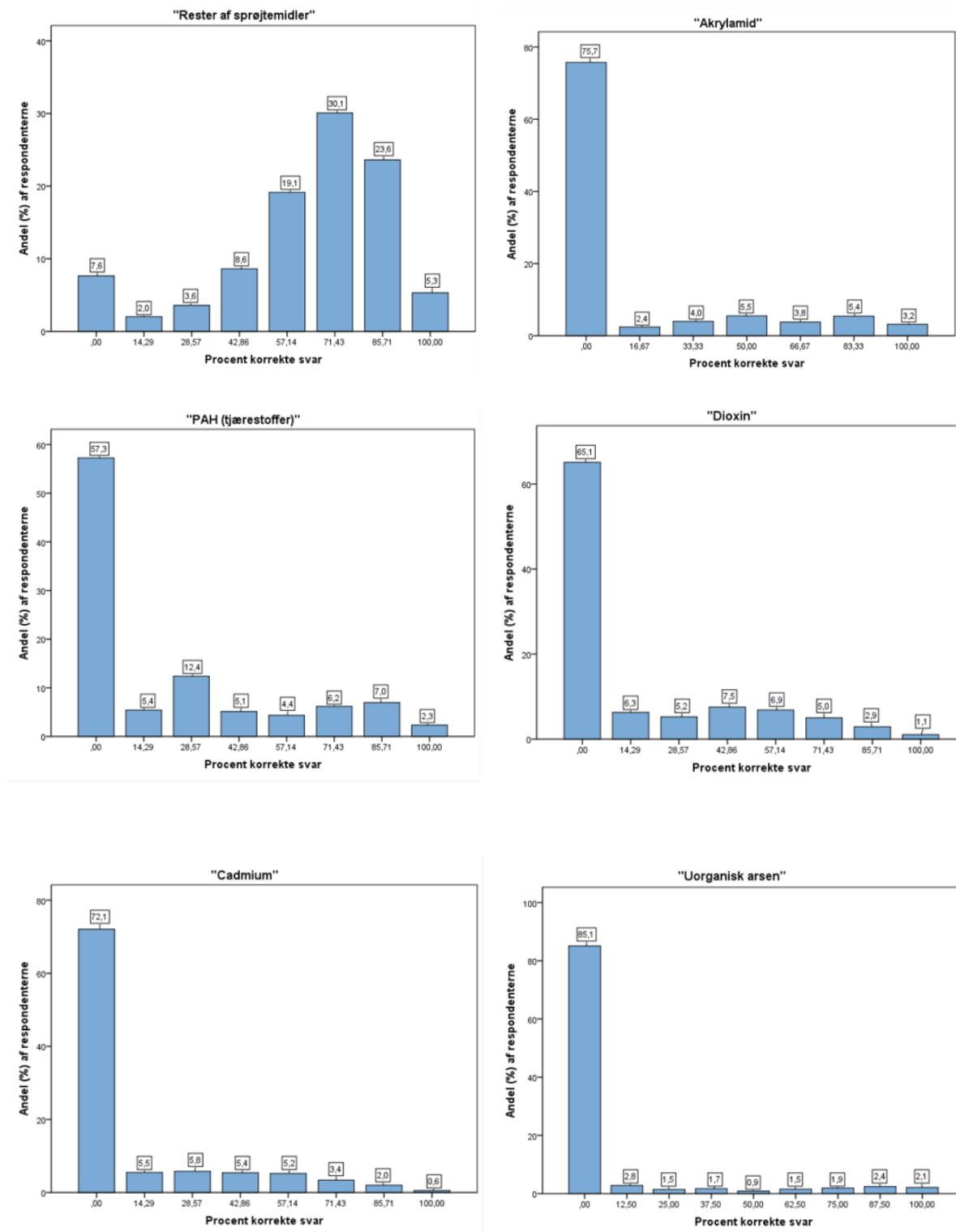

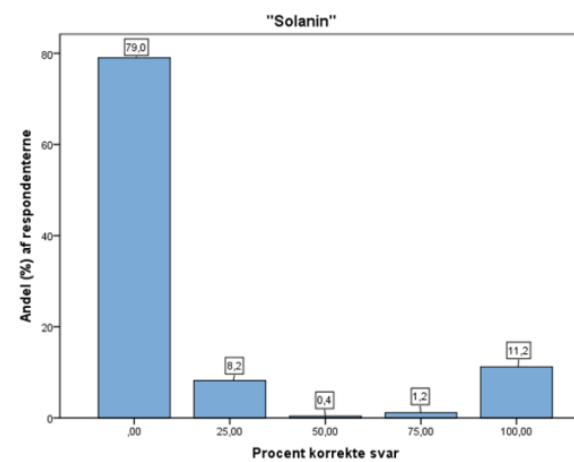
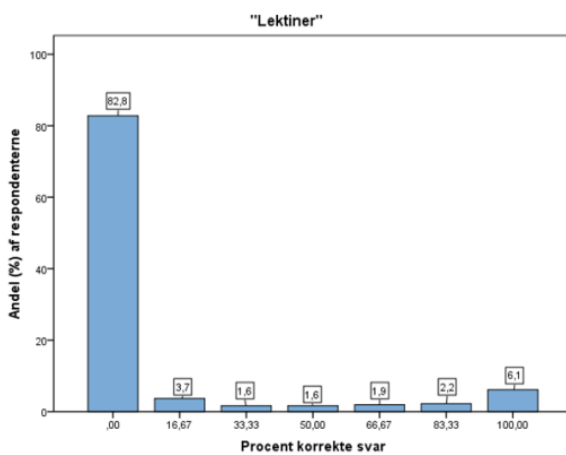
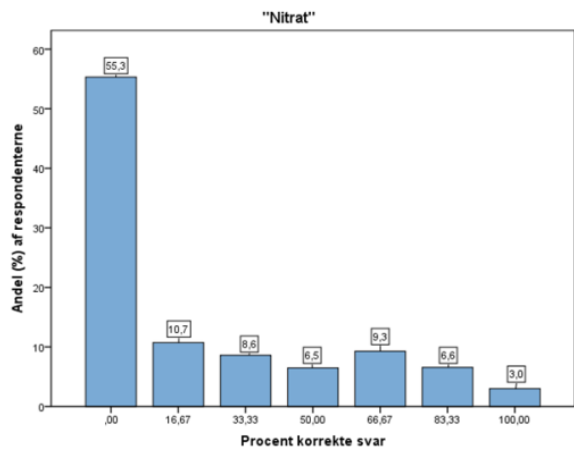
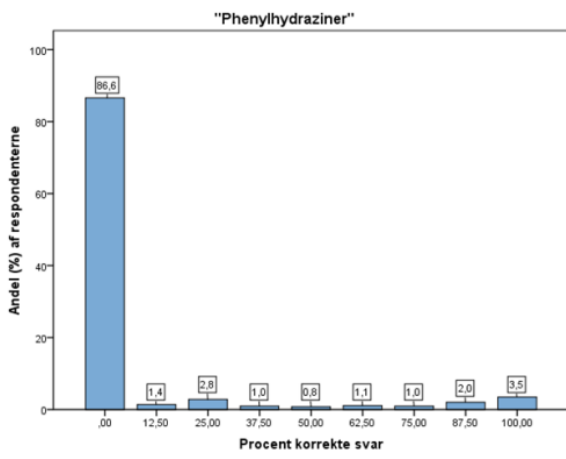
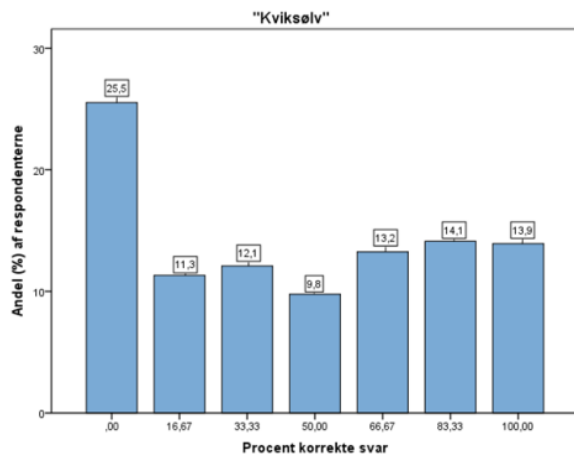
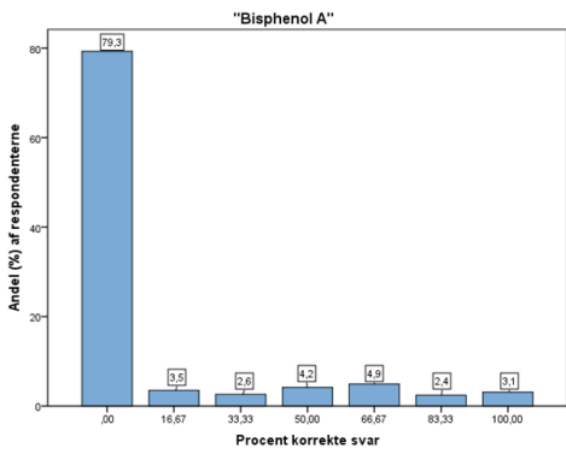

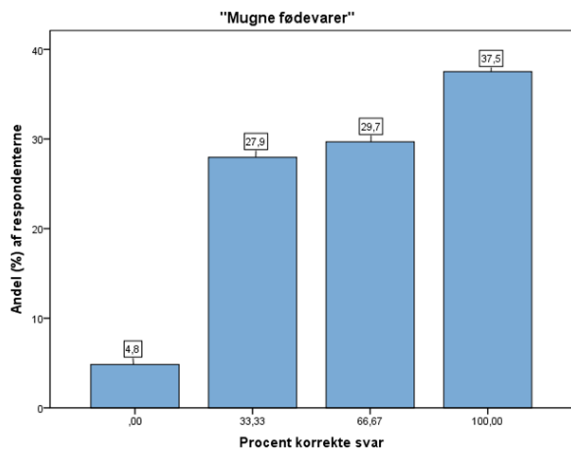

BILAG 8: Objektivt kendskab: Frekvensfordeling af svar – Reducering

DCA - Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug er den faglige indgang til jordbrugs- og fødevarerforskningen ved Aarhus Universitet (AU). Centrets hovedopgaver er videnudveksling, rådgivning og interaktion med myndigheder, organisationer og erhvervsvirksomheder.

Centret koordinerer videnudveksling og rådgivning ved de institutter, som har fødevarer og jordbrug, som hovedområde eller et meget betydende delområde:

Institut for Husdyrvidenskab
Institut for Fødevarer
Institut for Agroøkologi
Institut for Ingeniørvidenskab
Institut for Molekylærbiologi og Genetik

Herudover har DCA mulighed for at inddrage andre enheder ved AU, som har forskning af relevans for fagområdet.

RESUME

Nærværende rapport om forbrugernes kendskab til sundhedsskadelige kemiske stoffer i fødevarer er lavet på baggrund af en anmodning fra Fødevarestyrelsen og er baseret på en spørgeskemaundersøgelse blandt danske forbrugere, hvor både forbrugernes selvvaluerede kendskab og reelle kendskab til sundhedsskadelige kemiske stoffer i fødevarer blev målt. De sundhedsskadelige kemiske stoffer, der indgik i undersøgelsen, var: Pesticidrester (rester af sprøjtemidler), procesforureninger (akrylamid og PAH – tjærestoffer), miljøforureninger (dioxin, cadmium, uorganisk arsen, bisphenol A og kviksølv) og naturlige toksiner (phenylhydraziner, nitrat, lektiner, solanin og mugne fødevarer). I undersøgelsen indgik også forbrugernes anvendelse af emballage.